

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของห้องเรียนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา จังหวัดลพบุรี ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วยเนื้อหาดังต่อไปนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการ
2. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับห้องเรียนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์
3. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบ
4. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการ

ผู้วิจัยนำเสนอหัวข้อเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการไว้ดังนี้

1.1 ความหมายการบริหารงานวิชาการ

นักการศึกษาได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการไว้ดังนี้

ฟอเรสและคินเซอร์ (Forest and Kinser) (2002 : 1) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง งานที่ต้องรับผิดชอบเกี่ยวกับการบริหารและการส่งเสริมหลักสูตรการสอนและการจัดการเรียนรู้

เซอจิอวานนิและคนอื่น ๆ (Sergiovanni and others) (2004 : 267) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การกำหนดปรัชญาการศึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ การจัดทำหลักสูตร การจัดเรียนการสอน การประเมินผลการเรียนการสอนตามหลักสูตร และการจัดทำโครงการต่าง ๆ

ฟราย, เคตเทอร์ริดจ์และมาร์แชลล์ (Fry, Ketteridge and Marshall) (2009 : 68) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการว่า หมายถึง การดำเนินกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาปรับปรุงแก้ไขการเรียนการสอนของนักเรียนให้ได้ผลดี มีประสิทธิภาพมากที่สุด ประกอบด้วยงานหลายอย่าง เช่น หลักสูตรการจัดแผนการเรียน การจัดครูเข้าสอน การพัฒนาการเรียนการสอน การพัฒนาครูด้านวิชาการ การนิเทศการสอน เป็นต้น

ซุมส์คี้ อินทร์รัศม์ (2551 : 2) ได้ให้ความหมายการบริหารงานวิชาการ หมายถึง งานที่รวมภารกิจหลักของหน่วยงานหรือสถานศึกษาที่บ่งบอกถึงปรัชญาจุดมุ่งหมายในการปฏิบัติงาน เพื่อให้ ผู้ซึ่งได้รับบริการ ซึ่งได้แก่ นักเรียนหรือบุคลากรในชุมชนได้รับการพัฒนาตนเอง ด้านความรู้ เจตคติ และทักษะในศาสตร์ต่าง ๆ นำไปสู่เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ของการศึกษา

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2554 : 16) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับ “การบริหารงานวิชาการ” หมายถึง การบริหารสถานศึกษา โดยมีการจัดกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

ปรีชา จันทรมณี (2556 : 16) สรุปไว้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารสถานศึกษาโดยมีการจัดกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียนการสอน ให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

อภิญา เจริญกิจ (2556 : 12) สรุปไว้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการบริหารสถานศึกษาโดยการจัดกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ ปรัชญา และเป้าหมายของการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนก่อให้เกิดการเรียนรู้ทั้งทางด้านความสามารถทางวิชาการ ศิลธรรมจรรยา และความประพฤตินักเรียน รวมทั้งการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพดีมากยิ่งขึ้น

นิรัชกร ทองน้อย (2556 : 33) ได้ให้ความหมายว่า การบริหารงานวิชาการเป็นกระบวนการบริหารในกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น ซึ่งส่งผลทั้งโดยตรงและโดยอ้อมต่อผู้เรียน ทั้งนี้เพื่อปรับปรุง ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพและมาตรฐาน ตามเจตนารมณ์ของการศึกษาให้มากที่สุด

ภูมิพัทธ์ เรืองแห่ (2558 : 35) ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ด้วยความร่วมมือของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย นับตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การวางแผนการปรับปรุงการเรียนการสอน ตลอดจนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายของการศึกษา

อุมพร ชินแสน (2559 : 10) ให้ความหมายว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินงานทุกชนิดของโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการเพื่อพัฒนาปรับปรุง ส่งเสริมการเรียนการสอน ตลอดจนการประเมินผลการสอนให้มีประสิทธิภาพสูงสุดต่อผู้เรียนตรงตามเป้าหมายของหลักสูตร

กิตติภพ ถาวร (2559 : 30) ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมต่าง ๆ ตามภารกิจที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการในโรงเรียน ซึ่งการบริหารงานวิชาการจะประสบความสำเร็จบรรลุตามเป้าหมายได้นั้น ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนพัฒนาการศึกษา แล้วนำแผนไปดำเนินการให้เป็นไปตามเงื่อนไขและข้อกำหนดด้วยการกำกับติดตามแก้ไขปัญหา อุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น และทำการประเมินผลการดำเนินงานตามกิจกรรม เพื่อเป็นการตรวจสอบการปฏิบัติงานตามกิจกรรมต่าง ๆ

สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดี ซึ่งเป็นงานที่มีความสำคัญหลักของสถานศึกษา เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน โดยกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สนับสนุนให้ผู้เรียนสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ

นักการศึกษาได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารงานวิชาการไว้ดังนี้

จันทรานี สงวนนาม (2551 : 20) ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษา และเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารงานการศึกษาที่ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่งส่วนการบริหารงานด้านอื่น ๆ นั้นแม้จะมีความสำคัญเช่นเดียวกันแต่ก็เป็นเพียงส่วนส่งเสริมสนับสนุนให้งานวิชาการดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

พรศักดิ์ สุจริตรักษ์ (2551 : 30) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการเป็นภารกิจหลักของผู้บริหารโรงเรียนและถือว่าเป็นหัวใจของการบริหารโรงเรียน ที่โรงเรียนจะต้องดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายของการศึกษา นั่นคือ นักเรียนมีความรู้ คู่คุณธรรม เก่ง ดี มีสุข มีคุณภาพ และคุณสมบัติที่พึงประสงค์ตามที่ชาติต้องการสามารถดำรงชีพอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2554 : 15 - 16) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน โดยเรียงตามลำดับ ดังนี้ งานวิชาการ ร้อยละ 40 งานบุคลากร ร้อยละ 20 งานกิจการนักเรียน ร้อยละ 20 งานธุรการและการเงิน ร้อยละ 5 งานอาคารสถานที่ ร้อยละ 5 งานความสัมพันธ์กับชุมชน ร้อยละ 5 และงานบริหารทั่วไป ร้อยละ 5 นอกจากนี้การบริหารงานวิชาการยังเป็นหลักที่ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญมากที่สุดและมีลักษณะงาน ดังนี้

1. เป็นสาระสำคัญของการศึกษาที่โรงเรียนได้กำหนดวัตถุประสงค์เป้าหมายภารกิจต่าง ๆ ไว้อย่างชัดเจนทำให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารจึงต้องกำหนดภาระงาน ซึ่งเป็นงานหลักให้สามารถวางแผนจัดบุคลากรจัดดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหน่วยงานบริหารโรงเรียน

2. เป็นงานที่บ่งบอกถึงความสำเร็จในการบริหารงานของผู้บริหาร งานวิชาการต้องเด่นเน้นความเป็นเลิศทางวิชาการซึ่งผลประโยชน์สูงสุดจะต้องเกิดกับผู้เรียนหรือนักศึกษาผลแห่งความสำเร็จคือ การได้พัฒนาผู้เรียน ผู้รับบริการและบุคลากรทั้งในด้านความรู้ เจตคติและทักษะที่หน่วยงานหรือโรงเรียนกำหนดให้

3. เป็นงานบริหารทางการศึกษา ที่โรงเรียนมีหน้าที่จัดบริการให้แก่ผู้เรียนและผู้รับบริการ มุ่งให้ได้รับความรู้เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาตนเองสังคมโดยส่วนรวมการจัดบริการทางการศึกษาอาจจัดได้หลากหลายรูปแบบ เช่น การประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข้อมูล ข่าวสารต่าง ๆ การจัดการให้คำปรึกษา การจัดอบรมสัมมนา การจัดประชุมทางวิชาการ การจัดให้เป็นหน่วยงานหรือศูนย์สารสนเทศ เป็นต้น

4. เป็นการแสดงถึงองค์ความรู้วิชาชีพ งานวิชาการในศาสตร์สาขาใดก็ตามจะต้องแสดงลักษณะเด่นเฉพาะในองค์ความรู้ออกมาให้ชัดเจน หน่วยงานหรือโรงเรียน แต่ละระดับจะต้องจัดบทบาทหน้าที่ให้บุคลากรได้ปฏิบัติงานตามศักยภาพ และองค์ความรู้ที่มีอยู่ให้มากที่สุด เป็นการแสดงศักยภาพทางวิชาการได้อย่างเหมาะสม

5. เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนางานวิชาการช่วยสร้างความรู้ให้เกิดประโยชน์มากขึ้น โดยอาศัยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เช่น การศึกษาค้นคว้า การวิจัย และพัฒนา ซึ่งทำให้เป็นการพัฒนาการศึกษาอันเป็นผลต่อสังคมและประเทศชาติ

दारววรรณ สุขคันธรักษ์ (2556 : 40) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการเป็นงานที่สำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษา และเป็นเครื่องชี้ความสำเร็จของผู้บริหารที่จะสามารถใช้ในการบริหารงานวิชาการเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนสถานศึกษา เพื่อพัฒนาและเสริมสร้างคุณภาพของผู้เรียนโดยผ่านขอบข่ายภารกิจตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดขอบข่ายภารกิจการบริหารและการจัดการสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติวางไว้

ภูมิพัทธ์ เรืองแหล่ (2558 : 36) ได้กล่าวถึง การบริหารวิชาการมีความสำคัญเป็นหัวใจของโรงเรียน ดังนั้น ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษาทุกคนจำเป็นต้องให้ความสนใจและให้ความสำคัญการบริหารงานวิชาการเป็นอันดับแรก โดยมุ่งหวังให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียนที่ทำให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ และเพื่อให้เป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จให้เห็นถึงคุณภาพและประสิทธิภาพทางการจัดการศึกษาของโรงเรียนนั้น ๆ

อุทุมพร ชินแสน (2559 : 11) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการเป็นภารกิจหลักของผู้บริหารโรงเรียนและถือว่าเป็นหัวใจของโรงเรียนที่จะต้องดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายของการศึกษา นั่นคือนักเรียนมีความรู้ คุณคุณธรรม ดี เก่ง มีสุข มีคุณภาพและคุณสมบัติที่พึงประสงค์ที่ต้องการ สามารถดำรงชีวิตอยู่สังคมได้อย่างมีความสุข

สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะงานวิชาการถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารโรงเรียน เป็นบทบาทหน้าที่หลักของผู้บริหารที่ต้องให้ความสำคัญเป็นอันดับแรก เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการให้การศึกษาแก่ผู้เรียนโดยตรง เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถและทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตรที่กำหนด และบรรลุเป้าหมายของโรงเรียน ทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพเต็มศักยภาพ และเป็นส่วนที่นำไปประเมินความสำเร็จก่อให้เกิดประสิทธิภาพทางการบริหารของผู้บริหาร ดังนั้น การบริหารงานวิชาการ มีจุดประสงค์ที่จะพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม ในการที่จะพัฒนาตนเองและประเทศชาติได้

1.3 หลักการบริหารงานวิชาการ

มีนักการศึกษาได้กล่าวถึงหลักการบริหารงานวิชาการ ไว้ดังนี้

ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2551 : 9 - 11) ได้กล่าวถึงหลักการบริหารงานวิชาการไว้ดังนี้

1) หลักการพัฒนาคุณภาพ (Quality Management) หมายถึง การบริหารงานเพื่อนำไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ องค์ประกอบของคุณภาพที่เป็นตัวชี้วัด คือ ผลผลิตและกระบวนการที่เป็นปัจจัยสำคัญทำให้บุคลากร และผู้รับบริการได้รับความพึงพอใจ พัฒนาศักยภาพ เป็นที่ยอมรับของสังคมในระดับสากลมากขึ้น

2) หลักการมีส่วนร่วม (Participation) หมายถึง การปรับปรุงคุณภาพของกระบวนการบริหารได้พัฒนาอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ โดยทุกคนในหน่วยงานมีส่วนร่วมเสนอแนะ ปรับปรุงและพัฒนา หลักการมีส่วนร่วมต้องการให้ทุกคนได้ร่วมกันทำงาน ซึ่งลักษณะของงานวิชาการต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่าย อาจดำเนินงานในรูปของคณะกรรมการวิชาการ ซึ่งจะมีเป้าหมาย การทำงานร่วมกัน นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพได้มากขึ้น การมีส่วนร่วมต้องเริ่มจากการ ร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมประเมินผล

3) หลักการ 3 องค์ประกอบ (3-Es) ได้แก่ ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และประหยัด

3.1 หลักประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง การปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้เป็นไปตามขั้นตอนและกระบวนการ มีปัญหาและอุปสรรคอย่างไรในขณะดำเนินการก็สามารถ ปรับปรุงแก้ไขได้ มีประสิทธิภาพเน้นไปที่กระบวนการ (Process) การใช้กลยุทธ์และเทคนิควิธีการต่าง ๆ ที่ทำให้บรรลุวัตถุประสงค์มากที่สุด

3.2 หลักประสิทธิผล (Effectiveness) หมายถึง ได้ผลผลิต (Outputs) ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีความรู้ความสามารถ มีทักษะเพิ่มขึ้น รวมทั้งการคำนึงถึงประโยชน์ที่ได้รับ อย่างไรก็ตาม มักใช้คำสองคำนี้ควบคู่กันคือมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

3.3 หลักประหยัด (Economy) หมายถึง ใช้เวลาน้อย การลงทุนน้อย การใช้กำลังหรือแรงงานน้อย โดยไม่ต้องเพิ่มทรัพยากรทางการบริหาร แต่ได้ผลผลิตตามที่คาดหวัง ดังนั้น การลงทุนในวิชาการจึงต้องคำนึงถึงความประหยัดด้วยเช่นเดียวกัน ผู้บริหารจะใช้กลวิธีอย่างไร การบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพโดยอาศัยความประหยัดบุคลากร ประหยัดงบประมาณ ประหยัดวัสดุ และเทคโนโลยี และใช้เวลาน้อย

4) หลักความเป็นวิชาการ (Academic) หมายถึง ลักษณะที่ครอบคลุมเนื้อหาสาระของวิชาการ ได้แก่ หลักการพัฒนาหลักสูตร หลักการเรียน หลักการสอน หลักการวัดผลประเมินผล หลักการนิเทศการศึกษา และหลักการวิจัยเป็นด้านหลักการต่าง ๆ เหล่านี้เป็นองค์ประกอบสำคัญก่อให้เกิดความเป็นลักษณะของวิชาการที่ต้องอาศัยองค์ความรู้เพื่อทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและสร้างสรรค์ ดังนั้น การบริหารงานวิชาการจำเป็นต้องคำนึงถึงหลักการต่าง ๆ งานวิชาการเป็นงานหลักสำหรับโรงเรียน เพราะเป็นงานที่ผู้บริหารจะต้องดำเนินการเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายของโรงเรียน ที่กำหนดไว้ มีความจำเป็นจะต้องอาศัยหลักการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการงานวิชาการ

รักสุขญา วราหะ (2552 : 18) ได้กล่าวถึง หลักการบริหารงานวิชาการ ไว้ว่า เพื่อให้งานวิชาการประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ต้องคำนึงถึงการพัฒนาให้สอดคล้องกับนโยบายหลัก เพื่อไปสู่สิ่งที่คาดหวัง การจัดทำแผนงาน การประสานความร่วมมือ การมีส่วนร่วมทั้งทางด้านการร่วมคิด ร่วมทำและร่วมประเมินผล เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารงาน

ประทุมพร โมทิม (2553 : 13 - 14) กล่าวว่า หลักการบริหารงานวิชาการควรยึดหลักให้โรงเรียนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นไปตามกรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการของชุมชนและสังคมอย่างแท้จริง โดยมีผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง ชุมชน มีส่วนร่วมส่งเสริมสร้างโรงเรียนให้จัดการเรียนการสอนโดยยึดถือว่า ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด มุ่งจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐาน โดยจัดให้มีดัชนีตัวชี้วัดคุณภาพการจัดการจัดทำหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน และสามารถตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษาทุกช่วงชั้น ทั้งระดับเขตพื้นที่ระดับโรงเรียน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ภูมิพัทธ์ เรืองแหล่ (2558 : 39) กล่าวถึง หลักการบริหารงานวิชาการต้องคำนึงถึงการพัฒนาลู่ความเป็นเลิศทำให้ดีที่สุด นำไปสู่คุณภาพที่คาดหวัง โดยคำนึงถึงวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการศึกษา โดยให้บุคคลทุกฝ่ายได้รับผิดชอบร่วมกันทำให้ผลผลิตมีคุณภาพ คำนึงถึงประสิทธิภาพและ

ประสิทธิผล และความประหยัดในการดำเนินงานทางวิชาการ โดยอาศัยหลักการดังกล่าวย่อมสามารถบรรลุความสำเร็จ คือ ความเป็นเลิศทางวิชาการ (Academic Excellence) ได้ดังนี้

1. การวางแผนงานวิชาการที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือนโยบายที่จะทำให้งานวิชาการมีระบบ
2. การจัดโครงสร้างการบริหารงานวิชาการ การกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรจะทำให้เกิดความชัดเจนในการปฏิบัติ
3. การกระจายอำนาจและความรับผิดชอบให้ผู้ปฏิบัติ จะทำให้งานดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
4. การมีเอกภาพในจุดมุ่งหมายจะทำให้เกิดการดำเนินการสอดคล้องสัมพันธ์และเป็นไปตามทิศทางเดียวกัน
5. การมีวินัยของบุคลากรที่มีความเกี่ยวข้องกับงานวิชาการจะสามารถทำให้การดำเนินงานไปได้ด้วยดี
6. บุคลากรทุกคนต้องการขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน
7. การประสานความสามัคคี ความมีมนุษยสัมพันธ์ และความร่วมมือย่อมนำมาซึ่งความสำเร็จของหน่วยงาน
8. ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และการพัฒนางานเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับงานวิชาการ
9. การติดตามและประเมินผลเป็นสิ่งจำเป็นในการพัฒนางานวิชาการ
10. การบริหารเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ ดังนั้น การบริหารงานวิชาการจำเป็นต้องใช้ทั้งศาสตร์ ศิลป์ ทักษะ และเทคนิคในการบริหาร

กฤษฎา กัลปดี (2559 : 55) กล่าวถึง หลักการบริหารงานวิชาการว่า การบริหารงานวิชาการต้องคำนึงถึงการพัฒนาสู่ความเป็นเลิศทำให้ดีที่สุดนำไปสู่คุณภาพที่คาดหวัง คำนึงถึงวัตถุประสงค์เป้าหมายของการศึกษา โดยให้บุคลากรทุกฝ่ายได้รับผิดชอบร่วมกันทำให้ผลผลิตมีคุณภาพ คำนึงถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลและความประหยัด การดำเนินงานทางวิชาการโดยอาศัยหลักการดังกล่าว ย่อมจะสามารถบรรลุความสำเร็จ

สรุปได้ว่า หลักการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย หลักการที่สำคัญ ๆ หลายประการเพื่อพัฒนาความรู้ไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ ให้บุคลากรทุกฝ่าย ได้ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมผลิต มุ่งสู่การพัฒนาคุณภาพผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของห้องเรียนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด โดยใช้ หลักการพัฒนาคุณภาพ หลักการมีส่วนร่วม หลักประสิทธิภาพ หลักประสิทธิผล หลักประหยัด และหลักความเป็นวิชาการ

1.4 ขอบข่าย/องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน ผู้บริหารจะต้องใช้เทคนิค และวิธีการบริหารที่แตกต่างกัน แต่จะต้องมีหลักการหรือขั้นตอนการดำเนินงานให้เป็นหลักยึดสำหรับการปฏิบัติกิจกรรมด้านวิชาการ ในงานนี้มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับขอบข่าย/องค์ประกอบของการบริหารวิชาการ ไว้ดังต่อไปนี้

เฟเบอร์และเชอร์รอน (Faber and Sherron)(1970 : 75) ได้กล่าวถึง ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ ไว้ว่า งานบริหารวิชาการมีความสำคัญโดยแบ่งงานออกเป็น 6 ด้าน คือ กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การจัดเนื้อหาของหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ การจัดอุปกรณ์การสอน การนิเทศการสอน และการส่งเสริมครูประจำในด้านความรู้

แคมป์เบลและไนส์สแตน (Campbell and Nystrand) (1977 : 50) ได้กล่าวถึง ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ ไว้ว่าเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวกับการวางแผน การดำเนินงาน การประเมินผล เป็น การกำหนดจุดมุ่งหมายของสถานศึกษา เช่น กำหนดโปรแกรมการเรียนการสอนในจุดมุ่งหมาย เพื่อการพัฒนาและการนำหลักสูตรไปใช้ การจัดอุปกรณ์สื่อการสอน และการประเมินผลการเรียนการสอน

เซอร์ไอแวนนิ (Sergiovanni) (1991 : 267 - 268) กล่าวถึง ขอบข่ายงานวิชาการ ประกอบด้วย

1. การตั้งปรัชญาทางการศึกษาขึ้นมาเพื่อปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว
2. การจัดทำโครงการทางการศึกษาต่าง ๆ
3. การจัดทำให้มีการประเมินผลหลักสูตร และทักษะการเรียนการสอน
4. การสร้างบรรยากาศภายในสถานศึกษาให้พร้อมที่จะเปลี่ยนแปลง
5. การจัดหาวัสดุสำหรับการเรียนการสอน

สมิท (Smith) (1995 : 16 - A) ได้จัดแบ่งขอบข่ายการบริหารงานด้านวิชาการออกเป็น 6 ด้าน คือ

1. การจัดวัตถุประสงค์ของหลักสูตร
2. การจัดเนื้อหาของหลักสูตร
3. การนำหลักสูตรไปใช้
4. การจัดหาอุปกรณ์การสอน
5. การนิเทศการสอน
6. การส่งเสริมครูประจำการ

โซลิแมน (Soliman) (1997 : 135) ได้จัดแบ่งขอบข่ายภาระงานทางวิชาการเป็น 3 ด้าน ได้แก่

1. งานสอน (Teaching)
2. งานวิจัย (Research)
3. งานบริการวิชาการแก่สังคม (Community services)

คิมบอทและนันเนอรี (Kimbrough and Nunnery) (1998 : 51 - 58) กล่าวถึง ขอบข่ายงานบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย

1. การกำหนดนโยบายและหลักการให้ชัดเจน

2. การกำหนดจุดมุ่งหมายของการศึกษา
3. การจัดระบบการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับเป้าหมาย
4. การจัดองค์การของการเรียนการสอน
5. การประเมินผล
6. การจัดหาสิ่งสนับสนุนการเรียนการสอน

ฮอยและมิสเคิล (Hoy and Miskel) (2001 : 39 - 43) กล่าวถึงขอบข่ายงานวิชาการ

ประกอบด้วย

1. การมุ่งเน้นทางด้านวิชาการ
2. มุ่งสัมฤทธิ์ผล
3. หลักสูตรมีคุณภาพ และให้โอกาสในการเรียนรู้
4. การจัดบรรยากาศของโรงเรียน
5. บรรยากาศในชั้นเรียน
6. การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของผู้ปกครอง
7. ศักยภาพในการประเมิน
8. การใช้เวลาในการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ
9. การมีรูปแบบการจัดการเรียนการสอน
10. มีการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน
11. มีการเรียนรู้อย่างอิสระ
12. มีการให้ข้อมูลย้อนกลับ

ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2545 : 20 - 21) ได้กล่าวถึงขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ เพื่อให้งานในโรงเรียนมีประสิทธิภาพ บรรลุวัตถุประสงค์ หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยได้แบ่งรูปแบบกระบวนการบริหารงานวิชาการไว้ 5 ขั้นตอน

1. ขั้นการวางแผน (Planning) เป็นขั้นเตรียมการโดยเริ่มจากการวิเคราะห์สภาพปัญหา และความต้องการ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั่วไปรวมทั้งวิเคราะห์ความเป็นไปได้แล้วจึงหาทางเลือกที่ดีที่สุด กำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ จัดแผนงาน โครงการ จัดกิจกรรมที่นำไปสู่การปฏิบัติ การวางแผนวิชาการจะเกี่ยวข้องกับการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และกลยุทธ์ต่าง ๆ การวิเคราะห์จุดเด่นหรือจุดแข็ง หาจุดอ่อนหรือสิ่งที่ต้องการปรับปรุงพัฒนา วิเคราะห์โอกาส และการจัดการเชิงรุก รวมทั้งสิ่งที่ยังเป็นอุปสรรคต่าง ๆ

2. ขั้นการจัดองค์กร (Organizing) ในสายงานวิชาการมีการจัดองค์กรและระบบโครงสร้าง โดยที่ผู้บริหารมอบความรับผิดชอบ ให้กับผู้ช่วยหรือรองผู้บริหารให้ทำหน้าที่วิชาการและแบ่งงานไปตามลักษณะงานในแต่ละกลุ่มวิชา แผนกวิชา ภาควิชา คณะวิชา เป็นต้น อย่างไรก็ตาม การบริหารงานวิชาการจะต้องมีคณะกรรมการบริหารวิชาการ ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนของหน่วยงานภายใน ดูแล ควบคุม ส่งเสริม ให้การปฏิบัติวิชาการมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ในการบริหารวิชาการจำเป็นต้องจัดฝ่ายรับผิดชอบแต่ละงานไว้อย่างชัดเจน

3. ขั้นการจัดดำเนินการ (Processing) เป็นขั้นดำเนินงานตามแผนและโครงการหรือกิจกรรมที่วางไว้ตามบทบาทหน้าที่ของแต่ละฝ่ายในขั้นของการวางแผน และการจัดองค์กรผู้บริหารทำหน้าที่

คอยกำกับ ให้คำปรึกษา ติดตาม ประเมิน ให้ขวัญกำลังใจ ส่งเสริมให้ปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จัดกิจกรรมให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการ และผู้บริหารจะทำหน้าที่เป็นผู้นิเทศงานภายใน ตามกระบวนการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและคุณภาพของผลผลิต

4. ขั้นการนิเทศภายใน (Supervising) ในการบริหารงานวิชาการจำเป็นต้องอาศัยกระบวนการนิเทศภายใน ซึ่งผู้บริหารต้องควบคุม กำกับ ติดตาม และประเมินผล พร้อมทั้งให้ขวัญกำลังใจ และกระตุ้นให้บุคลากรปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นกระบวนการที่ผู้บริหารทำกิจกรรมร่วมกับผู้สอนหรือผู้ปฏิบัติงาน การนิเทศภายในมีความหมายรวมถึงการนิเทศเรื่องหลักสูตร และการสอนโดยการพัฒนาบุคลากรให้มีศักยภาพสูงขึ้น และเป้าหมายที่ต้องการ คือ คุณภาพของผลผลิต ดังนั้น กระบวนการนิเทศภายใน ได้แก่ การค้นคว้าวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการ (Need Assessment) การเลือกและกำหนดทางเลือก (Alternative to Recasting) การใช้ข้อมูลข่าวสาร (Information) การปฏิบัติตามแผน (Doing) การประเมินผล (Evaluation) และการให้ขวัญกำลังใจ (Reinforcement)

5. ขั้นการประเมินผล (Evaluating) เป็นขั้นการตรวจสอบความก้าวหน้าความเปลี่ยนแปลง และการพัฒนาวิชาการเป็นระยะๆ เป็นการตรวจสอบผลที่เกิดขึ้นกับวัตถุประสงค์ หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้ว่า มีปัญหา มีความสำเร็จหรือไม่ มีอุปสรรคอะไรบ้างที่ต้องแก้ไขควรดำเนินการปรับปรุงแก้ไขอย่างไร โดยประเมินทั้งตัวบ่งชี้ กระบวนการ ผลผลิต และสภาพบริการทั่วไป เพื่อหารูปแบบในการพัฒนาการปฏิบัติงานครั้งต่อไป

กระทรวงศึกษาธิการ (2550 : 29 - 40) ได้กำหนดขอบข่ายและภารกิจงานบริหารวิชาการ มีทั้ง 17 งาน ได้แก่ 1) การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น 2) การวางแผนงานด้านวิชาการ 3) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 4) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 5) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 6) การวัดประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 7) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 8) การพัฒนาและการส่งเสริมให้มีแหล่งการเรียนรู้ 9) การนิเทศการศึกษา 10) การแนะแนว 11) การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา 12) การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ 13) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น 14) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา 15) การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา 16) การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา 17) การพัฒนา และใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

- 1) การพัฒนาหรือการพัฒนาเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น
 - (1) วิเคราะห์กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดไว้ให้
 - (2) วิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาเพื่อกำหนดจุดเน้นหรือประเด็นการศึกษาให้มีความสำคัญ
 - (3) ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาและชุมชนเพื่อนำมาเป็นข้อมูลจัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของสถานศึกษาให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
 - (4) จัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของสถานศึกษา เพื่อนำไปจัดทำรายวิชา พื้นฐาน

หรือรายวิชาเพิ่มเติม จัดทำคำอธิบายรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อจัด
ประสบการณ์ และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียนประเมินผลและปรับปรุง

(5) ผู้บริหารสถานศึกษาอนุมัติ

2) การวางแผนด้านวิชาการ

(1) วางแผนด้านวิชาการโดยการเก็บข้อมูล และกำกับ ดูแล นิเทศและติดตาม
เกี่ยวกับงานวิชาการ ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัด
ประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา การ
พัฒนาและการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนาและการส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้การวิจัย
เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

(2) ผู้บริหารสถานศึกษาอนุมัติโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน

3) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

(1) จัดทำแผนการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

(2) จัดการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ทุกช่วงชั้น ตามแนวปฏิรูปการ
เรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พัฒนาคุณธรรมนำความรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

(3) ใช้สื่อการเรียนการสอนและแหล่งเรียนรู้

(4) จัดกิจกรรมห้องสมุด ห้องปฏิบัติการต่าง ๆ ให้เอื้อต่อการเรียนรู้

(5) ส่งเสริมการวิจัย และการพัฒนาการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

(6) ส่งเสริมการพัฒนาความเป็นเลิศของนักเรียน และช่วยเหลือนักเรียนพิการ
ด้อยโอกาส และมีความสามารถพิเศษ

4) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

(1) จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเป็นของตนเองโดย

(1.1) จัดให้มีการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรขึ้นใช้เองให้ทันกับการ
เปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคมและเป็นต้นแบบให้กับโรงเรียนอื่น

(1.2) จัดทำหลักสูตรที่มุ่งเน้นพัฒนานักเรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้ง
ร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้และคุณธรรม สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข

(1.3) จัดให้มีวิชาต่าง ๆ ครบถ้วนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น

พื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ

(1.4) เพิ่มเติมเนื้อหาสาระให้สูงและลึกซึ้งมากขึ้นสำหรับกลุ่มเป้าหมาย
เฉพาะ ได้แก่ การศึกษาด้านศาสนา ดนตรีนาฏศิลป์ กีฬา อาชีวศึกษา การศึกษาที่ส่งเสริมความ
เป็นเลิศ ผู้บกพร่อง พิการ และการศึกษาทางเลือก

(1.5) เพิ่มเติมเนื้อหาสาระของรายวิชาที่สอดคล้องสภาพปัญหาความ
ต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน สังคม และโลก

(2) สถานศึกษาสามารถจัดทำหลักสูตร การจัดกระบวนการเรียนรู้ การสอนและ
อื่น ๆ ให้เหมาะสมกับความสามารถของนักเรียนตามกลุ่มเป้าหมายพิเศษ

(3) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบหลักสูตรสถานศึกษา

(4) นิเทศ ติดตาม ประเมินผล และปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา และรายงานผลให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารับทราบ

5) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

(1) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

(2) ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

(3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

(4) จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในวิชา

(5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนการสอน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ เกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ทั้งผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนจากแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ

(6) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

(7) ศึกษาค้นคว้าพัฒนารูปแบบ หรือการออกแบบกระบวนการเรียนรู้ที่ก้าวหน้า เพื่อเป็นการนำจัดการกระบวนการเรียนรู้ เพื่อเป็นต้นแบบให้กับสถานศึกษาอื่น

6) การวัดประเมินผลและการดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน

(1) กำหนดระเบียบการวัดประเมินผลของสถานศึกษาตามหลักสูตรสถานศึกษา โดยให้สอดคล้องกับนโยบายระดับประเทศ

(2) จัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบการวัดประเมินผลของสถานศึกษา

(3) วัดผล เทียบโอนประสบการณ์ผลการเรียน และอนุมัติผลการเรียน

(4) จัดให้มีประเมินผลการเรียนทุกช่วงชั้น และจัดให้มีการซ่อมเสริมกรณีที่ผู้เรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน

(5) จัดให้มีการพัฒนาเครื่องมือในการวัดประเมินผล

(6) จัดระบบสารสนเทศด้านการวัดประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน เพื่อใช้ในการอ้างอิง ตรวจสอบและใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอน

(7) ผู้บริหารสถานศึกษาอนุมัติผลการประเมินการเรียนด้านต่าง ๆ รายปี 2/รายภาค และตัดสิ้นผลการเรียนการผ่านช่วงชั้น และจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน

(8) การเทียบโอนผลการเรียนเป็นอำนาจของสถานศึกษาที่จะแต่งตั้ง คณะกรรมการดำเนินการเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการ ได้แก่ คณะกรรมการเทียบระดับการศึกษา ทั้งในระบบ นอก ระบบ และตามอัธยาศัย คณะกรรมการเทียบโอนผลการเรียน และเสนอ กรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการ พร้อมทั้งให้ผู้บริหารศึกษาอนุมัติการเทียบโอน

7) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

(1) กำหนดนโยบายและแนวทางการใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ และกระบวนการทำงานของนักเรียน ครู และผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษา

(2) พัฒนาครู และนักเรียนให้มีความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการวิจัยเป็นสำคัญในการเรียนรู้ที่ซับซ้อนขึ้น ทำให้ผู้เรียนได้ฝึกการคิด การจัดการ การหาเหตุผลในการตอบปัญหา การผสมผสานความรู้แบบสหวิทยาการ และการเรียนรู้ในปัญหาที่ตนสนใจ

(3) พัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยกระบวนการวิจัย

(4) รวบรวม และเผยแพร่การวิจัยเพื่อการเรียนรู้ และพัฒนาคุณภาพการศึกษา รวมทั้งสนับสนุนให้ครูนำผลการวิจัยมาใช้เพื่อพัฒนา การเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

8) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้

(1) จัดให้มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาให้พอเพียง เพื่อสนับสนุนการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองกับการจัดกระบวนการเรียนรู้

(2) จัดระบบแหล่งการเรียนรู้ภายในโรงเรียนให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของ ผู้เรียน เช่น การพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ จัดให้มีห้องสมุดหมวดวิชา ห้องสมุดเคลื่อนที่ มุม หนังสือในห้องเรียน ห้องพิพิธภัณฑ์ ห้องมัลติมีเดีย ห้องคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต ศูนย์วิชาการ ศูนย์วิทยบริการ Resource Center สวนสุขภาพ สวนวรรณคดี สวนหนังสือ สวนธรรมะ เป็นต้น

(3) จัดระบบข้อมูลแห่งการเรียนรู้ในท้องถิ่นให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาของตนเอง เช่น จัดเส้นทาง แผนที่และระบบการเชื่อมโยงเครือข่ายห้องสมุดประชาชน ห้องสมุดสถาบันการศึกษา พิพิธภัณฑ์ พิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ฯลฯ

(4) ส่งเสริมให้ครูและนักเรียนได้ใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา เพื่อพัฒนาการเรียนรู้และนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

(5) ส่งเสริมให้ครู และนักเรียนใช้แหล่งเรียนรู้

9) การนิเทศการศึกษา

(1) สร้างความตระหนักให้แก่ครู และผู้เกี่ยวข้องให้เข้าใจกระบวนการนิเทศภายในว่าเป็นกระบวนการทำงานร่วมกัน มีการพัฒนา ปรับปรุงวิธีการทำงานของแต่ละบุคคลให้มีคุณภาพ ใช้การนิเทศเป็นส่วนหนึ่งของการบริหาร เพื่อให้ทุกคนเกิดความเชื่อมั่นว่าได้ปฏิบัติถูกต้อง ก้าวหน้า และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนและตัวครูเอง

(2) จัดการนิเทศภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพทั่วถึง และต่อเนื่องเป็นระบบและกระบวนการ

(3) จัดระบบนิเทศภายในสถานศึกษาให้เชื่อมโยงกับระบบนิเทศการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

10) การแนะแนว

(1) กำหนดนโยบายการจัดการศึกษาที่มีการแนะแนวเป็นองค์ประกอบสำคัญ โดยให้ทุกคนในสถานศึกษาตระหนักถึงการมีส่วนร่วมในกระบวนการแนะแนวและการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

(2) จัดระบบงานและโครงสร้างองค์กรแนวนอน และดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาให้ชัดเจน

(3) สร้างความตระหนักให้ครูทุกคนเห็นคุณค่าของการแนวนอนและดูแลช่วยเหลือนักเรียน

(4) ส่งเสริมและพัฒนาให้ครูได้รับความรู้เพิ่มเติมในเรื่องจิตวิทยา การแนวนอน ดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อให้สามารถบูรณาการในการจัดการเรียนรู้และเชื่อมโยงสู่การเรียนรู้ในชีวิตประจำวัน

(5) คัดเลือกบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและบุคลิกภาพที่เหมาะสมทำหน้าที่ครูแนวนอน ครูที่ปรึกษา ครูประจำชั้น และอนุกรรมการแนวนอน

(6) ดูแล กำกับ นิเทศ ติดตามและสนับสนุนการดำเนินงานแนวนอน ดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ

(7) ส่งเสริมความร่วมมือ ความเข้าใจอันดีระหว่าง ครู ผู้ปกครองและชุมชน

(8) ประสานงานด้านการแนวนอนระหว่างสถานศึกษา องค์กร ภาครัฐ และเอกชน บ้าน ศาสนาสถาบัน ชุมชน ในลักษณะเครือข่ายการแนวนอน

(9) เชื่อมโยงระบบการแนวนอน และระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

11) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

(1) กำหนดมาตรฐานการศึกษาเพิ่มเติมของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาชาติ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และความต้องการของชุมชน

(2) จัดระบบบริหารสารสนเทศ โดยจัดโครงสร้างการบริหารที่เอื้อต่อการพัฒนาและสร้างระบบประกันคุณภาพภายใน จัดระบบสารสนเทศให้เป็นหมวดหมู่ ข้อมูลมีความสมบูรณ์ เรียกใช้ง่าย สะดวก รวดเร็ว ปรับปรุงให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ

(3) จัดทำแผนการศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพสถานศึกษา (แผนกลยุทธ์แผนยุทธศาสตร์)

(4) ดำเนินการตามแผนพัฒนาการศึกษา ในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมสถานศึกษา ต้องสร้างระบบการทำงานที่เข้มแข็งเน้นการมีส่วนร่วม และวงจรพัฒนาคุณภาพของเดมมิ่ง (Deming Cycle) หรือที่รู้จักกันว่าวงจร PDCA

(5) ตรวจสอบทบทวนคุณภาพการศึกษา โดยดำเนินการอย่างจริงจังต่อเนื่องด้วยการสนับสนุนให้ครู ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม

(6) ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานที่กำหนดเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก

(7) จัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี (SAR) และสรุปรายงานประจำปี โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด และเผยแพร่ต่อสาธารณชน

12) การส่งเสริมชุมชนให้เข้มแข็งทางวิชาการ

(1) จัดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรปกครองท้องถิ่น

เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันอื่น

(2) ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยการจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน

(3) ส่งเสริมให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญา และวิทยาการต่าง ๆ

(4) พัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการรวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างชุมชน

13) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น

(1) ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอก และภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีตประเพณี ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น

(2) เสริมสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจนประสานงานกับ องค์กรทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชนและมีส่วนร่วมใน การพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น

(3) ให้บริการด้านวิชาการที่สามารถเชื่อมโยงหรือ แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกับ แหล่งวิชาการในท้องถิ่น ๆ

(4) จัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน เพื่อส่งเสริมวัฒนธรรม การสร้างความสัมพันธ์อันดีกับ ศิษย์เก่า การประชุมผู้ปกครองของนักเรียน การปฏิบัติงานร่วมกับชุมชน การร่วมกิจกรรมกับ สถาบันการศึกษาอื่น เป็นต้น

14) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถาน ประชกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

(1) ประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจต่อบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศึกษา สถานประกอบการ และ สถาบันสังคมอื่น ๆ ในเรื่องเกี่ยวกับสิทธิในการจัดการ

(2) จัดให้มีการสร้างความรู้ ความเข้าใจการเพิ่มความพร้อมให้กับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ๆ ที่ร่วมจัดการศึกษา

(3) ร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ๆ ร่วมกันจัดการศึกษา และ ใช้ทรัพยากรร่วมกันให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

(4) ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างสถานศึกษา กับ บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ๆ

(5) ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กร เอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น ๆ ให้ได้รับความ ช่วยเหลือทางด้านวิชาการตามความเหมาะสม

(6) ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ทั้งด้านคุณภาพและปริมาณเพื่อการเรียนรู้ตลอด ชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ

15) การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา

(1) ศึกษาและวิเคราะห์ระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายรับรู้และถือปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน

(2) จัดทำร่างระเบียบ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายรับรู้ และถือปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน

(3) ตรวจสอบร่างระเบียบ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา แก้ไขและปรับปรุง

(4) นำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษาไปสู่การปฏิบัติ

(5) ตรวจสอบและประเมินผลการใช้ระเบียบ แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการของสถานศึกษาและนำไปแก้ไขปรับปรุงให้เหมาะสมต่อไป

16) การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา

(1) ศึกษา วิเคราะห์ คัดเลือกหนังสือเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อเป็นหนังสือแบบเรียนใช้ในการจัดการเรียนการสอน

(2) จัดทำหนังสือเรียน หนังสือเสริมประสบการณ์ หนังสืออ่านประกอบ แบบฝึกหัด ใบงาน ใบความรู้ เพื่อใช้ในการประกอบการเรียนการสอน

(3) ตรวจสอบพิจารณาคุณภาพหนังสือเรียน หนังสือเสริมประสบการณ์ หนังสืออ่านประกอบ แบบฝึกหัด ใบงาน ใบความรู้เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน

17) การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

(1) จัดให้มีการร่วมกันกำหนดนโยบาย วางแผนในเรื่องการจัดทำ พัฒนาสื่อการเรียนรู้ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของสถานศึกษา

(2) พัฒนาบุคลากรในสถานศึกษา ในเรื่องเกี่ยวกับการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา พร้อมทั้งให้มีการจัดตั้งเครือข่ายทางวิชาการ ชมรมวิชาการ เพื่อเป็นแหล่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา

(3) พัฒนาการใช้สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา โดยมุ่งเน้นการพัฒนาสื่อ และเทคโนโลยีทางการศึกษา ที่ให้ข้อเท็จจริงในการสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ เกิดขึ้น โดยเฉพาะหาแหล่งสื่อที่เสริมการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

(4) พัฒนาห้องสมุดของสถานศึกษาให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาและชุมชน

(5) นิเทศ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในการจัดทำ ผลิต พัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา

กมล สุตประเสริฐ (2550 : 17) ได้ให้ขอบข่ายงานบริหารวิชาการว่า ประกอบด้วย

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน
4. การประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา

5. การพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
6. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
8. การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

สมาน อัครภูมิ (2551 : 23) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการเป็นกระบวนการดำเนินงาน เพื่อให้พันธกิจ การบริหารด้านวิชาการ โดยเฉพาะการจัดการเรียนการสอนและการเรียนรู้ของผู้เรียน เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ จำนวน 5 งาน ดังนี้ 1) การวางแผน วิชาการ 2) การพัฒนาหลักสูตร 3) การจัดการเรียนการสอน 4) การนิเทศและการพัฒนาการเรียน การสอน และ 5) การประเมินผลงานทางวิชาการ

จามจุรี จำเมือง (2552 : 29) ได้เสนอขอบข่าย/ภารกิจของการบริหารงานวิชาการ โดย ระบุขอบข่ายงานไว้ 6 งาน ดังนี้ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การพัฒนาทางวิชาชีพ 4) การวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ 5) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และ 6) การกำหนดวิธีการและสร้างเครื่องมือในการวัดและประเมินผลการศึกษา

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2552 : 30) กล่าวถึงขอบข่ายการบริหารงานวิชาการตามกระบวนการ ปฏิรูป การเรียนรู้ ครอบคลุมใน 4 ด้าน คือ หลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนการสอน การวัด/ ประเมินผล และการรับเข้าศึกษาต่อรวมทั้งการใช้เทคโนโลยีและการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้ (ICT) เพื่อให้บรรลุตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และแผนการศึกษาชาติ จึงได้ เสนอขอบข่ายงานบริหารงานวิชาการไว้ 12 งาน ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
6. การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้
7. การนิเทศการศึกษา
8. การแนะแนวการศึกษา
9. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
10. การส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน
11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น
12. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุ วังค์กร หน่วยงาน และ สถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2554 : 3 - 4) ได้เสนอขอบข่ายการบริหารงานวิชาการไว้ ดังนี้

1. การวางแผนเกี่ยวกับวิชาการ เป็นการวางแผนเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร และ การนำ หลักสูตรไปใช้ การจัดการล่วงหน้าเกี่ยวกับการเรียนการสอน มีรายละเอียดของงาน ดังนี้

- 1.1 แผนปฏิบัติการวิชาการ ได้แก่ การประชุมเกี่ยวกับหลักสูตร การจัดปฏิทิน การศึกษา

ความรับผิดชอบงานตามภาระหน้าที่ การจัดชั้นตอนและเวลาในเวลาการทำงาน

1.2 โครงการสอน เป็นการจัตรายละเอียดเกี่ยวกับวิชาที่ต้องสอนตามหลักสูตร

1.3 บันทึกการสอน เป็นการแสดงรายละเอียดของการกำหนดเนื้อหาที่จะสอน ในแต่ละคาบเวลาของแต่ละวันหรือสัปดาห์ โดยการวางแผนไว้ล่วงหน้า และยึดโครงการสอนเป็นหลัก

2. การจัดทำเนื้องานเกี่ยวกับการเรียนการสอน เพื่อให้การสอนในสถานศึกษาดำเนินไปด้วยดี จึงมีการจัดการเกี่ยวกับการเรียนการสอน รวมถึงการพัฒนาทางวิชาชีพ ดังนี้

2.1 การจัดตารางสอนเป็นการกำหนดวิชา เวลา ผู้สอน สถานที่ และผู้เรียน

2.2 การจัดชั้นเรียน เป็นงานที่ฝ่ายวิชาการต้องประสานกับฝ่ายอาคารสถานที่ รวมทั้งการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในห้องเรียน

2.3 การจัดครูเข้าสอน การจัดครูเข้าสอนต้องพิจารณาถึงความพร้อมของสถานศึกษา และความพร้อมของบุคลากร รวมถึงการเชิญวิทยากรภายนอกมาช่วยสอน

2.4 การจัดแบบเรียน โดยปกติสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ จะใช้แบบเรียนที่กระทรวงกำหนด นอกจากนั้นครูอาจใช้หนังสืออื่นเป็นหนังสือประกอบ หรือจากเอกสารที่ครูเตรียมเอง

2.5 การปรับปรุงการเรียนการสอน เป็นการพัฒนาครูผู้สอนให้ก้าวหน้าวิทยาการ เทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการ ความก้าวหน้าของสังคม ธุรกิจ อุตสาหกรรม เป็นต้น

2.6 การฝึกงาน จุดมุ่งหมายของการฝึกงาน เป็นการให้นักเรียน นักศึกษารู้จัก นำเอาทฤษฎีมาประยุกต์ใช้กับชีวิตจริง ทั้งยังมุ่งให้ผู้เรียนได้เห็นปัญหาที่แท้จริงในสาขาวิชาและอาชีพนั้น เพื่อให้โอกาสผู้เรียนได้เตรียมตัวที่จะออกไปเผชิญกับชีวิตจริงต่อไป

3. การจัดบริการเกี่ยวกับการเรียนการสอน เป็นการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก การส่งเสริมการจัดหลักสูตรและโปรแกรมการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ดังนี้

3.1 การจัดสื่อการเรียนการสอน เป็นสิ่งที่เอื้อต่อการศึกษานักเรียนนักศึกษา เน้นเครื่องมือและกิจกรรมให้ครูได้เลือกใช้ในการสอน

3.2 การจัดห้องสมุด เป็นที่รวมหนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ และวัสดุอุปกรณ์ที่เป็น แหล่งวิทยาการให้นักเรียนนักศึกษา ได้ศึกษาและค้นคว้าเพิ่มเติม

3.3 การนิเทศการสอน เป็นการช่วยเหลือแนะแนวครูให้เกิดการปรับปรุงแก้ไข ปัญหาการเรียนการสอน

4. การวัดและประเมินผล เป็นกระบวนการเพื่อใช้ตรวจสอบและวิเคราะห์ผลการเรียน

บองสิน วิเศษศิริ (2555 : 19) ได้ระบุถึงขอบข่าย หรือองค์ประกอบหลัก ๆ ของการบริหารงานวิชาการไว้ว่า การบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย องค์ประกอบที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้และ พัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ดังนี้ 1) การพัฒนาหลักสูตร 2) การจัดการเรียนการสอน และ 3) การวัด และประเมินผล

สรุปได้ว่า ขอบข่าย/องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการ คือ กระบวนการดำเนินงาน เพื่อให้ งานในโรงเรียนมีประสิทธิภาพ บรรลุวัตถุประสงค์ หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้ ในการวิจัยครั้งนี้หา องค์ประกอบการบริหารวิชาการของห้องเรียนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา จังหวัดลพบุรี โดยกระบวนการ 2 ขั้นตอน ดังนี้ **ขั้นตอนที่ 1** วิเคราะห์องค์ประกอบการบริหารงาน วิชาการ โดยดำเนินการคือ 1.1 การศึกษาตัวแปรการบริหารงานวิชาการของห้องเรียนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ได้แก่ 1.1.1) ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารเกี่ยวกับทฤษฎี หลักการ แนวคิด การบริหารงานวิชาการ 1.1.2) ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงาน วิชาการ รูปแบบและการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับห้องเรียน วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ 1.1.3) สัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ 1.1.4) นำข้อสรุปที่ได้จาก การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ในข้อ 1.1.1, 1.1.2 และ 1.1.3 มาสร้างและพัฒนา เครื่องมือในการวิจัย 1.2 การสร้างและพัฒนาเครื่องมือในการวิจัย 1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูลและ การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ 1.3.1) นำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง ในภาคเรียนที่ 2 ปี การศึกษา 2562 และ 1.3.2) การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis : EFA) **ขั้นตอนที่ 2** การยืนยันองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการ ของห้องเรียนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา จังหวัดลพบุรี โดยดำเนินการ คือ 2.1 การยืนยันองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการของห้องเรียนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ โรงเรียนบ้าน หมี่วิทยา จังหวัดลพบุรี โดยนำองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการของห้องเรียนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา จังหวัดลพบุรี จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis : EFA) ในขั้นตอนที่ 1 ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ทำการยืนยัน 2.2 การยืนยันองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการของห้องเรียนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ โรงเรียน บ้านหมี่วิทยา จังหวัดลพบุรี โดยใช้แบบสอบถามการยืนยันองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการของ ห้องเรียนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา ซึ่งพิจารณา 4 ด้าน คือ มีความถูกต้อง มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ และมีความเป็นประโยชน์

2. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับห้องเรียนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์

2.1 การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษ

ยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2549 - 2559) ได้ กำหนดวิสัยทัศน์ ไว้ว่า "เด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษต้องได้รับสิทธิในการพัฒนา ความสามารถพิเศษของตนอย่างเต็มที่ ให้เป็นผู้มีความเป็นเลิศที่มีความคิดริเริ่มและสร้างสรรค์ สามารถนำประเทศไทยไปสู่ความมั่นคงและมั่งคั่งอย่างต่อเนื่องและถาวร โดยได้รับการสนับสนุนและ เสริมพลังจากรัฐ ครอบครัวและสังคม และมีโอกาสได้นำความสามารถนี้ไปปรับใช้ในครอบครัว สังคม ประเทศชาติ และสังคมโลกอย่างมีความสุขและอย่างมีคุณธรรม" ดังนั้นการคัดเลือกเสาะหาและ สสำรวจความสามารถพิเศษของเด็กเพื่อตรวจสอบศักยภาพพื้นฐานอันที่จะนำมาใช้เป็นแนวทางในการ จัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความสามารถและความต้องการของเด็กแต่ละคน โดยทั่วไปเด็กแต่ละคน มีทั้งจุดดีและจุดเด่นอยู่ในตัว และในเด็กบางคนก็มีจุดเด่นที่โดดเด่นกว่าเด็กอื่น ๆ ซึ่งอาจแตกต่างกันมาก

บ้างน้อยบ้าง แล้วแต่ศักยภาพพื้นฐานและการบ่มเพาะภายหลัง อย่างไรก็ตาม พบว่าความสามารถพิเศษที่แฝงอยู่ในตัวเด็กที่มีความสามารถสูงกว่าเด็กอื่นนั้น อาจไม่แสดงออกอย่างชัดเจนอย่างเช่น คนทั่วไปคาดคิดเด็กที่มีศักยภาพโดดเด่นพบที่จะเป็นอัจฉริยะบุคคลในอนาคตได้อย่างสบาย ๆ อาจไม่แสดงความสามารถใด ๆ ให้เห็นเป็นที่ประจักษ์ในสถานการณ์ทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระบบการศึกษาที่ปิดกั้นความสามารถของเด็กทั่วไปเช่นนี้ กระบวนการสำรวจหรือเสาะหาเด็กกลุ่มนี้จึงต้องมีการศึกษา และทำความเข้าใจกับธรรมชาติ อันหลากหลาย ตลอดจนปัจจัยที่อาจปิดกั้นความสามารถอันแท้จริงของเด็กได้ อาทิ การเลี้ยงดู ระบบการศึกษา ประสบการณ์ชีวิต ปัญหาทางครอบครัว ฯลฯ ด้วยเหตุนี้ การกำหนดขั้นตอน วิธีการ ตลอดจนการใช้เครื่องมือในการสำรวจและเสาะหาจึงต้องทำอย่างระมัดระวัง และไม่ปิดกั้นเด็กที่อาจไม่ได้รับการเลือกหรือเสนอชื่อในอนาคต ในอดีตที่ผ่านมา การสำรวจและเสาะหาเด็กที่มีความสามารถพิเศษยึดอยู่กับการสอบแข่งขัน การใช้ข้อสอบคัดเลือก การใช้ผลจากคะแนนที่ได้มาจากแบบทดสอบทางสติปัญญา หลังจากที่มีการดำเนินการจัดการศึกษาพิเศษสำหรับเด็กกลุ่มนี้นานับสิบปี จึงได้พบว่าความผิดพลาดในการคัดเลือกเด็กเข้าโครงการนั้น จากสาเหตุหลายประการ อาทิ ความไม่กระจ่างชัดในเรื่องคุณลักษณะของเด็กแต่ละประเภท ความเข้าใจผิดพลาดในเรื่องความสามารถทางสติปัญญา การยึดถือแบบทดสอบข้อเขียนอย่างเอาจริงเอาจัง โดยไม่ใช้เกณฑ์อื่นเข้าร่วมตัดสิน ความไม่รอบคอบระหว่างการดำเนินการคัดเลือก รวมถึงการคัดเลือกไม่ตรงกับเป้าประสงค์ที่ต้องการ นอกจากนี้ยังมีเด็กหลายประเภทที่ต้องใช้วิธีหรือเครื่องมือพิเศษในการสำรวจ เช่น เด็กที่มีความสามารถต่ำกว่าความเป็นจริงหรือเด็กที่มีความบกพร่องด้านต่าง ๆ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2559 : 17)

อุษณีย์ โพธิสุข (2524 : อ้างถึงใน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2559 : 17-18) ได้เสนอแนวทางในการเสาะหาอัจฉริยภาพของเด็ก ๆ ที่มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติ ปัจจุบันซึ่งปรับมาจาก Model ของ Clark คือ

1. การใช้กระบวนการตรวจสอบที่เป็นขั้นตอน
2. การใช้กระบวนการตรวจสอบที่ใช้เครื่องมือและวิธีการที่เหมาะสมกับแววของเด็ก
3. การใช้กระบวนการตรวจสอบที่ไม่ลำเอียงกับเด็กกลุ่มใดเป็นพิเศษ
4. การใช้กระบวนการตรวจสอบที่เป็นขั้นตอนมีข้อมูลหลายด้านประกอบกัน ดังนี้
 - ชั้นที่ 1 เด็กทั้งหมด 100 %
 - 1) เสนอชื่อโดยครู พ่อแม่ เพื่อน นักจิตวิทยา ตนเอง
 - 2) รายงานจากครู
 - 3) ประวัติครอบครัว
 - 4) ผลงานที่โดดเด่น ผลการเรียน
 - 5) แบบประเมินความสามารถ
 - 6) ทดสอบสติปัญญา (กลุ่ม)
 - 7) แบบสำรวจความสนใจ ฯลฯ
 - ชั้นที่ 2 เหลือ 10 % ของเด็กทั้งหมด
 - 1) สรุปลงจากข้อมูลขั้นต้น
 - 2) ทดสอบสติปัญญา (เดี่ยว)

3) ทดสอบความคิดสร้างสรรค์

4) สัมภาษณ์พ่อแม่ ครู

ชั้นที่ 3 เหลือ 1 – 5 % ของเด็กทั้งหมดที่เข้าโครงการ

1) ผู้เชี่ยวชาญตัดสินใจ

สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษนั้น ต้องมีการสำรวจความสามารถพิเศษของเด็กเพื่อตรวจสอบศักยภาพพื้นฐานอันที่จะนำมาใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความสามารถและความต้องการของเด็กแต่ละคน โดยทั่วไปเด็กแต่ละคนมีทั้งจุดดีและจุดเด่นอยู่ในตัว และในเด็กบางคนก็มีจุดเด่นที่โดดเด่นกว่าเด็กอื่น ๆ ซึ่งอาจแตกต่างกันมากบ้างน้อยบ้าง แล้วแต่ศักยภาพพื้นฐานและการบ่มเพาะภายหลังที่เด็กนั้นได้รับการจัดการศึกษา

2.2 หลักการและรูปแบบในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ

โดยทั่วไปการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษ ควรดำเนินการ ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2559 : 19)

2.1 จัดเนื้อหายากและท้าทายกว่าหลักสูตรสำหรับเด็กทั่วไป

2.2 มีการเชื่อมโยงและบูรณาการกันหลาย ๆ วิชา

2.3 ให้เด็กมีส่วนร่วมในการเลือกสิ่งที่ตนเองจะเรียน

2.4 จัดกระบวนการเรียนการสอนที่สลับซับซ้อน ลึกซึ้งกว่าหลักสูตรปกติ

2.5 เน้นกระบวนการทางความคิดระดับสูง

2.6 มีกิจกรรมที่ตอบสนองความหลากหลายของกระบวนการเรียนรู้

2.7 ตั้งเกณฑ์ในการพิจารณาผลงานหรือผลการเรียนรู้ของเด็กให้ชัดเจน

2.8 ให้ความสนใจกับความมุ่งมั่นในความสำเร็จ ความกระตือรือร้นและการเปลี่ยนแปลง

ภายในที่มีคุณค่าต่อการเรียนรู้ของเด็กที่ส่งผลดีต่อสังคม

2.9 เน้นพัฒนาการทางคุณธรรมจริยธรรมเป็นแกนนำ

2.10 เน้นการพัฒนาสมองทุกส่วน (Whole Brain Approach)

สรุปได้ว่า หลักการและรูปแบบในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษนั้น ควรจัดหลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล ให้สอดคล้องกับความสามารถของผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.3 การจัดหลักสูตรการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษ

วิธีการจัดหลักสูตรที่สำคัญ ๆ มี 4 วิธี คือ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2559 : 20 - 24)

- 1) วิธีเพิ่มพูนประสบการณ์ (Enrichment)
- 2) วิธีขยายหลักสูตร (Extension)
- 3) วิธีลดระยะเวลาเรียน (Acceleration)
- 4) การใช้ผู้เชี่ยวชาญพิเศษเป็นผู้ให้คำปรึกษาดูแล (Mentoring) ดังมีรายละเอียดในแต่ละวิธีการ ดังนี้

1) วิธีเพิ่มพูนประสบการณ์ (Enrichment)

เป็นวิธีการจัดการศึกษาแบบขยายกิจกรรมในหลักสูตรให้กว้างและลึกซึ้งกว่าที่มีอยู่ในหลักสูตรปกติ ที่เน้นคุณภาพมากกว่าปริมาณ เน้นกระบวนการเรียนรู้มากกว่าเนื้อหาและเด็กอาจใช้เวลามากกว่าหรือน้อยกว่าเด็กอื่นในชั้นเรียนเดียวกัน สามารถวางแผนในการจัดการศึกษาที่ให้แก่เด็กที่มีความสามารถพิเศษระดับอายุต่างกัน แต่มีความสนใจและมีความสามารถด้านเดียวกันมาเรียนด้วยกันเป็นบางชั่วโมง โดยปรับเนื้อหาในหลักสูตรให้เข้มข้นและกว้างขวางขึ้น การสอนแบบเพิ่มพูนประสบการณ์ช่วยให้เด็กพัฒนาสิ่งที่สนใจได้ลึกซึ้งยิ่งขึ้นในการปูพื้นฐานทักษะการเรียนรู้ การคิดวิเคราะห์ สืบสวน สอบสวน หาความรู้ความจริง และสนับสนุนให้เด็กศึกษาหาความรู้ ที่นอกเหนือจากจุดมุ่งหมายในการเรียนสำหรับเด็กปกติเหมาะสำหรับเด็กที่ก้าวหน้ากว่าเพื่อน ๆ และอาจเบี่ยงเบนการเรียน

1.1) ลักษณะการจัดกิจกรรมในการเรียนแบบเพิ่มพูนประสบการณ์

- 1) ชุดการเรียนการสอนแบบรายบุคคล
- 2) โครงงาน
- 3) ทศนศึกษา

1.2) การเรียนการสอนแบบเพิ่มพูนประสบการณ์ ในชั้นเรียนสามารถจัดกิจกรรมต่าง ๆ ได้ดังนี้

- 1) กิจกรรม แบบฝึกหัดต่าง ๆ จัดให้เปิดกว้าง เป็นคำถามในลักษณะปลายเปิดให้มากที่สุด
- 2) ให้เด็กได้มีส่วนร่วมในการเลือกเนื้อหา กิจกรรม หรือเสนอแนะรูปแบบหรือการเรียนการสอน
- 3) ฝึกให้เด็กได้ศึกษาสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้ลึกและชัดเจน
- 4) ปรับกระบวนการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับลักษณะการเรียนรู้ (Learning Styles) ของเด็กแต่ละคน

5) ฝึกการทำโครงสร้างการเรียนรู้ แผนที่ความรู้ตนเอง

6) จัดกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมให้เด็กในสิ่งที่เขาสนใจ พัฒนาทักษะ

กระบวนการทางความคิด ระดับสูง และสามารถบูรณาการหลาย ๆ สาขาเข้าด้วยกัน มีความสามารถในหลักสูตรได้ดีขึ้น

1.3) การจัดกลุ่มเด็กในการเรียนการสอนแบบเพิ่มพูนประสบการณ์

การจัดกลุ่มเด็กในการเรียนการสอนแบบเพิ่มพูนประสบการณ์ สามารถจัดได้ดังนี้

(1) จัดชั้นพิเศษให้กับเด็กที่มีความสนใจ มีความสามารถในเฉพาะวิชาการจัดห้องเรียนพิเศษที่นักเรียนมีระดับความสามารถพอ ๆ กันมาเรียนร่วมกันเฉพาะวิชา (ไม่ใช่แยกห้องเด็กเก่ง เด็กอ่อนและไม่แยกวิชา) ช่วยให้เด็กได้พัฒนาความสามารถได้ตามศักยภาพยิ่งขึ้น และได้ทำงานที่เหมาะสมมากขึ้น และครูก็จัดกิจกรรมง่ายขึ้น ได้ทำงานที่ท้าทายทั้งครูและนักเรียน

(2) จัดชั้นเรียนพิเศษบางเวลา เช่น เด็กเก่งคณิตศาสตร์ ศิลปะ ดนตรี กีฬา ฯลฯ นอกเวลาเรียนในวันเสาร์ - อาทิตย์ ปิดเทอม อาจทำได้กับทั้งเด็กในโรงเรียนเดียวกัน ต่างชั้นเรียนและเด็กต่างโรงเรียนกัน

(3) จัดกิจกรรมพิเศษในชั้นเรียนปกติ เป็นการจัดให้เด็กทุกระดับไว้ในกลุ่มเดียวกันในบางครั้ง เพื่อการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เกิดพัฒนาการทางสังคมขึ้น แต่บางครั้งก็ควรจัดเด็กมีระดับการเรียนเดียวกันไว้กลุ่มเดียวกัน เพื่อโอกาสในการใช้กิจกรรมเสริมที่ยากกว่าปกติ

ในปัจจุบันวิธีนี้เป็นที่นิยมแพร่หลายมาก สามารถจัดได้หลากหลายตามความสามารถพิเศษของเด็ก โดยไม่จำกัดเฉพาะวิชาในหลักสูตรเท่านั้น และมีผลกระทบทางจิตใจ อารมณ์ สังคม และกระบวนการเรียนรู้ในระยะยาวของเด็ก สำหรับประเทศไทยอาจมีข้อจำกัดในเรื่องวิธีสอนที่หลากหลาย

2) วิธีการขยายหลักสูตร (Extension)

เป็นการจัดโปรแกรมการศึกษานอกหลักสูตรสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษที่ตอบสนองความสนใจและความสามารถเป็นรายบุคคล สามารถทำเป็นงานเดี่ยวหรืองานกลุ่มได้ เด็กสามารถเรียนเกินกว่าหลักสูตรกิจกรรมและการดำเนินการจัดความสามารถทำได้หลากหลายรูปแบบ เช่น

- (1) การทำโครงการพิเศษ
- (2) การเรียนรู้ในห้องศูนย์วิทย์พัฒนา
- (3) ทำศูนย์วิทยุการที่เป็นแหล่งกระตุ้นการเรียนรู้ตามความสนใจที่มีสื่อรูปแบบต่าง ๆ
- (4) การใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอน
- (5) เข้าร่วมกิจกรรมนอกหลักสูตร
- (6) ทำการกำหนดโครงการร่วมกัน
- (7) การเริ่มโครงการที่แปลกใหม่ร่วมกับนักเรียน
- (8) แคมป์วิชาการ หรือแคมป์ตามความสนใจของเด็ก
- (9) สร้างเครือข่ายกลุ่มที่มีความสนใจ หรือมีความพยายามแบบเดียวกันเข้าด้วยกัน

โดยเฉพาะเด็กที่มีความสามารถพิเศษระดับสูง

(10) จัดการแข่งขันในบางครั้งการแข่งขันทำให้เกิดการกระตุ้น เกิดมีการท้าทายทางความคิดและทำให้เกิดการปรับคุณภาพการเรียนการสอนการเปรียบเทียบและแข่งขัน เช่น โครงการโอลิมปิกวิชาการ การแข่งขันคณิตศาสตร์แห่งประเทศไทย เป็นต้น

- 11) การฝึกทักษะการเรียนรู้ เช่น การหาข้อมูล การใช้ข้อมูล การวินิจฉัยวิเคราะห์ใช้

วิจารณ์ญาณกับข้อมูล การนำความรู้ไปสู่การปฏิบัติ เป็นต้น

3) วิธีลดระยะเวลาเรียน (Acceleration)

การจัดการศึกษาแบบลดระยะเวลาเรียน (Acceleration) เป็นหนทางหนึ่งที่จะช่วยให้เกิดความยืดหยุ่นทางการศึกษาได้มากขึ้นวิธีหนึ่ง แต่ต้องมีกระบวนการที่ถูกต้องรัดกุมจึงจะเป็นผลดีกับเด็ก การจัดการศึกษาให้กับเด็กที่สามารถเรียนร่วมกับผู้อื่นได้สูงกว่าวัยของตนเองเรียกว่า การสอนแบบลดระยะเวลาทั้งสิ้น วิธีนี้ใช้กันมานานในทุก ๆ ประเทศ ซึ่งกลยุทธ์ในการจัดการมีมากมายหลากหลาย แต่ที่เรามักจะพบ คือ การให้เด็กข้ามชั้นเรียนโดยขาดกระบวนการที่ครบถ้วน ทำให้เด็กมีผลเสียทางด้านอื่นได้ในภายหลัง

3.1) หลักการจัดการศึกษาแบบลดระยะเวลาเรียน

(1) ให้เข้าเรียนเร็วกว่าวัยของเด็กปกติมาก ในกรณีที่เด็กมีความพร้อมสูงมากได้รับการตรวจสอบจากนักจิตวิทยาที่เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความสามารถ มีความมั่นคง ทางอารมณ์ สังคม และมีวุฒิภาวะมากกว่าเพื่อนวัยเดียวกัน และไม่ใช่เป็นสิ่งที่พ่อแม่ต้องการให้เลื่อน

(2) ข้ามชั้นเรียน ต้องมีการกลั่นกรองตามกระบวนการที่ดี ดังที่กล่าวข้างต้นโดยพิจารณาจากเด็กที่ชอบทำงานที่ยาก ๆ สลับซับซ้อน

(3) ให้เรียนในชั้นสูงกว่าบางวิชา วิธีนี้ได้ผลดีและเด็กไม่ถูกเพ่งเล็งมากนัก

(4) ให้ทำงานในชั้นสูงกว่าแต่เด็กยังอยู่ในชั้นเดียวกับเพื่อน

(5) ย่นหลักสูตรให้เด็กจบเร็วขึ้น โดยมีเนื้อหาเท่าเดิม

(6) จัดกลุ่มเด็กที่มีความสามารถเรื่องเดียวกัน แต่ต่างชั้นกันมาเรียนด้วยกัน

3.2) ลักษณะเด็กที่จะพิจารณาให้ได้รับการจัดการศึกษาแบบลด

ระยะเวลาเรียน

(1) มีความสามารถมากกว่าเด็กในวัยเดียวกันอย่างเห็นได้ชัดเจน

(2) มีความกระหายที่จะเรียนรู้ โดยไม่เครียด

(3) มีวุฒิภาวะทางอารมณ์และสังคมเหมาะสมกับอายุ

(4) เด็กมีความพร้อมที่แยกจากเพื่อน

(5) พ่อแม่ ผู้ปกครอง และโรงเรียนมีความเห็นตรงกันว่าควรใช้กระบวนการจัดการศึกษาแบบนี้กับเด็ก

(6) ต้องมีความแน่ใจว่า ไม่เป็นการตอบสนองความต้องการของผู้ใหญ่ที่อาจเป็นพ่อแม่หรือครู ที่ตั้งความคาดหวังกับเด็กสูงเกินจริง

(7) ต้องมีคนดูแลและรับผิดชอบในการจัดครั้งนี้อย่างเป็นทางการ ต่อเนื่อง มีเกณฑ์ความสามารถ สติปัญญา IQ เกิน 130 ขึ้นไป (ในกรณีเด็กที่มีความสามารถทางการเรียน) ได้รับการตรวจสอบจากนักจิตวิทยาที่เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความสามารถของเด็ก

3.3) ประโยชน์ของการจัดการศึกษาแบบลดระยะเวลาเรียน คือ

(1) สามารถเรียนตามศักยภาพของตัวเอง

(2) เป็นการเปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนสิ่งที่ยากขึ้นให้เหมาะสมกับความสามารถของตัวเอง

(3) ลดทัศนคติทางลบกับการเรียนรู้ ลดความท้อแท้ ช่วยเด็กเก่งไม่ให้เบื่อ

หน่วยการเรียนรู้ในวิชาปกติที่เขาไปได้เร็วกว่าเพื่อน ๆ เป็นการป้องกันไม่ให้เกิดการถดถอยทาง ศักยภาพของเด็ก หรือทำลายศักยภาพตนเอง

3.4) การใช้ผู้เชี่ยวชาญพิเศษเป็นผู้ให้คำปรึกษาดูแล (Mentoring)

วิธีการนี้เป็นการใช้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางมาช่วยเด็กที่มีความสามารถโดดเด่น มักจะทำในระดับมัธยมศึกษากับเด็กที่มีความสนใจอย่างเด่นชัด และมีทักษะพื้นฐานทางสังคมดี จัดระบบวิธีเรียนของตนเองได้ดีแล้ว ซึ่งเด็กสามารถทำงานภายใต้คำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ เช่น อาจารย์มหาวิทยาลัย หนายนักเคมี นักประวัติศาสตร์สถาปนิก และผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ

ดังนั้น สรุปได้ว่า การจัดหลักสูตรการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษ มี 4 วิธี ได้แก่ 1) วิธีเพิ่มพูนประสบการณ์ (Enrichment) 2) วิธีขยายหลักสูตร (Extension) 3) วิธีลดระยะเวลาเรียน (Acceleration) และ 4) การใช้ผู้เชี่ยวชาญพิเศษเป็นผู้ให้คำปรึกษาดูแล (Mentoring) ดังนั้น โรงเรียนควรใช้วิธีการจัดหลักสูตรการศึกษาหลาย ๆ วิธี ซึ่งการใช้วิธีการจัดการศึกษาที่ดีไม่ควรยึด วิธีการเดียวเพราะทำให้เกิดสภาพการศึกษาที่ไม่ยืดหยุ่นตามความต้องการหรือสภาพความสามารถ ของเด็ก การกำหนดและเลือกใช้วิธีการจัดการศึกษาจะไม่ตายตัวมีการปรับเปลี่ยนได้ตลอดเวลา (Dynamic Process) และควรใช้วิธีหลายอย่างในโครงการเดียวกัน เช่น อาจใช้ทั้งแบบ Enrichment, Extension, Acceleration และ Mentoring โดยมีแนวพิจารณาจากความต้องการและความสามารถ ของเด็กควบคู่ไปกับการเป็นไปได้ในการบริหารจัดการของโรงเรียน ซึ่งการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่ มีความสามารถพิเศษหรือเด็กที่มีความสามารถพิเศษเฉพาะทางนั้น จะต้องดัดแปลงตามความ เหมาะสมและความเป็นไปได้ของแต่ละโรงเรียนที่สามารถจัดให้เหมาะสมกับเด็กแต่ละคน การให้ ความช่วยเหลือเด็กเหล่านี้จำเป็นต้องสร้างระบบโครงสร้างทางการศึกษาที่จะสามารถรองรับความ ต้องการในส่วนนี้

2.4 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเปิดห้องเรียนพิเศษในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเปิดห้องเรียนพิเศษในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2559 : 35 - 43)

1) พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 กำหนดให้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจัดตั้งขึ้น โดยมีภารกิจเกี่ยวกับการจัดตั้งและการส่งเสริม การศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(1) จัดทำข้อเสนอนโยบาย แผนพัฒนาการศึกษา มาตรฐานการจัดการศึกษาและ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

(2) กำหนดหลักเกณฑ์ แนวทาง และดำเนินการเกี่ยวกับการสนับสนุนทรัพยากร การ จัดตั้ง จัดสรรทรัพยากร และบริหารงบประมาณอุดหนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

(3) พัฒนาระบบบริหารและส่งเสริม ประสานงานเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ การนำ เทคโนโลยีสารสนเทศไปใช้ในการเรียนการสอน รวมทั้งส่งเสริมการนิเทศการบริหารและการจัด การศึกษา

(4) ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของเขตพื้นที่การศึกษา

(5) พัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และกำกับดูแลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาเพื่อคนพิการ ผู้ด้อยโอกาส และผู้มีความสามารถพิเศษและประสาน ส่งเสริมการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัวยุวมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่นของเขตพื้นที่การศึกษา

(6) ดำเนินการเกี่ยวกับงานเลขานุการของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

(7) ปฏิบัติงานอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือตามที่รัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

2) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553

ซึ่งออกตามความในรัฐธรรมนูญ มาตรา 81 โดยได้มีการบัญญัติถึงสิทธิของผู้มีความสามารถพิเศษที่สำคัญ ดังนี้

มาตรา 10 (วรรค 4) การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความสามารถพิเศษ ต้องจัดด้วยรูปแบบที่เหมาะสมโดยคำนึงถึงความสามารถของบุคคลนั้น

มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

มาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังต่อไปนี้

(1) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

(2) ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

(3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

(4) จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

(5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมสื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอน และแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ

(6) จัดการเรียนรู้อให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

มาตรา 28 หลักสูตรการศึกษาในระดับต่าง ๆ รวมทั้งหลักสูตรการศึกษาสำหรับบุคคลตาม มาตรา 10 วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ ต้องมีลักษณะหลากหลายทั้งนี้ ให้จัดตามความเหมาะสม ของแต่ละระดับโดยมุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลให้เหมาะสมแก่วัยและศักยภาพ

มาตรา 58 ให้มีการระดมทรัพยากรและการลงทุนด้านงบประมาณการเงิน และทรัพย์สิน ทั้งจากรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ สถาบันสังคมอื่น และต่างประเทศมาใช้จัด การศึกษา ดังนี้

(1) ให้รัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยอาจจัดเก็บ ภาษีเพื่อการศึกษาได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด

(2) ให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กร เอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น ระดมทรัพยากรเพื่อ การศึกษา โดยเป็นผู้จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา บริจาคทรัพย์สินและทรัพยากรอื่นให้แก่ สถานศึกษา และมีส่วนร่วมรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาตามความเหมาะสมและความจำเป็น

ทั้งนี้ ให้รัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริมและให้แรงจูงใจในการระดม ทรัพยากรดังกล่าวโดยการสนับสนุน การอุดหนุนและใช้มาตรการลดหย่อนหรือยกเว้นภาษี ตามความ เหมาะสมและความจำเป็น ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด

มาตรา 59 ให้สถานศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคล มีอำนาจในการปกครองดูแล บำรุงรักษา ใช้ และจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา ทั้งที่เป็นที่ราชพัสดุ ตาม กฎหมายว่าด้วยที่ราชพัสดุ และที่เป็นทรัพย์สินอื่น รวมทั้งจัดหารายได้จากบริการของสถานศึกษาและ เก็บค่าธรรมเนียมการศึกษาที่ไม่ขัดหรือแย้งกับนโยบายวัตถุประสงค์ และภารกิจหลักของสถานศึกษา บรรดาอสังหาริมทรัพย์ที่สถานศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคลได้มาโดยมีผู้อุทิศให้ หรือโดยการซื้อหรือ แลกเปลี่ยนจากรายได้ของสถานศึกษา ไม่ถือเป็นที่ราชพัสดุ และให้เป็นกรรมสิทธิ์ของสถานศึกษา บรรดารายได้และผลประโยชน์ของสถานศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคลรวมทั้งผลประโยชน์ที่เกิดจาก ที่ราชพัสดุ เบี้ยปรับที่เกิดจากการผิดสัญญาการศึกษา และเบี้ยปรับที่เกิดจากการผิดสัญญาการซื้อ ทรัพย์สินหรือจ้างทำของที่ดำเนินการโดยใช้เงินงบประมาณไม่เป็นรายได้ที่ต้องนำส่งกระทรวงการคลัง ตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลังและกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ บรรดารายได้และผลประโยชน์ ของสถานศึกษาของรัฐที่ไม่เป็นนิติบุคคลรวมทั้งผลประโยชน์ที่เกิดจากที่ราชพัสดุ เบี้ยปรับที่เกิดจาก การผิดสัญญาการศึกษา และเบี้ยปรับที่เกิดจากการผิดสัญญาการซื้อทรัพย์สิน หรือจ้างทำของ ที่ดำเนินการโดยใช้เงินงบประมาณให้สถานศึกษาสามารถจัดสรรเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาของ สถานศึกษานั้น ๆ ได้ตามระเบียบที่กระทรวงการคลังกำหนด

มาตรา 60 ให้รัฐจัดสรรงบประมาณแผ่นดินให้กับการศึกษาในฐานะที่มีความสำคัญสูงสุด ต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศโดยจัดสรรเป็นเงินงบประมาณเพื่อการศึกษา ดังนี้ จัดสรร งบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษาอื่นเป็นพิเศษให้เหมาะสม และสอดคล้องกับความจำเป็นใน การจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการเป็นพิเศษแต่ละกลุ่มตามมาตรา 10 วรรคสอง วรรค สาม และวรรคสี่ โดยคำนึงถึงความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษาและความเป็นธรรม ทั้งนี้ ให้ เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

3) กฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550

ข้อ 1 ให้ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ หรือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พิจารณาดำเนินการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ในด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไปไปยังคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือสถานศึกษาในอำนาจหน้าที่ของตน แล้วแต่กรณี ในเรื่องดังต่อไปนี้

(1) ด้านวิชาการ

(ก) การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตร
ท้องถิ่น

(ข) การวางแผนงานด้านวิชาการ

(ค) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

(ง) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

(จ) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

(ฉ) การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน

(ช) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

(ซ) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้

(ฌ) การนิเทศการศึกษา

(ญ) การแนะแนว

(ฎ) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

(ฏ) การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

(ฐ) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น

(ฑ) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุวชน องค์กร หน่วยงาน

สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

(ต) การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา

(ถ) การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา

(ด) การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

(2) ด้านงบประมาณ

(ก) การจัดทำแผนงบประมาณและคำขอตั้งงบประมาณเพื่อเสนอต่อปลัดกระทรวง
ศึกษาธิการ หรือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แล้วแต่กรณี

(ข) การจัดทำแผนปฏิบัติการใช้จ่ายเงิน ตามที่ได้รับจัดสรรงบประมาณจากสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยตรง

(ค) การอนุมัติการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับจัดสรร

(ง) การขอโอนและการขอเปลี่ยนแปลงงบประมาณ

(จ) การรายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณ

(ฉ) การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้งบประมาณ

(ช) การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้ผลผลิตจากงบประมาณ

(ซ) การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา
 (ณ) การปฏิบัติงานอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมายเกี่ยวกับกองทุนเพื่อการศึกษา
 (ญ) การบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษา
 (ฎ) การวางแผนพัสดุ
 (ฏ) การกำหนดรูปแบบรายการ หรือคุณลักษณะเฉพาะของครุภัณฑ์ หรือสิ่งก่อสร้างที่ใช้
 เงินงบประมาณเพื่อเสนอต่อปลัดกระทรวงศึกษาธิการ หรือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้น
 พื้นฐานแล้วแต่กรณี

- (ฐ) การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการจัดทำและจัดหาพัสดุ
 (ฑ) การจัดหาพัสดุ
 (ฒ) การควบคุมดูแล บำรุงรักษาและจำหน่ายพัสดุ
 (ณ) การจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน
 (ด) การเบิกเงินจากคลัง
 (ต) การรับเงิน การเก็บรักษาเงิน และการจ่ายเงิน
 (ถ) การนำเงินส่งคลัง
 (ท) การจัดทำบัญชีการเงิน
 (ธ) การจัดทำรายงานทางการเงินและงบการเงิน
 (ณ) การจัดทำหรือจัดหาแบบพิมพ์บัญชี ทะเบียน และรายงาน

(3) ด้านการบริหารงานบุคคล

- (ก) การวางแผนอัตรากำลัง
 (ข) การจัดสรรอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
 (ค) การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง
 (ง) การเปลี่ยนตำแหน่งให้สูงขึ้น การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
 (จ) การดำเนินการเกี่ยวกับการเลื่อนขั้นเงินเดือน
 (ฉ) การลาทุกประเภท
 (ช) การประเมินผลการปฏิบัติงาน
 (ซ) การดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ
 (ณ) การสั่งพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน
 (ญ) การรายงานการดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ
 (ฎ) การอุทธรณ์และการร้องทุกข์
 (ฏ) การออกจากราชการ
 (ฐ) การจัดระบบและการจัดทำทะเบียนประวัติ
 (ฑ) การจัดทำบัญชีรายชื่อและให้ความเห็นเกี่ยวกับการเสนอขอพระราชทานเครื่องราช

อิสริยาภรณ์

- (ต) การส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
 (ณ) การส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติ
 (ด) การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ

ศึกษา

(ต) การส่งเสริมวินัย คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการ

(ถ) การริเริ่มส่งเสริมการขอรับใบอนุญาต

(ท) การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

การดำเนินการที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

(4) ด้านการบริหารทั่วไป

(ก) การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ

(ข) การประสานงานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา

(ค) การวางแผนการบริหารงานการศึกษา

(ง) งานวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผน

(จ) การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร

(ฉ) การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน

(ช) งานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

(ซ) การดำเนินงานธุรการ

(ฌ) การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม

(ญ) การจัดทำสำมะโนผู้เรียน

(ฎ) การรับนักเรียน

(ฏ) การเสนอความเห็นเกี่ยวกับเรื่องการจัดตั้ง ยุบ รวมหรือเลิกสถานศึกษา

(ฐ) การประสานการจัดการศึกษาในระบบ นอกระบบและตามอัธยาศัย

(ฑ) การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา

(ฒ) การทัศนศึกษา

(ณ) งานกิจการนักเรียน

(ด) การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา

(ต) การส่งเสริม สนับสนุนและประสานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร

หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

(ถ) งานประสานราชการกับส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น

(ท) การรายงานผลการปฏิบัติงาน

(ธ) การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน

(น) แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการลงโทษนักเรียน

ข้อ 2 การกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาตามข้อ 1 ให้ค้ำถึงหลักการ

ดังต่อไปนี้

1) ความพร้อมและความเหมาะสมในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา ที่จะสามารถรับผิดชอบดำเนินการตามขีดความสามารถได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2) ความสอดคล้องกับกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศหรือมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะกระจายอำนาจ

- 3) ความเป็นเอกภาพด้านมาตรฐานและนโยบายด้านการศึกษา
 - 4) ความเป็นอิสระและความคล่องตัวในการบริหารและการจัดการศึกษา
 - 5) มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน และผู้มีส่วนได้เสียในพื้นที่
 - 6) มุ่งให้เกิดผลสำเร็จแก่สถานศึกษา โดยเน้นการกระจายอำนาจให้แก่สถานศึกษาให้มากที่สุดเพื่อให้สถานศึกษานั้นมีความเข้มแข็งและความคล่องตัว
 - 7) เพิ่มคุณภาพและประสิทธิภาพให้แก่สถานศึกษา
 - 8) เพื่อให้ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินการเป็นผู้ตัดสินใจในเรื่องนั้น ๆ โดยตรง
- สรุปได้ว่า กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเปิดห้องเรียนพิเศษในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 1) พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 2) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และ 3) กฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 ดังนั้น โรงเรียนต้องศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องให้เข้าใจสามารถนำไปปฏิบัติได้

2.5 โครงสร้างหลักสูตร ห้องเรียนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา

โรงเรียนบ้านหมี่วิทยาได้จัดการเรียนการสอน ห้องเรียนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์
ทุกระดับชั้น ตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยมีโครงสร้างหลักสูตร ห้องเรียน
วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ดังนี้ (โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา, 2563 : 20 - 26)

โครงสร้างหลักสูตร โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2563

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (ภาคเรียนที่ 1)		ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (ภาคเรียนที่ 2)	
รายวิชา / กิจกรรม	เวลาเรียน (หน่วยกิต/ปี)	รายวิชา / กิจกรรม	เวลาเรียน (หน่วยกิต/ปี)
รายวิชาพื้นฐาน	11.0	รายวิชาพื้นฐาน	11.0
ท21101 ภาษาไทย 1	1.5	ท21102 ภาษาไทย 2	1.5
ค21101 คณิตศาสตร์ 1	1.5	ค21102 คณิตศาสตร์ 2	1.5
ว21101 วิทยาศาสตร์ 1	1.5	ว21102 วิทยาศาสตร์ 2	1.5
ว21181 วิทยาการคำนวณ 1	1.0	ว21182 เทคโนโลยีและการออกแบบ 1	1.0
ส21101 สังคมศึกษา 1	1.5	ส21103 สังคมศึกษา 2	1.5
ส21102 ประวัติศาสตร์ 1	0.5	ส21104 ประวัติศาสตร์ 2	0.5
พ21101 สุขศึกษา 1	0.5	พ21103 สุขศึกษา 2	0.5
พ21102 พลศึกษา 1	0.5	พ21104 พลศึกษา 2	0.5
ศ21101 ศิลปะ 1	0.5	ศ21102 ศิลปะ 2	0.5
ง21101 การงาน 1	0.5	ง21102 การงาน 2	0.5
อ21101 ภาษาอังกฤษ 1	1.5	อ21102 ภาษาอังกฤษ 2	1.5
รายวิชาเพิ่มเติม	4.0	รายวิชาเพิ่มเติม	4.0
ค21201 คณิตศาสตร์	1.0	ค21202 คณิตศาสตร์	1.0
ว20201 ทักษะกระบวนการทาง วิทยาศาสตร์ 1	1.0	ว20202 ทักษะกระบวนการทาง วิทยาศาสตร์ 2	1.0
ส20231 หน้าที่พลเมือง 1	0.5	ส20232 หน้าที่พลเมือง 2	0.5
ศ20233 การปฏิบัติเครื่องดนตรีสากล 1	0.5	ศ20234 การปฏิบัติเครื่องดนตรีสากล 2	0.5
จ20201 ภาษาจีนในชีวิตประจำวัน 1	0.5	จ20202 ภาษาจีนในชีวิตประจำวัน 2	0.5
อ20213 ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร 1	0.5	อ20214 ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร 1	0.5
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	(60) ชม.	กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	(60) ชม.
• กิจกรรมแนะแนว	18	• กิจกรรมแนะแนว	18
• กิจกรรมนักเรียน		• กิจกรรมนักเรียน	
- ลูกเสือ/เนตรนารี/ ยุวกาชาด	18 16	- ลูกเสือ/เนตรนารี/ ยุวกาชาด	18 17
- ชุมนุม/ชมรม		- ชุมนุม/ชมรม	
• กิจกรรมเพื่อสังคมและ สาธารณประโยชน์	8	• กิจกรรมเพื่อสังคมและ สาธารณประโยชน์	7
รวมเวลาเรียนทั้งสิ้น	660 ชม.	รวมเวลาเรียนทั้งสิ้น	660 ชม.

โครงสร้างหลักสูตร โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2563

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (ภาคเรียนที่ 1)	
รายวิชา / กิจกรรม	เวลาเรียน (หน่วยกิต/ปี)
รายวิชาพื้นฐาน	11.0
ท22101 ภาษาไทย 3	1.5
ค22101 คณิตศาสตร์ 3	1.5
ว22101 วิทยาศาสตร์ 3	1.5
ว22181 วิทยาการคำนวณ 2	1.0
ส22101 สังคมศึกษา 3	1.5
ส22102 ประวัติศาสตร์ 3	0.5
พ22101 สุขศึกษา 3	0.5
พ22102 พลศึกษา 3	0.5
ศ22101 ศิลปะ 3	0.5
ง22101 การงาน 3	0.5
อ22101 ภาษาอังกฤษ 3	1.5
รายวิชาเพิ่มเติม	5.0
ค22201 คณิตศาสตร์	1.0
ว22023 เริ่มต้นกับโครงงานวิทยาศาสตร์	1.0
ส22023 หน้าที่พลเมือง 3	0.5
ศ220235 การปฏิบัตินาฏศิลป์ไทย 1	0.5
จ22023 ภาษาจีนในชีวิตประจำวัน 3	0.5
อ220215 ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร 3	0.5
ล220201 การศึกษาและสร้างองค์ความรู้	1.0
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	(60) ชม.
● กิจกรรมแนะแนว	18
● กิจกรรมนักเรียน	
- ลูกเสือ/เนตรนารี/ ยุวกาชาด	18 16
- ชุมนุม/ชมรม	
● กิจกรรมเพื่อสังคมและ สาธารณประโยชน์	8
รวมเวลาเรียนทั้งสิ้น	700 ชม.

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (ภาคเรียนที่ 2)	
รายวิชา / กิจกรรม	เวลาเรียน (หน่วยกิต/ปี)
รายวิชาพื้นฐาน	11.0
ท22102 ภาษาไทย 4	1.5
ค22102 คณิตศาสตร์ 4	1.5
ว22102 วิทยาศาสตร์ 4	1.5
ว22182 เทคโนโลยีและการ ออกแบบ 2	1.0
ส22103 สังคมศึกษา 4	1.5
ส22104 ประวัติศาสตร์ 4	0.5
พ22103 สุขศึกษา 4	0.5
พ22104 พลศึกษา 4	0.5
ศ22102 ศิลปะ 4	0.5
ง22102 การงาน 4	0.5
อ22102 ภาษาอังกฤษ 4	1.5
รายวิชาเพิ่มเติม	5.0
ค22202 คณิตศาสตร์	1.0
ว22023 โครงงานวิทยาศาสตร์	1.0
ส220234 หน้าที่พลเมือง 4	0.5
ศ220236 การปฏิบัตินาฏศิลป์ไทย 2	0.5
จ220204 ภาษาจีนในชีวิตประจำวัน 4	0.5
อ220216 ภาษาอังกฤษเพื่อการ สื่อสาร 4	0.5
ล220202 การสื่อสารและการ นำเสนอ	1.0
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	(60) ชม.
● กิจกรรมแนะแนว	18
● กิจกรรมนักเรียน	
- ลูกเสือ/เนตรนารี/ ยุวกาชาด	18 17
- ชุมนุม/ชมรม	
● การนำความรู้ไปใช้บริการ สังคม	7
รวมเวลาเรียนทั้งสิ้น	700 ชม.

โครงสร้างหลักสูตร โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2563

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (ภาคเรียนที่ 1)	
รายวิชา / กิจกรรม	เวลาเรียน (หน่วยกิต/ปี)
รายวิชาพื้นฐาน	11.0
ท23101 ภาษาไทย 5	1.5
ค23101 คณิตศาสตร์ 5	1.5
ว23101 วิทยาศาสตร์ 5	1.5
ว23181 วิทยาการคำนวณ 3	1.0
ส23101 สังคมศึกษา 5	1.5
ส23102 ประวัติศาสตร์ 5	0.5
พ23101 สุขศึกษา 5	0.5
พ23102 พลศึกษา 5	0.5
ศ23101 ศิลปะ 5	0.5
ง23101 การงาน 5	0.5
อ23101 ภาษาอังกฤษ 5	1.5
รายวิชาเพิ่มเติม	4.0
ค23201 คณิตศาสตร์	1.0
ว20211 ไฟฟ้าและเครื่องกลอย่างง่าย	1.0
ส20235 หน้าที่พลเมือง 5	0.5
ศ20237 การปฏิบัติทัศนศิลป์ 1	0.5
จ20205 ภาษาจีนในชีวิตประจำวัน 5	0.5
อ20217 ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร 5	0.5
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	(60) ชม.
● กิจกรรมแนะแนว	18
● กิจกรรมนักเรียน - ลูกเสือ/เนตรนารี/ ยุวกาชาด - ชุมนุม/ชมรม	18 16
● กิจกรรมเพื่อสังคมและ สาธารณประโยชน์	8
รวมเวลาเรียนทั้งสิ้น	660 ชม.

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (ภาคเรียนที่ 2)	
รายวิชา / กิจกรรม	เวลาเรียน (หน่วยกิต/ปี)
รายวิชาพื้นฐาน	11.0
ท23102 ภาษาไทย 6	1.5
ค23102 คณิตศาสตร์ 6	1.5
ว23102 วิทยาศาสตร์ 6	1.5
ว23182 เทคโนโลยีและการ ออกแบบ 3	1.0
ส23103 สังคมศึกษา 6	1.5
ส23104 ประวัติศาสตร์ 6	0.5
พ23103 สุขศึกษา 6	0.5
พ23104 พลศึกษา 6	0.5
ศ23102 ศิลปะ 6	0.5
ง23102 การงาน 6	0.5
อ23102 ภาษาอังกฤษ 6	1.5
รายวิชาเพิ่มเติม	4.0
ค23201 คณิตศาสตร์	1.0
ว20206 อิเล็กทรอนิกส์เบื้องต้น	1.0
ส20236 หน้าที่พลเมือง 6	0.5
ศ20238 การปฏิบัติทัศนศิลป์ 2	0.5
จ20206 ภาษาจีนในชีวิตประจำวัน 6	0.5
อ20218 ภาษาอังกฤษเพื่อการ สื่อสาร 6	0.5
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	(60) ชม.
● กิจกรรมแนะแนว	18
● กิจกรรมนักเรียน - ลูกเสือ/เนตรนารี/ ยุวกาชาด - ชุมนุม/ชมรม	18 17
● กิจกรรมเพื่อสังคมและ สาธารณประโยชน์	7
รวมเวลาเรียนทั้งสิ้น	660 ชม.

**โครงสร้างหลักสูตรระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 แผนการเรียนวิทยาศาสตร์ – คณิตศาสตร์ ปีการศึกษา 2563**

ภาคเรียนที่ 1	(หน่วยกิต/ชั่วโมง)	ภาคเรียนที่ 2	(หน่วยกิต/ชั่วโมง)
รายวิชาพื้นฐาน	7.0 (280)	รายวิชาพื้นฐาน	6.0 (240)
ท31101 ภาษาไทย 1	1.0 (40)	ท31102 ภาษาไทย 2	1.0 (40)
ค31101 คณิตศาสตร์ 1	1.0 (40)	ค31102 คณิตศาสตร์ 2	1.0 (40)
ว30181 วิทยาการคำนวณ 1	1.0 (40)	ว30182 การออกแบบและเทคโนโลยี 1	1.0 (40)
ส31101 สังคมศึกษา 1	1.0 (40)	ส31103 สังคมศึกษา 2	1.0 (40)
ส31102 ประวัติศาสตร์ 1	0.5 (20)	ส31104 ประวัติศาสตร์ 2	0.5 (20)
พ31101 สุขศึกษา 1	0.5 (20)	ง31102 การงานฯ 2	0.5 (20)
ศ31101 ศิลปะ 1	0.5 (20)	อ31102 ภาษาอังกฤษ 2	1.0 (40)
ง31101 การงานฯ 1	0.5 (20)		
อ31101 ภาษาอังกฤษ 1	1.0 (40)		
รายวิชาเพิ่มเติม	9.5 (380)	รายวิชาเพิ่มเติม	10.0 (400)
ค30201 คณิตศาสตร์เพิ่มเติม 1	2.0 (80)	ค30202 คณิตศาสตร์เพิ่มเติม 2	2.0 (80)
ว30201 ฟิสิกส์ 1	1.5 (60)	ว30202 ฟิสิกส์ 2	1.5 (60)
ว30221 เคมี 1	1.5 (60)	ว30222 เคมี 2	1.5 (60)
ว30241 ชีววิทยา 1	1.5 (60)	ว30242 ชีววิทยา 2	1.5 (60)
ว30261 โลกและอวกาศ 1	1.0 (40)	ว30261 โลกและอวกาศ 1	0.5 (20)
ส30231 หน้าที่พลเมือง 1	0.5 (20)	ส30232 หน้าที่พลเมือง 2	0.5 (20)
อ30207 ภาษาอังกฤษเพื่อการศึกษาคือต่อ 1	1.0 (40)	พ30201 พลศึกษา 1	0.5 (20)
อ30217 ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร 1	0.5 (20)	ศ30201 ศิลปะเพิ่มเติม 1	0.5 (20)
		อ30208 ภาษาอังกฤษเพื่อการศึกษาคือต่อ 2	1.0 (40)
		อ30218 ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร 2	0.5 (20)
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	60 ชม.	กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	60 ชม.
กิจกรรมแนะแนว	18	กิจกรรมแนะแนว	18
กิจกรรมนักเรียน		กิจกรรมนักเรียน	
- ชุมนุม/นศท.	17	- ชุมนุม/นศท.	17
- ดูแลช่วยเหลือนักเรียน	15	- ดูแลช่วยเหลือนักเรียน	15
กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์	10	กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์	10
รวมเวลาทั้งสิ้น (ชั่วโมง)	720 ชม.	รวมเวลาทั้งสิ้น	700 ชม.

โครงสร้างหลักสูตรระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 แผนการเรียนวิทยาศาสตร์ – คณิตศาสตร์ ปีการศึกษา 2563

ภาคเรียนที่ 1	(หน่วยกิต/ ชั่วโมง)	ภาคเรียนที่ 2	(หน่วยกิต/ชั่วโมง)
รายวิชาพื้นฐาน	6.5 (260)	รายวิชาพื้นฐาน	5.5 (220)
ท32101 ภาษาไทย 3	1.0 (40)	ท32102 ภาษาไทย 4	1.0 (40)
ค32101 คณิตศาสตร์ 3	1.0 (40)	ค32102 คณิตศาสตร์ 4	1.0 (40)
ว30183 วิทยาการคำนวณ 2	1.0 (40)	ว30184 การออกแบบและเทคโนโลยี 2	1.0 (40)
ส32101 สังคมศึกษา 3	1.0 (40)	ส32103 สังคมศึกษา 4	1.0 (40)
ส32102 ประวัติศาสตร์ 3	0.5 (20)	ส32104 ประวัติศาสตร์ 3	0.5 (20)
พ32101 สุขศึกษา 3	0.5 (20)	อ32102 ภาษาอังกฤษ 4	1.0 (40)
ศ32101 ศิลปะ 3	0.5 (20)		
อ32101 ภาษาอังกฤษ 3	1.0 (40)		
รายวิชาเพิ่มเติม	10.0 (400)	รายวิชาเพิ่มเติม	9.0 (360)
ค30203 คณิตศาสตร์เพิ่มเติม 3	2.0 (80)	ค30204 คณิตศาสตร์เพิ่มเติม 4	2.0 (80)
ว30203 ฟิสิกส์ 3	1.5 (60)	ว30204 ฟิสิกส์ 4	1.5 (60)
ว30223 เคมี 3	1.5 (60)	ว30224 เคมี 4	1.5 (60)
ว30243 ชีววิทยา 3	1.5 (60)	ว30244 ชีววิทยา 4	1.5 (60)
ว30263 โลกและอวกาศ 3	1.0 (40)	ว30264 โลกและอวกาศ 4	0.5 (20)
อ30209 ภาษาอังกฤษเพื่อการศึกษาต่อ 3	1.0 (40)	พ30202 พลศึกษา 2	0.5 (20)
อ30219 ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร 3	0.5 (20)	ศ30202 ศิลปะเพิ่มเติม 2	0.5 (20)
130201 การศึกษาค้นคว้าและสร้างองค์ความรู้	1.0 (40)	อ30210 ภาษาอังกฤษเพื่อการศึกษาต่อ 4	1.0 (40)
		อ30220 ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร 4	0.5 (20)
		130202 การสื่อสารและการนำเสนอ	1.0 (40)
		130999 การนำองค์ความรู้ไปใช้บริการสังคม	-
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	60 ชม.	กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	60 ชม.
กิจกรรมแนะแนว	18	กิจกรรมแนะแนว	18
กิจกรรมนักเรียน		กิจกรรมนักเรียน	
- ชุมนุม/นศท.	17	- ชุมนุม/นศท.	17
- ดูแลช่วยเหลือนักเรียน	15	- ดูแลช่วยเหลือนักเรียน	15
กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์	10	กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์	10
รวมเวลาทั้งสิ้น (ชั่วโมง)	720 ชม.	รวมเวลาทั้งสิ้น	700 ชม.

**โครงสร้างหลักสูตรระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 แผนการเรียนวิทยาศาสตร์ – คณิตศาสตร์ ปีการศึกษา 2563**

ภาคเรียนที่ 1	(หน่วยกิต/ชั่วโมง)	ภาคเรียนที่ 2	(หน่วยกิต/ชั่วโมง)
รายวิชาพื้นฐาน	8.5 (340)	รายวิชาพื้นฐาน	7.5 (280)
ท33101 ภาษาไทย 5	1.0 (40)	ท33102 ภาษาไทย 4	1.0 (40)
ค33101 คณิตศาสตร์ 5	1.0 (40)	ค33102 คณิตศาสตร์ 4	1.0 (40)
ว30141 วิทยาศาสตร์ชีวภาพ	1.5 (60)	ว30101 วิทยาศาสตร์กายภาพ (ฟิสิกส์)	1.5 (60)
ว30161 วิทยาศาสตร์โลกและอวกาศ	1.5 (60)	ว30121 วิทยาศาสตร์กายภาพ (เคมี)	1.5 (60)
ว30185 วิทยาการคำนวณ 3	0.5 (20)	ว30186 การออกแบบและเทคโนโลยี 3	0.5 (20)
ส33101 สังคมศึกษา 5	1.0 (40)	ส33103 สังคมศึกษา 6	1.0 (40)
พ33101 สุขศึกษาฯ 5	0.5 (20)	อ33102 ภาษาอังกฤษ 4	1.0 (40)
ศ33101 ศิลปะ 5	0.5 (20)		
อ33101 ภาษาอังกฤษ 5	1.0 (40)		
รายวิชาเพิ่มเติม	8.5 (340)	รายวิชาเพิ่มเติม	9.0 (360)
ค30205 คณิตศาสตร์เพิ่มเติม 5	2.0 (80)	ค30206 คณิตศาสตร์เพิ่มเติม 6	2.0 (80)
ว30205 ฟิสิกส์ 5	1.5 (60)	ว30206 ฟิสิกส์ 6	1.5 (60)
ว30225 เคมี 5	1.5 (60)	ว30226 เคมี 6	1.5 (60)
ว30244 ชีววิทยา 4	1.5 (60)	ว30245 ชีววิทยา 6	1.5 (60)
ว30265 โลกและอวกาศ 5	1.0 (60)	ว30266 โลกและอวกาศ 6	0.5 (60)
ส30233 หน้าที่พลเมือง 3	0.5 (20)	ส30234 หน้าที่พลเมือง 4	0.5 (20)
อ30221 ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร 5	0.5 (20)	พ30203 พลศึกษา 3	0.5 (20)
		ศ30203 ศิลปะเพิ่มเติม 3	0.5 (20)
		อ30222 ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร 6	0.5 (20)
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	60 ชม.	กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	60 ชม.
กิจกรรมแนะแนว	18	กิจกรรมแนะแนว	18
กิจกรรมนักเรียน		กิจกรรมนักเรียน	
- ชุมนุม/นศท.	17	- ชุมนุม/นศท.	17
- ดูแลช่วยเหลือนักเรียน	15	- ดูแลช่วยเหลือนักเรียน	15
กิจกรรมเพื่อสังคมและ สาธารณประโยชน์	10	กิจกรรมเพื่อสังคมและ สาธารณประโยชน์	10
รวมเวลาทั้งสิ้น (ชั่วโมง)	740 ชม.	รวมเวลาทั้งสิ้น	700 ชม.

สรุปได้ว่า โรงเรียนบ้านหมี่วิทยาได้จัดการเรียนการสอน ห้องเรียนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ทุกระดับชั้น ตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยมีโครงสร้างหลักสูตรตามที่เสนอไว้ดังกล่าวข้างต้น ซึ่งในงานวิจัยเล่มนี้ ห้องเรียนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา จังหวัดลพบุรี หมายถึง ห้องเรียนที่นักเรียนเรียนแผนการเรียน วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา จังหวัดลพบุรี ตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

3. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบ

3.1 ความหมายรูปแบบ

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายรูปแบบ ไว้ดังต่อไปนี้

กู๊ด (Good) (1973) ได้รวบรวมความหมายของรูปแบบไว้ในพจนานุกรมการศึกษามี

ความหมาย 4 ประการ คือ

- 1) เป็นแบบอย่างของสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างหรือทำซ้ำ
- 2) เป็นตัวอย่างเพื่อการเลียนแบบ เช่น การออกเสียงภาษาต่างประเทศเพื่อให้ผู้เรียนได้

เลียนแบบ เป็นต้น

- 3) เป็นแผนภูมิหรือรูปสามมิติซึ่งเป็นตัวแทนของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือหลักการ หรือแนวคิด
- 4) เป็นชุดของปัจจัยหรือตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ซึ่งรวมกันเป็นตัวประกอบ

และเป็นสัญลักษณ์ทางระบบสังคม อาจเขียนออกมาเป็นสูตรทางคณิตศาสตร์หรือบรรยายเป็นภาษา ก็ได้

ฮูเซน และ โปสเลทเวท (Husen and Postlethwaite) (1975 : 137-138) กล่าวว่า รูปแบบมีความหมายที่แตกต่างจากทฤษฎี เพราะรูปแบบยังไม่ใช้ข้อเท็จจริงที่ได้พิสูจน์แล้ว รูปแบบยังเป็นส่วนหนึ่งที่ผู้วิจัยพยายามวิเคราะห์ความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกันขององค์ประกอบอย่างเป็นระบบ ด้วยวิธีทางวิทยาศาสตร์เพื่อที่จะนำเสนอรูปแบบมาใช้ประโยชน์

ราช (Raj) (1996 : 65) กล่าวว่า รูปแบบ (Model) มี 2 ความหมาย ดังนี้

1) รุ่ยย่อของความจริงที่ปรากฏการณ์ ด้วยข้อความ จำนวน หรือ ภาพ โดยการลดทอนเวลา ทำให้เข้าใจความจริงของปรากฏการณ์ได้ดียิ่งขึ้น

2) รูปแบบคือตัวแทนของการใช้แนวความคิดของโปรแกรมที่กำหนดเฉพาะ

อุทุมพร จามรมาน (2541 : 22 - 26) กล่าวว่า รูปแบบ หมายถึง โครงสร้างของความเกี่ยวข้องระหว่างหน่วยงาน ต่าง ๆ หรือตัวแปรต่าง ๆ ซึ่งน่าจะมียมากกว่า 1 มิติ หลายตัวแปร และตัวแปรดังกล่าวต่างมีความเกี่ยวข้องเชิงสัมพันธ์หรือเหตุผลซึ่งกันและกัน

ทิสนา แชมณี (2548) กล่าวถึงความหมาย รูปแบบ ตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า Model หรือโมเดล รูปแบบเป็นรูปธรรมของความคิดที่เป็นนามธรรม เช่น เป็นคำอธิบายเป็นแผนผัง ไดอะแกรม หรือแผนภาพ เพื่อช่วยให้ตนเองและบุคคลอื่นสามารถเข้าใจได้ชัดเจนขึ้น (ธริศร)

สรุปได้ว่า รูปแบบ หมายถึง สิ่งที่สร้างขึ้นจากการศึกษาค้นคว้าจากแนวคิดทฤษฎี และหลักการต่าง ๆ และพัฒนาให้มีความเหมาะสมในการนำไปใช้ ประกอบด้วยองค์ประกอบต่าง ๆ เพื่อ

แสดงหรืออธิบายปรากฏการณ์อย่างใดอย่างหนึ่งที่เกิดขึ้น เพื่อให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจ ตลอดจนใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงาน ในการวิจัยครั้งนี้หมายถึง รูปแบบการบริหารงานวิชาการที่ประกอบด้วย องค์ประกอบต่างๆ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการบริหารงานวิชาการของห้องเรียน วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ โรงเรียนบ้านหมีวิทยา จังหวัดลพบุรีต่อไป

3.2 ประเภทของรูปแบบ

นักการศึกษาหลายท่านได้แบ่งประเภทของรูปแบบไว้หลายลักษณะดังต่อไปนี้

สมิทส์และคนอื่น ๆ (Smith and Others) (1980 : 39 - 40) จำแนกประเภทของรูปแบบออกเป็นดังนี้

1) รูปแบบเชิงกายภาพ (Physical Model) ได้แก่

1.1 รูปแบบคล้ายจริง (Iconic Model) มีลักษณะคล้ายของจริง เช่น เครื่องบินจำลอง หุ่นไล่กา หุ่นตามร้านตัดเสื้อผ้า เป็นต้น

1.2 รูปแบบเหมือนจริง (Analog Model) มีลักษณะคล้ายปรากฏการณ์จริง เช่น การทดลองทางเคมีในห้องปฏิบัติการก่อนจะทำการทดลองจริงเครื่องบินจำลองที่บินได้ หรือเครื่องบิน เป็นต้น

2) รูปแบบเชิงสัญลักษณ์ (Symbolic Model) ได้แก่

2.1 รูปแบบข้อความ (Verbal Model) หรือรูปแบบเชิงคุณภาพ (Qualitative Model) รูปแบบนี้พบบ่อยมากที่สุด เป็นการใช้ข้อความปกติธรรมดาในการอธิบายโดยย่อ เช่น คำพรรณนา ลักษณะงาน คำอธิบายรายวิชา เป็นต้น ผู้สร้างทฤษฎีระบบกล่าวว่า การมีรูปแบบที่เป็นข้อความนั้น แม้บางครั้งจะเข้าใจได้ยากแต่ก็ยิ่งดีกว่าไม่มีรูปแบบเสียเลยเพราะอย่างน้อยก็เป็นแนวทางในการสร้างรูปแบบประเภทอื่นต่อไป

2.2 รูปแบบทางคณิตศาสตร์ (Mathematical Model) หรือรูปแบบเชิงปริมาณ (Quantitative Model) เช่น สมการและโปรแกรมเชิงเส้น เป็นต้น

คีฟ (Keeves)(1988 : 23 - 24) ได้แบ่งประเภทของรูปแบบทางการศึกษาและสังคมศาสตร์โดยยึดแนวทาง capian and Tutsuka และพัฒนาการใช้รูปแบบทางการศึกษา เป็น 4 ประเภท คือ

1) รูปแบบเชิงเทียบเคียง (Analog Model) เป็นรูปแบบที่ใช้การอุปมาอุปมัยเทียบเคียงปรากฏการณ์ซึ่งเป็นรูปธรรมเพื่อสร้างความเข้าใจในปรากฏการณ์ที่เป็นนามธรรม จุดมุ่งหมายของรูปแบบก็เพื่ออธิบายการเปลี่ยนแปลงประชากรนักเรียนของโรงเรียน

2) รูปแบบเชิงข้อความ (Semantic Model) เป็นรูปแบบที่ใช้ภาษาเป็นสื่อในการบรรยายหรืออธิบายปรากฏการณ์ที่ศึกษาด้วยภาษา แผนภูมิ หรือ รูปภาพ เพื่อให้เห็นโครงสร้างทางความคิดองค์ประกอบ และความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของปรากฏการณ์นั้นๆ และใช้ข้อความในการอธิบายเพื่อให้เกิดความกระจ่างมากขึ้น

3) รูปแบบเชิงคณิตศาสตร์(Mathematical Model) เป็นรูปแบบที่ใช้แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบหรือตัวแปรโดยสัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์ ปัจจุบันมีแนวโน้มว่าจะนำไปใช้ในด้านพฤติกรรมศาสตร์มากขึ้น โดยเฉพาะในการวัดและประเมินผลทางการศึกษา รูปแบบทางคณิตศาสตร์นี้ส่วนมากพัฒนามาจากรูปแบบเชิงข้อความ

4) รูปแบบเชิงสาเหตุ (Causal Model) แนวคิดสำคัญของรูปแบบนี้คือต้องสร้างขึ้นจากทฤษฎีที่เกี่ยวข้องหรืองานวิจัยที่มีมาแล้ว รูปแบบจะเขียนในลักษณะสมการเส้นตรง แต่ละสมการแสดงความสัมพันธ์เชิงเหตุเชิงผลระหว่างตัวแปร จากนั้นมีการเก็บรวมข้อมูลในสภาพการณ์ ที่เป็นจริงเพื่อทดสอบรูปแบบ รูปแบบเชิงสาเหตุนี้แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ รูปแบบระบบเส้นเดียว (Recursive Model) และรูปแบบเชิงสาเหตุเส้นคู่ (Non-Recursive Model)

เซง (Cheng) (2002 : อ้างถึงใน ธีรศร เทียบปาน, 2562 : 23) ได้ศึกษาวิจัยและเสนอรูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิผลว่ามี 8 รูปแบบ ดังนี้

รูปแบบที่ 1 คือ รูปแบบเป้าหมาย (Goal Model) ซึ่งนิยามประสิทธิผลของสถานศึกษา ว่าเป็นสถานศึกษาที่สามารถดำเนินการบรรลุผลตามเป้าหมายทุกข้อที่กำหนด ตัวบ่งชี้ที่ใช้ในการประเมินโมเดลนี้ คือ วัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด

รูปแบบที่ 2 คือ รูปแบบทรัพยากร - ปัจจัยป้อน (Resource-Input Model) นิยามประสิทธิผลของสถานศึกษาว่าเป็นสถานศึกษาที่สามารถจัดหาทรัพยากรหรือสามารถได้ปัจจัยป้อน (เช่น ผู้เรียน) ที่มีคุณภาพ ตัวบ่งชี้ที่ใช้ประเมิน คือ ทรัพยากรต่างๆ ที่จัดหาได้ ปัญหาของโมเดลนี้คือการเน้นที่ทรัพยากรและปัจจัยป้อนมากเกินไปจนไม่ได้ให้ความสำคัญกับกระบวนการดำเนินงาน

รูปแบบที่ 3 คือ รูปแบบกระบวนการ (Process Model) นิยามประสิทธิผลของ สถานศึกษา ว่าเป็นสถานศึกษาที่มีกระบวนการดำเนินงานภายในราบรื่น ไม่ว่าจะ เป็นกระบวนการบริหารจัดการ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โมเดลนี้จะใช้ได้ดีถ้าแน่ใจว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างทรัพยากรในการดำเนินงานกับผลผลิตจริง ตัวบ่งชี้ที่ใช้ในการประเมิน คือ ภาวะความเป็นผู้นำ วิธีการติดต่อสื่อสารที่ใช้ การมีส่วนร่วมในการทำงานของทุกฝ่าย

รูปแบบที่ 4 คือ รูปแบบความพึงพอใจ (Satisfaction Model) นิยามประสิทธิผลของสถานศึกษาว่าการบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิผลการดำเนินงานดี ตัวบ่งชี้ที่ใช้ในการประเมิน ได้แก่ ความพึงพอใจของหน่วยงานหรือคณะกรรมการ หรือกลุ่มต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

รูปแบบที่ 5 คือ รูปแบบการดำเนินงานถูกต้องตามหลักการ (Legitimate Model) นิยามประสิทธิผลของสถานศึกษาว่าการบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิผลการดำเนินงานดี ตัวบ่งชี้ที่ใช้ในการประเมิน คือ ภาพลักษณ์ของสถานศึกษา ชื่อเสียงกิตติศัพท์ เป็นต้น

รูปแบบที่ 6 คือ รูปแบบเน้นการดำเนินงานที่ยังไม่บรรลุผล (Ineffectiveness Model) นิยามประสิทธิผลสถานศึกษาว่าเป็นสถานศึกษาที่สามารถดำเนินงานให้ปลอดจากคุณลักษณะที่ไม่พึงประสงค์ได้ ตัวบ่งชี้ที่ใช้ในการประเมิน คือ สภาพปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นปัญหาและจุดอ่อนในสถานศึกษา

รูปแบบที่ 7 คือ รูปแบบการเรียนรู้ขององค์กร (Organizational Learning Model) นิยามประสิทธิผลของสถานศึกษาที่สามารถพัฒนาองค์กรให้เกิดการเรียนรู้ได้สามารถปรับเปลี่ยน การดำเนินงานให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมภายนอก ตัวบ่งชี้ที่ใช้ในการประเมิน คือ ความตระหนักถึงความต้องการจำเป็นภายนอก การกำกับติดตามงาน การวางแผนพัฒนาและการประเมินการทำงานต่างๆ

รูปแบบที่ 8 คือ รูปแบบการบริหารคุณภาพโดยรวม (Total Quality Management Model) นิยามประสิทธิผลสถานศึกษาว่า เป็นสถานศึกษาที่สามารถบริหารจัดการโดยรวมให้

ตอบสนองความต้องการของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง และประสบผลตามเป้าหมายที่กำหนด ตัวบ่งชี้ที่ใช้ในการประเมิน คือ ความเป็นผู้นำการบริหารจัดการ กระบวนการทำงานและผลงาน

นิคม ทาแดง (2546) ได้แบ่งประเภทของรูปแบบ ออกเป็น 4 แบบ คือ แบบไอคอนิก แบบอนาล็อก แบบสัญลักษณ์ และแบบแนวคิด แต่ในที่นี้ได้รวมรูปแบบแนวคิดและแบบสัญลักษณ์ ไว้กับแบบอนาล็อกเพื่อความเข้าใจง่ายเพราะทั้งสองแบบเป็นประเภทเดียวกัน ดังนี้

1) รูปแบบระบบแบบไอคอนิก (Iconic Models) เป็นการจำลองระบบด้วยภาพเหมือนภาพถ่าย หรือสัญลักษณ์โครงสร้างทางกายภาพ ในระบบทางการศึกษารูปแบบระบบ ไอคอนิก ความเหมาะสมที่จะใช้กับระบบทางการศึกษาระดับการสอนและระดับประสบการณ์การเรียนรู้ ระบบการทดลองทางวิทยาศาสตร์ ระบบการผลิตผลงานด้วยอาชีพเฉพาะอย่างต่าง ๆ เป็นต้น

2) ระบบแบบอนาล็อก (Analog Models) เป็นระบบเทียบเหมือนที่ใช้สิ่งแทนที่ กำหนดขึ้นแทนส่วนประกอบ องค์ประกอบ และกระบวนการเปลี่ยนแปลงของระบบจริง สามารถลดความสลับซับซ้อนของระบบจริงและแสดงเฉพาะส่วนสำคัญของระบบทำให้เข้าใจระบบโดยรวมได้ง่าย ซึ่งสามารถแสดงได้ด้วยภาษา (Language Analog) แผนภูมิ (Flow Chart) แผนที่ (Map) และกราฟ (Graph)

2.1 รูปแบบระบบอนาล็อกภาษา ประกอบด้วยส่วนที่เป็นปณิธาน และเป้าหมาย (Mission Statement) เกณฑ์การออกแบบระบบ (Design Criteria) เป้าหมายเชิงปฏิบัติ (Performance Goals) ส่วนที่เป็นปัจจัยนำเข้าผลลัพธ์ (Inputs/Outputs) หมายความว่า ในระบบย่อย คือระบบปัจจัย นำเข้าจะต้องมีผลลัพธ์ออกมา การใส่ปัจจัยจึงจะบรรลุวัตถุประสงค์ส่วนที่เป็นผลลัพธ์/ปัจจัย นำเข้า (Outputs/Inputs) (หมายความว่า ส่วนที่เป็นผลลัพธ์บางส่วนจะต้องเป็นปัจจัยนำเข้าสำหรับวงจรผลย้อนกลับด้วย และข้อความส่วนที่เป็นวงจรย้อนกลับที่มีคนเป็นหลัก

2.2 รูปแบบระบบแบบอนาล็อกแผนภูมิ เป็นการใช้อนุลักษณะต่าง ๆ แทน ส่วนประกอบ องค์ประกอบและกระบวนการเปลี่ยนแปลง ใช้เส้นหัวลูกศรแทนทิศทางการเปลี่ยนแปลงและการเคลื่อนย้ายของข้อมูลต่าง ๆ

2.3 รูปแบบระบบแบบอนาล็อกแผนภาพ โดยเน้นโครงสร้างที่ไม่ละเอียดเท่ากับภาพ แต่ใช้สัญลักษณ์แทนส่วนประกอบองค์ประกอบและกระบวนการเปลี่ยนแปลงของระบบ อาจใช้หลายภาพหรือหลายแผ่นแทนการเปลี่ยนแปลงในช่วงเวลาต่างๆ

2.4 รูปแบบระบบอนาล็อกแผนที่ เป็นการใช้อนุลักษณะแทนส่วนประกอบและองค์ประกอบต่างๆ ในสถานที่จริง

2.5 รูปแบบระบบอนาล็อกกราฟ ใช้ระยยะแกน X และ Y แทนส่วนประกอบหรือองค์ประกอบของระบบใช้เส้นและสัญลักษณ์แทนการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงของระบบ

ทิตินา แชมณี (2548) ได้สรุปรูปแบบที่นิยมใช้กันอยู่ทั่วไป 4 ลักษณะ คือ

1) รูปแบบเชิงเปรียบเทียบ ได้แก่ ความคิดที่แสดงออกในลักษณะของการ เปรียบเทียบสิ่งต่างๆ อย่างน้อย 2 สิ่งขึ้นไป รูปแบบลักษณะนี้ใช้กันมากทางด้านวิทยาศาสตร์ กายภาพสังคมศาสตร์ และพฤติกรรมศาสตร์

2) รูปแบบเชิงภาษา ได้แก่ ความคิดที่แสดงออกผ่านทางภาษา (พูดและเขียน)

3) รูปแบบเชิงแผนผัง ได้แก่ ความคิดที่แสดงออกผ่านทางแผนผังแผนภาพ ไดอะแกรม กราฟ เป็นต้น

4) รูปแบบเชิงสาเหตุ ได้แก่ ความคิดที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ ระหว่างตัวแปรต่างๆ ของสภาพการณ์/ปัญหาใด ๆ

3.3 การทดสอบรูปแบบ

คีฟ (Keeves) (1988 : 35) ได้กล่าวว่า ปัญหาที่เป็นอันตรายที่สำคัญในการสร้างหรือพัฒนา รูปแบบทางวิจัยการศึกษา คือ การสร้างรูปแบบขึ้นมาเพื่ออธิบายเท่านั้น ไม่ได้มีการนำไปทดสอบ รูปแบบให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์เป็นที่ยอมรับ ฉะนั้น การสร้างรูปแบบที่ดีต้องมีการทดสอบรูปแบบ ควบคู่ไปด้วย ในการทดสอบรูปแบบทางสังคมและพฤติกรรมศาสตร์นั้น จะมีข้อมูลเชิงปริมาณและ ตัวเลขทางสถิติแสดงอย่างชัดเจน แต่ในการทดสอบรูปแบบทางการศึกษาบางเรื่องยังมีข้อจำกัด ไม่สามารถกระทำได้ชัดเจนในเชิงสถิติจึงได้เสนอแนวคิดของการทดสอบ หรือการประเมินโดยใช้ ผู้ทรงคุณวุฒิในประเด็นที่ต้องการสารรายละเอียดทางเนื้อหา มากกว่าการทดสอบเชิงสถิติ โดยเชื่อว่าการรับรู้ที่เท่ากันจะเป็นคุณสมบัติพื้นฐานของผู้รู้ ซึ่งแนวคิดในการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิเป็น ดังนี้

1) การประเมินตามแนวทางนี้ ผู้ทรงคุณวุฒิจะเน้นการวิเคราะห์วิจารณ์อย่างลึกซึ้งโดยเฉพาะ ในประเด็นที่ถูกนำพิจารณาโดยไม่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์และการตัดสินใจ แต่อาจจะมีการ ผสมผสานปัจจัยต่าง ๆ ในการพิจารณาเข้าด้วยกัน ตามวิจรรย์ญาณของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยดังนี้เพื่อให้ ได้ข้อสรุปที่เกี่ยวกับประสิทธิภาพและคุณภาพของสิ่งที่ต้องการประเมิน

2) การประเมินที่เป็นความเฉพาะทาง (specialization) ในเรื่องที่จะประเมินเป็นการพัฒนา มาจากรูปแบบการวิพากษ์งานศิลป์ต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญระดับสูงมาเป็นผู้วินิจฉัยต้องใช้ความรู้ ความสามารถอย่างแท้จริง ไม่สามารถวัดได้ด้วยเครื่องมือใด ๆ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาเท่านั้นที่จะ เข้าใจอย่างแท้จริง รูปแบบนี้จึงเป็นที่นิยมใช้ในวงการศึกษาที่ต้องการความลึกซึ้งและความเชี่ยวชาญ เฉพาะทางสูง

3) รูปแบบที่ใช้ตัวบุคคลจะมีผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้ประเมิน โดยใช้ความเชื่อถือ ผู้ทรงคุณวุฒิ นั้น มีความยุติธรรมและมีดุลยพินิจที่ดี โดยมาตรฐานและเกณฑ์ในการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ นั้นมา จากประสบการณ์และความชำนาญของผู้ทรงคุณวุฒิโดยตรง

4) เป็นรูปแบบที่ยอมให้ความยืดหยุ่นในกระบวนการทำงานของผู้ทรงคุณวุฒิตามความถนัด และความต้องการ ตั้งแต่การกำหนดประเด็นสำคัญ การบ่งชี้ข้อมูลที่ต้องการเก็บรวบรวมการ ประมวลผล การวินิจฉัยข้อมูลและวิธีการนำเสนอ

สรุปได้ว่า การสร้างรูปแบบที่ดีจะต้องมีการทดสอบรูปแบบควบคู่ไปด้วย ดังนั้นในงานวิจัย เล่มนี้มีการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของห้องเรียนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ โรงเรียน บ้านหมี่วิทยา จังหวัดลพบุรี ดำเนินการโดยนำองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการของห้องเรียน วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา จังหวัดลพบุรี ที่ผ่านการวิเคราะห์หาค่าองค์ประกอบ และยืนยันองค์ประกอบ นำมาสร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการของห้องเรียนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ประกอบด้วย 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) แนวคิดที่เกี่ยวกับการ บริหารงานวิชาการของห้องเรียนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ 4) องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการ ของห้องเรียนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ 5) รูปแบบการบริหารงานวิชาการของห้องเรียนวิทยาศาสตร์

คณิตศาสตร์ และ 6) แนวทางการบริหารงานวิชาการของห้องเรียนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ หลังจาก นั้นผู้วิจัยดำเนินการสร้างคู่มือการบริหารงานวิชาการของห้องเรียนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ โรงเรียน บ้านหมี่วิทยา จังหวัดลพบุรี จำนวน 4 บท รายละเอียดดังนี้ **บทที่ 1** สารระสำคัญการบริหารงาน วิชาการของห้องเรียนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ **บทที่ 2** รูปแบบการบริหารงานวิชาการของห้องเรียน วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา จังหวัดลพบุรี **บทที่ 3** แนวทางการนำรูปแบบการ บริหารงานวิชาการของห้องเรียนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ไปใช้ และ **บทที่ 4** ตัวชี้วัดความสำเร็จใน การนำรูปแบบการบริหารงานวิชาการของห้องเรียนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ไปใช้ ขั้นตอนต่อไปคือ ผู้วิจัยนำ คู่มือการบริหารงานวิชาการของห้องเรียนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา จังหวัดลพบุรี ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ จำนวน 5 คน ซึ่งการตรวจสอบคู่มือการบริหารวิชาการ ของห้องเรียนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา จังหวัดลพบุรี โดยใช้แบบสอบถามการ ตรวจสอบคู่มือการบริหารวิชาการของห้องเรียนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา จังหวัดลพบุรี ซึ่งพิจารณา 4 ด้าน คือ มีความถูกต้อง มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ และมีความ เป็นประโยชน์

5. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ

5.1 ความหมายของความพึงพอใจ

มีนักการศึกษาและนักวิชาการ ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจ ไว้ดังนี้

สลิลลา ชาญะเขียว (2547 : 5) ได้สรุปความหมายของความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึก นึกคิดหรือเจตคติของบุคคลที่มีต่อการทำงานหรือการปฏิบัติกิจกรรมในเชิงบวก

ภาณุเดช เพียรความสุข และคณะ (2558 : 8) ได้ให้ความหมาย ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่เป็นการยอมรับ ความรู้สึกชอบ ความรู้สึกที่ยินดีกับการปฏิบัติงาน ทั้งการให้บริการและ การรับบริการในทุกสถานการณ์ ทุกสถานที่

วรศักดิ์ อัครเดชเรืองศรี (2558 : 9) ได้ให้ความหมาย ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกหรือ เจตคติที่ดีเป็นความรู้สึก ความคิดเห็นของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดหรือปัจจัย ต่าง ๆ ภายหลังได้รับ ประสบการณ์ในสิ่งนั้นมาแล้ว ความรู้สึกพอใจคือจะเกิดขึ้นเมื่อได้รับในสิ่งที่ต้องการหรือบรรลุ จุดมุ่งหมาย ความรู้สึกดังกล่าวจะลดลงหรือไม่เกิดขึ้น หากความต้องการหรือจุดมุ่งหมายนั้นไม่ได้รับการตอบสนอง

ภัทรกร มิ่งขวัญ (2559 : 10) ได้ให้ความหมายความพึงพอใจ ไว้ว่า เป็นความรู้สึกที่ดี หรือมี เจตคติที่ดีของบุคคลนั้น ๆ เมื่อได้รับการตอบสนองตามความคาดหวังและตามความต้องการของ ตนเอง จึงทำให้เกิดความรู้สึกที่ดีต่อสิ่งนั้น

สายนภา ดาวแสง (2559 : 17) ได้ให้ความหมาย ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่ดี ความรู้สึกรักชอบในสิ่งที่สอดคล้องกับความต้องการของตนเอง ความพึงพอใจก่อให้เกิดความร่วมมือ ร่วมใจความเข้าใจอันดีต่อกัน และเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่ง ที่ช่วยให้การดำเนินงานประสบ ความสำเร็จความรู้สึกนี้จะช่วยให้เกิดความรักในงาน โดยเฉพาะ เมื่อบุคคลนั้นได้มีส่วนร่วมในนโยบาย ตามวัตถุประสงค์ของการทำงานในองค์กร ซึ่งทำให้มีความรู้สึกภาคภูมิใจ มีความกระตือรือร้น มี

ความรู้สึกมั่นคง และมีความมุ่งมั่นที่จะอุทิศตนและทุ่มเทให้กับการทำงาน อย่างเต็มที่แล้งงานทุกอย่างจะดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกหรือเจตคติที่ดี เป็นท่าทีความรู้สึก ความคิดเห็นของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดหรือปัจจัยต่าง ๆ ภายหลังจากได้รับประสบการณ์ในสิ่งนั้นมาแล้ว และมีความรู้สึกพอใจเมื่อได้รับในสิ่งที่ต้องการหรือบรรลุจุดมุ่งหมายที่ตนเองคาดหวังไว้

5.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ

มีนักการศึกษาได้ศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจ และได้พัฒนามาเป็นทฤษฎีหลายทฤษฎี ดังนี้ มิลเลท (Millet) (1954 : 397 - 400) กล่าวถึง บริการที่น่าพึงพอใจ (Satisfactory Service) ไว้ว่า การบริการนั้นจะเป็นที่พึงพอใจหรือไม่ สามารถวัดได้จากปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้ คือ

1) การให้บริการอย่างเท่าเทียมกัน (Equitable Service) คือการบริการที่มี ความเสมอภาค และเสมอหน้า

2) การให้บริการที่ตรงเวลา (Timely Service) คือ การให้บริการจะต้องตรงเวลาและทันต่อความต้องการของผู้ใช้

3) การให้บริการอย่างเพียงพอ (Ample Service) คือ ความเพียงพอในด้านต่าง ๆ ดังนี้คือ ด้านอาคารสถานที่ ด้านวัสดุและอุปกรณ์ต่าง ๆ ตลอดจนด้านบุคลากรผู้ให้บริการ

4) การให้บริการอย่างต่อเนื่อง (Continuous Service) คือ การติดตามผู้ใช้ อย่างต่อเนื่อง

5) การให้บริการที่มีความก้าวหน้า (Progressive Service) คือ การพัฒนา งานบริการทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพให้มีความก้าวหน้าไปเรื่อย ๆ

ทิฟฟิน และแมคคอร์มิก (Tiffin and McCormick) (1968 : อ้างถึงใน เอกมล บุญแก้ว, 2547 : 24) กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นแรงจูงใจของมนุษย์ ซึ่งตั้งอยู่บนความต้องการขั้นพื้นฐาน (Basic Need) มีความเกี่ยวข้องกันอย่างใกล้ชิดกับผลสัมฤทธิ์และสิ่งจูงใจ (Incentives) และความพยายามหลีกเลี่ยงสิ่งที่ไม่ต้องการ

โคแมน (Koman) (1997 อ้างถึงใน พิสนุ พงศ์ศรี, 2552 : 340 - 341) ได้จำแนกทฤษฎีความพึงพอใจในงาน (Job Satisfaction) ออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

1) ทฤษฎีสอนของความต้องการ (Need Fulfillment Theory) ซึ่งถือว่าความพึงพอใจ ในงานเกิดจากความต้องการส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์ต่อผลที่ได้รับจากงานกับการประสบความสำเร็จตามเป้าหมายของตน

2) ทฤษฎีอ้างอิงกลุ่ม (Reference - Group Theory) ซึ่งถือว่าความพึงพอใจในงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณลักษณะของงานตามความปรารถนาของกลุ่ม

เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2538 : 124 - 125) กล่าวถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจ ไว้ดังนี้

1) สัมฤทธิ์ผลของงาน (Achievement) คนเป็นจำนวนมากที่ต้องการความสำเร็จ ในการทำงานและพอใจในการมีส่วนร่วมสร้างสรรค์งานที่มีความสำคัญให้แก่บริษัท ถ้าผู้บริหารยอมรับในข้อนี้ก็ย่อมสนับสนุน

2) การยอมรับ (Recognition) โดยปกติแล้วคนทุกคน มีความรู้ ความสามารถและทักษะในการทำงานที่แตกต่างกัน ดังนั้นถ้าผู้บริหารแสดงออกถึงพฤติกรรมยอมรับในความคิดหรือ

ความสามารถของบุคคลไม่ว่าจะเป็นค้ายกย่อง คำชมเชยหรือการให้ Feedback ที่เหมาะสม จะมีส่วนร่วมจูงใจในการทำงานได้มากที่สุด

3) ความก้าวหน้า (Advancement) ความก้าวหน้าในการทำงาน เป็นสิ่งที่ทุกคนต้องการ เพราะการเข้าสู่ตำแหน่งใหม่หรือการได้เผชิญกับงานสถานการณ์ใหม่ๆที่มีความท้าทาย จะทำให้บุคคลนั้นได้มีโอกาสพัฒนาทักษะการทำงานอยู่เสมอ

4) ความสนใจ (Interest) หมายถึง การให้บุคคลได้มีโอกาสพัฒนาหรือเสริมสร้างทักษะในการทำงานตามที่เขาให้ความสนใจ หรือให้เขามีโอกาสได้ใช้ความรู้ ความสามารถใน การทำงานที่เขาชอบเป็นการจูงใจที่ดีวิธีหนึ่ง

5) ความรับผิดชอบ (Responsibility) สำหรับบุคคลที่มีความสามารถ มีไหวพริบและทักษะในการทำงานที่ดี อยากรที่จะทำงานด้วยอำนาจและความรับผิดชอบของตนเองและไม่ชอบการถูกบังคับให้ทำงาน

6) การมีส่วนร่วมในการทำงาน (Participation) การเปิดโอกาสให้บุคคลได้มีส่วนร่วมในการทำงานมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการกำหนดนโยบายวิธีทำงาน ตลอดจนการตัดสินใจในการทำงานจะสร้างให้เกิดความรู้สึกร่วมกันกับหน่วยงานหรือบริษัท การให้มีส่วนร่วมในการทำงานนี้ จะจูงใจให้บุคคลยอมรับในความสามารถซึ่งกันและกันและมีโอกาสพัฒนาการทำงานเป็นทีมด้วย

วรรณิ ลิ้มอักษร (2541 : 141) ได้กล่าวถึงการแบ่งความต้องการตามทฤษฎีของแมค คลีแลนด์ (Mc Clelland) แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

1) ความต้องการสัมฤทธิ์ผล (Need for achievement) เป็นพฤติกรรมที่จะกระทำการใด ๆ เป็นผลสำเร็จดีเลิศตามมาตรฐานเป็นแรงขับที่นำไปสู่ความเป็นเลิศ

2) ความต้องการสัมพันธ์ (Need for affiliation) เป็นความปรารถนาที่จะสร้างมิตรภาพและความสัมพันธ์อันดีกับผู้อื่น

3) ความต้องการอำนาจ (Need for power) เป็นความต้องการควบคุมผู้อื่นมีอิทธิพลต่อผู้อื่น และต้องการควบคุมผู้อื่น

เอกมล บุญแก้ว (2547 : 23) ได้เสนอต้นแบบอันเป็นแนวทางที่มุ่งเป็นฐานคิดว่าด้วยความพึงพอใจของประชาชนในกรุงเทพมหานครต่อกระบวนการยุติธรรมว่า การตั้งคติเกี่ยวกับสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งสังคมเมืองขนาดใหญ่จะต้องตระหนักถึงความกลมเกลียวและความขัดแย้ง ทั้งความร่วมมือและการแข่งขัน ทั้งการได้เปรียบและเสียเปรียบ ภาพของกระบวนการยุติธรรมจึงอาจเป็นไปได้ทั้งเชิงปฏิฐานและเชิงนิเสธ เสมือนสองปลายของเส้นตรงเดียวกัน การศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อกระบวนการยุติธรรม จึงเป็นปรากฏการณ์ที่สลับซับซ้อนและต้องอาศัยแนวคิดเชิงปทัสสถาน (Normative Concepts) แนวคิดเชิงประจักษ์ (Empirical Concepts) ฉะนั้นทฤษฎีว่าด้วยความพึงพอใจต่อกระบวนการยุติธรรมจึงได้แก่ ทฤษฎีที่หนึ่ง ภูมิหลังของประชาชนผู้รับบริการ น่าจะมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจ ต่อกระบวนการยุติธรรม ภายใต้สภาวะแวดล้อมของสังคมเมืองขนาดใหญ่ ทฤษฎีที่สอง ประสบการณ์ของประชาชนผู้รับบริการเกี่ยวกับปัญหาอาชญากรรมน่าจะมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อกระบวนการยุติธรรม ภายใต้สภาวะแวดล้อมของสังคมเมือง ขนาดใหญ่ภูมิหลังของประชาชน หมายถึง อายุ การศึกษา ระยะเวลาอยู่อาศัยในท้องถิ่นนั้น ๆ ของประชาชน

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจเป็นแรงจูงใจของมนุษย์ ซึ่งตั้งอยู่บนความต้องการขั้นพื้นฐานมีความเกี่ยวข้องกันอย่างใกล้ชิดกับผลสัมฤทธิ์และสิ่งจูงใจ และความพยายามหลีกเลี่ยงสิ่งที่ไม่ต้องการ อีกทั้งความพึงพอใจยังเกี่ยวข้องกับผู้ใช้บริการนั้นเกิดจากการได้รับการตอบสนองจากผู้ให้บริการอย่างเสมอภาค รวดเร็ว ทันต่อความต้องการ ให้บริการอย่างต่อเนื่อง มีวัสดุอุปกรณ์เพียงพอ ต่อการใช้งาน เกิดความรู้สึที่ดีและประทับใจต่อการให้บริการ ซึ่งในงานวิจัยเล่มนี้วัดความพึงพอใจในการใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการของห้องเรียนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ โรงเรียนบ้านหมีวิทยา จังหวัดลพบุรี กับผู้บริหารและครูโรงเรียนบ้านหมีวิทยา จำนวน 77 คน (ครู 75 คนและผู้บริหาร 2 คน ไม่รวมผู้วิจัย) (เก็บข้อมูลจากประชากร 77 คน) กับนักเรียนห้องเรียนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ 248 คน (จากประชากร 697 คน) และผู้ปกครองนักเรียนห้องเรียนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ 248 คน (จากประชากร 697 คน) ด้วยแบบประเมินความพึงพอใจในการใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการของห้องเรียนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ โรงเรียนบ้านหมีวิทยา จังหวัดลพบุรี ฉบับละ 20 ข้อ

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วิภา ทองหง่า (2554 : 283 - 289) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร 2) รูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร และ3) ผลการยืนยันรูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร วิจัยดำเนินการวิจัยประกอบด้วย ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาวิเคราะห์ตัวแปรที่เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์องค์ประกอบความสัมพันธ์ และพัฒนา รูปแบบ ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบและยืนยันรูปแบบ กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร 205 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หัวหน้าฝ่ายวิชาการและกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ กึ่งโครงสร้าง แบบสอบถาม และแบบสอบถามความคิดเห็น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (exploratory factoranalysis) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (path analysis) และการยืนยันรูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยวิธีการชาติพันธุ์วรรณา (ethnographic future research : EFR) ผลการวิจัยพบว่า 1. องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ คือ 1) การประกันคุณภาพการศึกษา 2) การพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของนักเรียน 3) การนิเทศการศึกษา 4) การแนะแนวการศึกษา 5) การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และ 6) สื่อการเรียนการสอน 2. ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า องค์ประกอบทุกตัวมีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบด้านการประกันคุณภาพการศึกษา โดยที่การพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของนักเรียน การนิเทศการศึกษา การแนะแนวการศึกษา การมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน มีความสัมพันธ์โดยตรงต่อการประกันคุณภาพการศึกษา และมีความสัมพันธ์โดยอ้อมกับการประกันคุณภาพการศึกษาโดยส่งผ่านการพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของนักเรียน 3. ผลการยืนยันรูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ มี

ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความถูกต้อง และใช้ประโยชน์ได้จริง สอดคล้องกับทฤษฎีและกรอบแนวคิดการวิจัย

ยุพา เวียงกมลอดิโตดดร (2554 : 213 - 215) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืน มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืน 2) เพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืน ใช้วิธีการวิจัยเชิงบรรยาย กลุ่มตัวอย่าง คือ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 396 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน โรงเรียนละ 1 คน และรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ โรงเรียนละ 1 คน ยกเว้นโรงเรียนขนาดเล็ก และครูตัวแทนหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวนโรงเรียนละ 2 คน รวมทั้งสิ้น 1,256 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และแบบตรวจสอบความเหมาะสมของกลยุทธ์ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยสถิติบรรยายได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และการใช้เทคนิค PNImodified ในการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืนมีค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์สูงกว่าสภาพปัจจุบันในทุกด้าน และทุกประเด็น 2) สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยเป็นดังนี้ (1) การพัฒนาหลักสูตร (ค่าเฉลี่ย 4.51) (2) การจัดการเรียนการสอน (ค่าเฉลี่ย 4.44) (3) การวัดผลประเมินผล (ค่าเฉลี่ย 4.33) และ (4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา (ค่าเฉลี่ย 4.16) 3) กลยุทธ์การบริหารวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืนประกอบด้วย 4 กลยุทธ์หลัก คือ (1) พลิกโฉมการวิจัยเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (2) วัดผลประเมินผล การพัฒนาที่ยั่งยืน (3) ปรับการเรียนการสอนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนและ (4) เปลี่ยนกระบวนทัศน์หลักสูตรเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

สุภัก โอพาพิริยกุล (2556 : 209 - 220) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารวิชาการสำหรับโรงเรียน วัดวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของรูปแบบการบริหารวิชาการของโรงเรียนอนุบาล และพัฒนารูปแบบการบริหารวิชาการสำหรับอนุบาล การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงบรรยาย โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย 5 ขั้นตอน ประชากรที่ศึกษา คือ ผู้บริหาร/ครูของโรงเรียนจัดการเรียนการสอนระดับอนุบาล และผู้บริหาร/ครูของโรงเรียนอนุบาลที่ได้รับโล่รางวัลสถานศึกษาพระราชทาน 9 โรง รวมจำนวน 36,192 โรง กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหาร/ครูของโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนการสอนระดับอนุบาล จำนวน 396 โรง โดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน และผู้บริหาร/ครูของโรงเรียนอนุบาลที่ได้รับโล่รางวัลสถานศึกษาพระราชทาน จำนวน 4 โรง โดยการสุ่มแบบเจาะจง ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หัวหน้าระดับปฐมวัย/ครู ได้รับข้อมูลกลับคืนจำนวน 371 โรง รวม 1,112 ชุด คิดเป็นร้อยละ 93.69 และผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมิน/ตรวจสอบร่างรูปแบบ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม

แบบสัมภาษณ์ แบบตรวจสอบความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของรูปแบบ สถิติที่ใช้คือ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการโรงเรียนอนุบาล โดยภาพรวมด้านการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอน และการวัดผลและประเมินผล พบว่า รูปแบบการบริหารงานที่มีค่าสูงสุด (f=14) คือ รูปแบบการบริหารแบบเพื่อนร่วมงาน รองลงมาคือค่าเท่ากัน (f=5) คือ รูปแบบการบริหารแบบทางการและรูปแบบการบริหารแบบการเมือง 2) รูปแบบการบริหารวิชาการสำหรับโรงเรียนอนุบาล ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น คือ "รูปแบบการบริหารวิชาการที่เน้นการบูรณาการของรูปแบบการบริหารแบบเพื่อนร่วมงานและรูปแบบการเมือง (An Academic Management Model which Focuses on the Integration of Collegial, Formal and Political Management Models: CFP Model)" มีลักษณะที่สำคัญ คือ 1) เป้าหมาย 1.1) ระดับที่กำหนดเป้าหมาย โดยระดับการศึกษาปฐมวัย 1.2) กระบวนการกำหนดเป้าหมาย โดยใช้วิธีการตกลงร่วมกันของผู้บริหารและครู 1.3) ความสัมพันธ์ระหว่างเป้าหมายและการตัดสินใจ โดยยึดตามเป้าหมายที่ตกลงร่วมกันของผู้บริหารและครู 2) โครงสร้างองค์กร 2.1) ลักษณะของกระบวนการตัดสินใจ โดยการตัดสินใจขึ้นอยู่กับเพื่อนร่วมงาน 2.2) ลักษณะของโครงสร้าง โดยใช้แนวนอน 3) สภาพแวดล้อมภายนอก 3.1) ความเชื่อมโยงกับสภาพแวดล้อม โดยอาจจะ "มี" หรือ "ไม่มี" ขึ้นอยู่กับผู้นำ 4) ภาวะผู้นำ 4.1) ลีลาของภาวะผู้นำ โดยผู้นำเป็นทั้งคนกลางและผู้มีส่วนร่วม 4.2) รูปแบบภาวะผู้นำที่เกี่ยวข้อง โดยผู้นำมีส่วนร่วมและปฏิสัมพันธ์เพื่อเปลี่ยนแปลง

สุนีย์ ชัยสุขสังข์ (2557 : 181 - 189) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารวิชาการเพื่อเสริมสร้างทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนทางเลือก วัดดูประสงค์ของการวิจัย เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพอันพึงประสงค์ของการบริหารวิชาการเพื่อเสริมสร้างทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนทางเลือก 2) วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารวิชาการเพื่อเสริมสร้างทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนทางเลือก 3) เพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารวิชาการเพื่อเสริมสร้างทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนทางเลือก โดยใช้วิธีวิจัยแบบผสมผสาน ประชากร ได้แก่ โรงเรียนเอกชนทางเลือกระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา จำนวน 40 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามและแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของกลยุทธ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าดัชนี PNImodified และการวิเคราะห์เนื้อหาจากการสนทนากลุ่ม ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการเพื่อเสริมสร้างทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนทางเลือก ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การพัฒนาทางวิชาชีพ ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การประเมินผล สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการเพื่อเสริมสร้างทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนทางเลือก ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การพัฒนาทางวิชาชีพ ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การประเมินผล 2) จุดแข็งของการบริหารวิชาการเพื่อเสริมสร้างทักษะ แห่งศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนทางเลือก ได้แก่ การพัฒนา

ทางวิชาชีพ สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ หลักสูตรและการเรียนการสอน และมาตรฐานการเรียนรู้ ส่วนจุดอ่อน คือ การประเมินผล โอกาสของการบริหารวิชาการเพื่อเสริมสร้างทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนเอกชนทางเลือก คือ สภาพเทคโนโลยี ส่วนภาวะคุกคาม คือ นโยบายของรัฐ สภาพเศรษฐกิจ และสภาพสังคม 3) กลยุทธ์การบริหารวิชาการเพื่อเสริมสร้างทักษะ แห่งศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนเอกชนทางเลือกที่มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ประกอบด้วย 5 กลยุทธ์หลัก (1) ปฏิรูปการประเมินผลเพื่อพัฒนานักเรียนให้มีทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 (2) ยกระดับการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนานักเรียนให้มีทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 (3) สร้างความเป็นเลิศด้านการพัฒนาทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาครูให้มีทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 (4) ปรับกระบวนการกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 (5) ปรับกระบวนการจัดหลักสูตรและการเรียนการสอนเพื่อพัฒนานักเรียนให้มีทักษะแห่งศตวรรษที่ 21

เกวลิน ไชยสวัสดิ์ (2557 : 254 - 269) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องการวิเคราะห์องค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพการจัดการศึกษา ห้องเรียนพิเศษ โครงการพัฒนาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ(SME) ของโรงเรียนมัธยมศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อค้นหาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพการจัดการศึกษาห้องเรียนพิเศษ โครงการพัฒนาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ (SME) ของโรงเรียนมัธยมศึกษาและเพื่อสร้างแนวทางการพัฒนาตามองค์ประกอบ และตัวบ่งชี้คุณภาพการจัดการศึกษาห้องเรียนพิเศษ โครงการพัฒนาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ (SME) ของ โรงเรียนมัธยมศึกษาการดำเนินการวิจัยแบ่งเป็นสองระยะ คือ ระยะที่หนึ่งเป็นการค้นหาองค์ประกอบ และตัวบ่งชี้ดำเนินการโดยการศึกษาและวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Documentary Research) การสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) และนำผลที่ได้จากทั้งสองส่วน มาสร้างแบบสอบถามมาตราประมาณค่า 5 ระดับ เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 325 คน จากโรงเรียนที่จัดห้องเรียนพิเศษ โครงการพัฒนาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ (SME) ทั้งประเทศ ซึ่งมีทั้งสิ้นจำนวน 25 โรงเรียน แลวนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis) ระยะที่สอง เป็นการสร้างแนวทางการพัฒนาตามองค์ประกอบ และ ตัวบ่งชี้คุณภาพการจัดการศึกษา ห้องเรียนพิเศษ โครงการพัฒนาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ (SME) ของโรงเรียนมัธยมศึกษาโดยใช้วิธีสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จากนั้นนำแนวทางที่ได้มานำเสนอแก่หัวหน้าโครงการทั้ง 25 โรงเรียนทั่วประเทศโดยการจัดสนทนากลุ่มเพื่อยืนยันความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติได้จริง ผลการวิจัยพบว่าองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ คุณภาพการจัดการศึกษา ห้องเรียน พิเศษ โครงการพัฒนาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ (SME) ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบคือ 1) ด้านความพร้อมของสถานศึกษาและบุคลากร 2) ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา 3) ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา 4) ด้านการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษา ห้องเรียนพิเศษ โครงการพัฒนาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ (SME) ของโรงเรียน ด้านความพร้อมของสถานศึกษาและบุคลากรมี 3 แนวทาง คือ 1) การเตรียมความพร้อมในด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับโครงการ SME 2) การเตรียมความพร้อมในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในโครงการ SME 3) การเตรียมความพร้อม ด้านการประเมินผลโครงการและการพัฒนาโครงการ SME อย่างต่อเนื่อง ด้านการบริหารจัดการ สถานศึกษามี 3 แนวทาง คือ 1) การพัฒนาด้านการบริหาร

จัดการโครงการ SME 2) การพัฒนา สถานที่ สภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ 3) การพัฒนาด้านบุคลากรในโครงการ SME ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มี 2 แนวทาง คือ 1) การกำหนดคุณสมบัติหน้าที่และสนับสนุนให้บุคลากรทุกคนที่เกี่ยวข้องกับโครงการ SME ได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการ 2) กำหนดให้มีการจัดกิจกรรมประสานความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชน และ ด้านการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน มี 2 แนวทาง คือ 1) ด้านการส่งเสริมและพัฒนา ศักยภาพผู้เรียนจากบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับโครงการ SME 2) การส่งเสริมให้ผู้เรียนได้นำความรู้ที่ได้รับจากการเรียนการสอนในโครงการ SME ไปประยุกต์ใช้ได้จริงในการดำเนินชีวิต ข้อเสนอแนะ ในการนำผลการวิจัยไปใช้ คือ 1) กระทรวงศึกษาธิการหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ขยายการศึกษาในรูปแบบของการจัดการเรียนการสอน ห้องเรียนพิเศษโครงการพัฒนาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ (SME) โดยการกำหนดหลักสูตรและมาตรฐานการเรียนรู้การวัดผลประเมินผล ระบบติดตามประเมินผลและการดำเนินการต่าง ๆ ที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น 2) ไซองค์กรประกอบและตัวบ่งชี้ที่ได้จากงานวิจัยมาใช้ในการประเมินผลโครงการ 3) หน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานในชุมชนได้มีส่วนในการสนับสนุนให้โรงเรียนได้มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและมีความทันสมัย มีการนำเทคโนโลยีทางการศึกษาต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการเรียน การสอน 4) การนำแนวทางไปใช้ควรประยุกต์ให้เหมาะสมกับบริบทและความพร้อมของโรงเรียน

ถุณา ศิลาจันทร์ (2558 : 273 - 276) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในโครงการห้องเรียนพิเศษวิทยาศาสตร์ มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในโครงการห้องเรียน พิเศษวิทยาศาสตร์ 2) รูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในโครงการห้องเรียนพิเศษวิทยาศาสตร์ 3) ผลการยืนยัน รูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในโครงการห้องเรียนพิเศษวิทยาศาสตร์ และ 4) เพื่อทราบองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในโครงการห้องเรียนพิเศษวิทยาศาสตร์ด้วยเทคนิคการวิจัยเชิงอนาคต และเปรียบเทียบ องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในโครงการห้องเรียนพิเศษวิทยาศาสตร์โดยเทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบ เชิงสำรวจ กับเทคนิคการวิจัยเชิงอนาคต กลุ่มตัวอย่าง คือ โรงเรียนในโครงการห้องเรียนพิเศษวิทยาศาสตร์ 131 โรง ผู้ให้ ข้อมูล คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หัวหน้างานวิชาการหรือหัวหน้าโครงการห้องเรียนพิเศษ วิทยาศาสตร์ และครูผู้สอน รวมทั้งสิ้น 514 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 1.แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง 2. แบบสอบถาม ความคิดเห็น 3. แบบสอบถามเดลฟาย สถิติที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ความถี่ ร้อยละ ค่ามัธยฐานเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน ค่ามัธยฐาน ฐานนิยม ค่าพิสัยระหว่าง ควอไทล์ การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจด้วยวิธีสกัดปัจจัย การ วิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ และการยืนยันรูปแบบโดยวิธีการสัมภาษณ์ ผลการวิจัยพบว่า 1. องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในโครงการห้องเรียนพิเศษวิทยาศาสตร์ โดยเทคนิค การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ มี 7 องค์ประกอบ คือ 1) การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา 2) การพัฒนาหลักสูตร 3) การประกันคุณภาพการศึกษา 4) การพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน 5) การพัฒนาศักยภาพของครู 6) การบริการงานแนะแนวและ 7) การพัฒนาสื่อการเรียนการสอน 2. รูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในโครงการห้องเรียนพิเศษวิทยาศาสตร์ เป็นความสัมพันธ์ของ องค์ประกอบทั้ง 7 องค์ประกอบ โดยองค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

การพัฒนาหลักสูตร การประกันคุณภาพการศึกษา การบริการงานแนะแนวและการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนมีความสัมพันธ์โดยตรงกับการพัฒนาศักยภาพ ของผู้เรียน และองค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การพัฒนาหลักสูตร การบริการงานแนะแนวและการพัฒนา สื่อการเรียนการสอน มีความสัมพันธ์โดยอ้อมกับการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน 3. ผลการยืนยันรูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในโครงการห้องเรียนพิเศษวิทยาศาสตร์ ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความถูกต้องและใช้ประโยชน์ได้จริง สอดคล้องกับทฤษฎีและกรอบแนวคิด การวิจัย 4. องค์ประกอบที่ได้จากเทคนิคการวิจัยเชิงอนาคต มี 5 องค์ประกอบ คือ 1) การวางแผนงานด้านวิชาการ 2) การพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ 3) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้และการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 4) การพัฒนากิจกรรมเสริมศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน และ 5) การพัฒนาศักยภาพครูผู้สอนและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง และผลการ เปรียบเทียบองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในโครงการห้องเรียนพิเศษวิทยาศาสตร์ พบว่า เทคนิคการ วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจและเทคนิคการวิจัยเชิงอนาคต มีองค์ประกอบที่มีตัวแปรเหมือนกันหรือใกล้เคียงกัน 5 องค์ประกอบ และแตกต่างกันมี 2 องค์ประกอบ

เสาวภา นิสภโกมล (2558 : 223 - 228) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดการพัฒนาพลเมืองคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษากรอบแนวคิดของการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดการพัฒนาพลเมืองคุณภาพ 2) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพพึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดการพัฒนาพลเมืองคุณภาพ 3) เพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดการพัฒนาพลเมืองคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 324 โรงเรียนเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลคือ แบบสอบถามและแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของกลยุทธ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าดัชนี PNIModified ผลการวิจัยพบว่า 1) กรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดการพัฒนาพลเมืองคุณภาพประกอบด้วย กรอบแนวคิดการบริหารงานวิชาการ ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การนิเทศการสอน การพัฒนาและการใช้สื่อเทคโนโลยี การวัดและประเมินผล ส่วนกรอบแนวคิดการพัฒนาพลเมืองคุณภาพประกอบด้วย 3 คุณลักษณะได้แก่ มีความคิดสร้างสรรค์และมีความคิดเชิงวิพากษ์ มีความสามารถในด้านเศรษฐกิจ มีคุณธรรมและมีความรับผิดชอบ 2) สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาฯ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านการจัดการเรียนการสอนค่าเฉลี่ย (3.84) ส่วนสภาพพึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาฯ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการจัดการเรียนการสอนค่าเฉลี่ย (4.67) และกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดการพัฒนาพลเมืองคุณภาพประกอบด้วย 5 กลยุทธ์ ได้แก่ (1) พัฒนาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาพลเมืองคุณภาพ (2) พัฒนาหลักสูตรพลเมืองคุณภาพ (3) นิเทศการสอนพัฒนาพลเมืองคุณภาพ (4) พัฒนาการจัดการเรียนการสอนพลเมืองคุณภาพ (5) วัดและประเมินผลพัฒนาพลเมืองคุณภาพ

ยุทธศักดิ์ พูลสุวรรณ (2558 : 256 - 259) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยการทัพอากาศตามแนวคิดการเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำระดับยุทธศาสตร์ของกองทัพอากาศ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษากรอบแนวคิดการบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยการทัพอากาศที่เสริมสร้างสมรรถนะผู้นำระดับยุทธศาสตร์ 2) ประเมินสมรรถนะผู้นำระดับยุทธศาสตร์ของนักศึกษาวิทยาลัยการทัพอากาศ 3) วิเคราะห์สภาพการบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยการทัพอากาศ และ 4) พัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยการทัพอากาศตามแนวคิดการเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำระดับยุทธศาสตร์ของกองทัพอากาศ โดยใช้วิธีวิจัยแบบผสมผสาน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบประเมิน การสนทนากลุ่ม แบบสอบถามปลายเปิด และการสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยสรุปได้ว่า 1) กรอบแนวคิดการบริหารงานวิชาการ 3 ด้าน ได้แก่ หลักสูตร การเรียนการสอน และการประเมินผล เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำระดับยุทธศาสตร์ประกอบด้วย (1) การมีวิสัยทัศน์ (2) การแก้ปัญหาและการตัดสินใจ (3) ทักษะการบริหารเชิงยุทธศาสตร์ (4) ทักษะการสื่อสาร และ (5) ภาวะผู้นำเชิงยุทธศาสตร์ 2) นักศึกษาของวิทยาลัยการทัพอากาศมีค่าเฉลี่ยสมรรถนะผู้นำระดับยุทธศาสตร์โดยรวมอยู่ในเกณฑ์ "ดี" โดยสมรรถนะด้านวิสัยทัศน์และด้านทักษะการบริหารเชิงยุทธศาสตร์มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ส่วนสมรรถนะด้านภาวะผู้นำเชิงยุทธศาสตร์มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด 3) สภาพทั่วไปของการบริหารงานวิชาการยังขาดความเชื่อมโยงกันระหว่างสถานศึกษา และไม่สอดคล้องกับความต้องการสมรรถนะการบริหารจัดการของบุคลากรกองทัพอากาศ 4) กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยการทัพอากาศตามแนวคิดการเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำระดับยุทธศาสตร์ของกองทัพอากาศ ประกอบด้วย 3 กลยุทธ์หลัก คือ (1) กลยุทธ์ฝึกกำลังทางวิชาการ (2) กลยุทธ์เสริมสร้างความเข้มแข็งทางการบริหารงานวิชาการ และ (3) กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเชิงรุก

อาจารย์ สุวัฒน์พงษ์ (2558 : 265 - 270) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารวิชาการเพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดเชิงวิพากษ์ของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษากรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีของการบริหารวิชาการเพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดเชิงวิพากษ์ของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา 2) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพพึงประสงค์ของการบริหารวิชาการเพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดเชิงวิพากษ์ของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา 3) เพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารวิชาการเพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดเชิงวิพากษ์ของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 275 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบสอบถามและแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของกลยุทธ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าดัชนี PNI modified และเปรียบเทียบความแตกต่างใช้สถิติทดสอบ F-test ผลการวิจัยพบว่า 1) กรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารวิชาการเพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดเชิงวิพากษ์ของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาประกอบด้วย 6 ทักษะ ได้แก่ (1) การตีความ (2) การวิเคราะห์ (3) การประเมินผล (4) การอนุมาน (5) การอธิบายแปลผล (6) การมีภูมิจัดข้อบังคับเฉพาะตน และวิธีการเสริมสร้างทักษะการคิดเชิงวิพากษ์ 3 วิธี ได้แก่ (1) วิธีการเสริมสร้างทั่วไป (2) วิธีการเสริมสร้างแบบผสมผสาน (3) วิธีการเสริมสร้างแบบเข้มข้น 2) สภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการเพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดเชิงวิพากษ์ของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การนิเทศการศึกษา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน สภาพที่พึงประสงค์ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าสภาพปัจจุบันทุกด้าน และมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การพัฒนาหลักสูตรของโรงเรียน และ 3) กลยุทธ์การบริหารวิชาการเพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดเชิงวิพากษ์ของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาประกอบด้วย 7 กลยุทธ์ ได้แก่ (1) กลยุทธ์พัฒนาเสริมสร้างทักษะการคิดเชิงวิพากษ์ (2) กลยุทธ์ยกระดับการจัดการเรียนรู้ในการเสริมสร้างทักษะการคิดเชิงวิพากษ์ (3) กลยุทธ์ปฏิรูปการบริหารบุคลากรเพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดเชิงวิพากษ์ (4) กลยุทธ์ขับเคลื่อนการจัดการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดเชิงวิพากษ์สู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม (5) กลยุทธ์ร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาหลักสูตรโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดเชิงวิพากษ์ของนักเรียน (6) กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการคิดเชิงวิพากษ์ของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง และ (7) กลยุทธ์พัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดเชิงวิพากษ์

รัศมี ฉิมจันทร์ (2558 : 72 - 73) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินโครงการส่งเสริมความสามารถพิเศษผู้เรียนด้านวิทยาศาสตร์คณิตศาสตร์และเทคโนโลยี โรงเรียนชลราษฎรอำรุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อประเมินโครงการส่งเสริมความสามารถพิเศษผู้เรียนด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์และเทคโนโลยี โรงเรียนชลราษฎรอำรุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ใช้รูปแบบการประเมินโครงการโดยใช้แบบจำลองซิป (CIPP model) เป็นแนวทางในการประเมินซึ่งเป็นการประเมินใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการดำเนินงาน และต้นผลผลิต กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหาร จำนวน 5 คน ครูผู้สอน จำนวน 24 คน นักเรียน จำนวน 123 คน และผู้ปกครอง จำนวน 123 คน ของโรงเรียนชลราษฎรอำรุง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามรายด้าน ดังนี้ แบบสอบถามด้านบริบทมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.91 แบบสอบถามด้านปัจจัยเบื้องต้นมีค่าความเชื่อมั่น 0.85 แบบสอบถามกระบวนการดำเนินงานมีค่าความเชื่อมั่น 0.93 และแบบสอบถามด้านผลผลิตมีค่าความเชื่อมั่น 0.97 สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า 1. ด้านบริบท ผู้บริหารและครูผู้สอนประเมินโครงการด้านบริบทในภาพรวมมีความสอดคล้องในระดับมากที่สุด 2. ด้านปัจจัยเบื้องต้น ครูผู้สอนและนักเรียนประเมินโครงการด้านปัจจัยเบื้องต้นในภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก 3. ด้านกระบวนการดำเนินงาน ครูผู้สอนประเมินโครงการด้านกระบวนการดำเนินงานในภาพรวมมีประสิทธิผลการดำเนินการในระดับมาก 4. ด้านผลผลิต นักเรียนและผู้ปกครองประเมิน โครงการด้านผลผลิตในภาพรวมมีประสิทธิผลในระดับมาก

สุวัฒน์ วิวัฒนานนท์ (2558 : 166 - 169) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่จัดการเรียนการสอนห้องเรียนพิเศษวิทยาศาสตร์ - คณิตศาสตร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาระดับประสิทธิผลของโรงเรียน เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างประสิทธิผลของนักเรียนห้องเรียนพิเศษและห้องเรียนปกติ ค้นหาปัจจัยระดับนักเรียน ห้องเรียน และระดับโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนและสร้างรูปแบบความสัมพันธ์ของปัจจัยแบบพหุระดับที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่จัดการเรียนการสอน ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ครู และผู้บริหารโรงเรียนและผู้เกี่ยวข้อง

ของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่จัดการเรียนการสอนห้องเรียน พิเศษวิทยาศาสตร์ – คณิตศาสตร์ จำนวน 25 โรงเรียน ประกอบด้วยนักเรียน 1,120 คน ครู 261 คน และกลุ่มผู้บริหารโรงเรียนและ ผู้เกี่ยวข้อง 105 คน กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียน 1,018 คน ครู 237 คน และกลุ่มผู้บริหาร โรงเรียนและ ผู้เกี่ยวข้อง 95 คน ซึ่งได้จากการ เลือกตัวอย่างแบบเจาะจง ของระดับห้องเรียน และระดับโรงเรียน สำหรับระดับ นักเรียนกำหนดนักเรียนทุกคนในห้องเรียนนั้น ๆ ตัวแปรในการวิจัยประกอบด้วย ตัวแปรเชิงสาเหตุ 3 ระดับ ได้แก่ ปัจจัยระดับนักเรียนปัจจัยระดับห้องเรียน และปัจจัยระดับโรงเรียน และตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความพึงพอใจของครู และความสามารถในการพัฒนาปรับเปลี่ยน โรงเรียน โดยใช้แบบสอบถามจำนวน 4 ฉบับสอบถามนักเรียน ครู ผู้บริหารโรงเรียน และข้อมูลของ โรงเรียน วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์ และวิเคราะห์สมการโครงสร้างพหุระดับ ผลการวิจัย พบว่า ประสิทธิภาพผลของโรงเรียน มัธยมศึกษาที่จัดการเรียนการสอนห้องเรียนพิเศษวิทยาศาสตร์ - คณิตศาสตร์โดยรวมมีประสิทธิภาพ อยู่ในระดับมาก การเปรียบเทียบประสิทธิผลของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาที่จัดการเรียนการสอน ห้องเรียนพิเศษวิทยาศาสตร์ - คณิตศาสตร์ และห้องเรียนปกติ โดยรวมแตกต่างกัน สำหรับ ความสัมพันธ์ของปัจจัยแบบพหุระดับที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน มีดังนี้ ปัจจัยระดับ นักเรียน พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนได้รับอิทธิพลทางตรงเชิงบวกจากคุณภาพชีวิต ด้านครอบครัวในเมืองของนักเรียน ปัจจัยระดับห้องเรียน พบว่าพฤติกรรมการสอนของครูมีอิทธิพล ทางตรงเชิงบวก ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และความพึงพอใจในงานของครู และปัจจัย ระดับโรงเรียน พบว่า พฤติกรรมการบริหารการเปลี่ยนแปลงมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อ ผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนของนักเรียน ความพึงพอใจในงานของครู

จันทิรา ฐานีพานิชสกุล (2559 : 245 - 249) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารวิชาการ ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในการป้องกันการตั้งครรรค์และเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของวัยรุ่น ณ วัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้ 1. เพื่อศึกษากรอบแนวคิดของการบริหารวิชาการของโรงเรียน มัธยมศึกษาในการป้องกันการตั้งครรรค์และเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของวัยรุ่น 2. เพื่อศึกษาสภาพ ปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในการป้องกันการ ตั้งครรรค์และเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของวัยรุ่น 3. เพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารวิชาการของโรงเรียน มัธยมศึกษาในการป้องกันการตั้งครรรค์และเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของวัยรุ่นโดยใช้วิธีวิจัยแบบ ผสมผสาน ประชากร ได้แก่ โรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 420 แห่ง โดยกำหนดผู้ให้ข้อมูลเป็น 2 กลุ่ม คือ ผู้บริหารโรงเรียน โรงเรียนละ 1 คน และครูผู้รับผิดชอบรายวิชาสุขศึกษา โรงเรียนละ 1 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามและแบบประเมิน ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ของกลยุทธ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าดัชนี PNIModified และวิเคราะห์เนื้อหาจากการสนทนากลุ่มผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบัน ของการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาในการป้องกันการตั้งครรรค์และเสริมสร้างคุณภาพชีวิต ของวัยรุ่น ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาทางด้าน ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดการเรียนการ สอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตร ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา ด้าน ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การพัฒนาหลักสูตร จุดแข็ง คือ การจัดการเรียนการสอนและกิจกรรม เสริมหลักสูตร โอกาสของการบริหารวิชาการคือ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ส่วนภาวะคุกคาม คือ

สภาพการเมือง สภาพเศรษฐกิจ และสภาพสังคม สรุปลงยุทธศาสตร์การบริหารวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษาในการป้องกันการตั้งครุฑและเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของวัยรุ่น ประกอบด้วย 1) ปรับปรุงหลักสูตร 2) พัฒนาการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตร 3) เพิ่มขีดความสามารถการประเมินผลหลักสูตร

ยุทธนา เกื้อกุล (2559 : 396 - 412) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดชายแดนภาคใต้เพื่อสร้างผู้เรียนสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการบริหารงานวิชาการ และ 2. เพื่อนำเสนอรูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดชายแดนภาคใต้เพื่อสร้างผู้เรียนสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ โดยใช้กรอบแนวคิดการบริหารงานวิชาการ 12 ด้าน แนวคิดกระบวนการบริหารแบบ PDCA และแนวคิดการพัฒนาแบบ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จำนวน 197 โรงเรียนและสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากจำนวน 5 โรงเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงบรรยาย ทำการสังเคราะห์ ตรวจสอบ และประเมินร่างรูปแบบด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ตามบริบทเพื่อปรับปรุงให้สมบูรณ์ และนำไปใช้ได้จริง ผลการวิจัยพบว่า 1. โรงเรียนได้มีการดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ ในแต่ละด้านและภาพรวมทั้ง 12 ด้าน อยู่ในระดับมาก มีปัญหาหลักที่สำคัญ คือ โรงเรียนยังขาดการบริหารจัดการที่ดีด้านหลักสูตรอิสลามศึกษา เทคนิคการสอน สื่อการสอนอิสลามศึกษา และแหล่งการเรียนรู้ยังขาดความหลากหลาย การนิเทศและแนะแนวขาดความต่อเนื่อง ขาดความรู้ด้านการวิจัยที่ถูกต้องและการวัดผลประเมินผลไม่ได้เป็นไปตามสภาพจริง การส่งเสริมความเข้มแข็งด้านวิชาการยังขาดความหลากหลายและไม่ครอบคลุมองค์กรต่าง ๆ และมีแนวทางการบริหารงานวิชาการที่มุ่งเน้นการอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการพัฒนาหลักสูตรอิสลามศึกษา เทคนิคการสอน สื่อการสอนอิสลามศึกษา แหล่งการเรียนรู้ การนิเทศและการแนะแนว การวิจัยและการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง และการส่งเสริมความเข้มแข็งด้านวิชาการที่ครอบคลุมองค์กรต่าง ๆ ทั้งในและต่างประเทศ และโรงเรียนควรมีการกำหนดแผนงานระยะสั้นและระยะยาว แต่งตั้งคณะทำงาน มีการประเมินและติดตามการบริหารงานวิชาการครอบคลุมทุกด้านอย่างต่อเนื่อง 2. รูปแบบการบริหารงานวิชาการที่เหมาะสมในการสร้างผู้เรียนสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ที่ประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 3 ส่วนคือ 1) หลักการและวัตถุประสงค์ 2) โครงสร้างและสาระสำคัญ และ 3) การนำไปสู่การปฏิบัติและเงื่อนไขความสำเร็จ รูปแบบดังกล่าวนี้ขับเคลื่อนด้วยกระบวนการบริหารงานแบบ PDCA ในมิติงาน วิชาการ 5 ด้าน ที่มีความสัมพันธ์กัน ได้แก่ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีความเกี่ยวข้องกับการจัดทำหลักสูตรที่ปฏิบัติได้จริงตามวิถีชีวิตของมุสลิม มุ่งเน้นความรู้ควบคู่คุณธรรม สอดคล้องกับความถนัดของผู้เรียนและบริบทเพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองและรู้ทันการเปลี่ยนแปลงของสังคม 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีความเกี่ยวข้องกับการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่เชื่อมโยงทั้งโลกคุณยา (โลกปัจจุบัน) และ อาคิเราะฮฺ. (โลกหน้า) สามารถปฏิบัติได้จริงในการดำเนินชีวิตประจำวัน การใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีที่ส่งผลอันดีงามต่อผู้เรียนในด้านจิตใจและจิตวิญญาณสอดคล้องกับหลักคำสอนของศาสนา 3) การวิจัยและการวัดและประเมินผลทางการศึกษา มีความเกี่ยวข้องกับการทำวิจัยเพื่อแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนและพฤติกรรมของผู้เรียน การวัดและประเมินผลที่หลากหลายครอบคลุมด้านความรู้ เจตคติ และการ

ปฏิบัติอย่างเป็นระบบและตามสภาพจริง 4) การนิเทศและการแนะแนว การศึกษามีความเกี่ยวข้องกับการนิเทศการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง การแนะแนวด้านการศึกษาต่อทักษะชีวิตและอาชีพ และ 5) การส่งเสริมความเข้มแข็งด้านวิชาการ มีความเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมกับผู้บริหารและครูในการจัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้วิชาการแก่ชุมชน การเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนางานวิชาการ การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน การสร้างเครือข่ายการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต และการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่นทั้งในและต่างประเทศ

จารุกิตต์ สิทธิยานนท์ (2559 : 183 - 186) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารวิชาการของโรงเรียนมาตรฐานสากลตามแนวคิดพลเมืองโลกศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารวิชาการของโรงเรียนมาตรฐานสากลตามแนวคิดพลเมืองโลกศึกษา 2) เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารวิชาการของโรงเรียนมาตรฐานสากลตามแนวคิดพลเมืองโลกศึกษา ประชากร คือ โรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับมัธยมศึกษา ที่ได้รับรางวัลคุณภาพแห่งคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) จำนวน 51 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง คือ โรงเรียนมาตรฐานสากล จำนวน 45 โรงเรียน และผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานักเรียน รวม 270 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามและแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ โดยมีลักษณะเป็นมาตราส่วนแบบประมาณค่า สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดลำดับความต้องการจำเป็นโดยใช้เทคนิค Modified Priority Needs Index (PNIModified) และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหาผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารวิชาการของโรงเรียนมาตรฐานสากลตามแนวคิดพลเมืองโลกศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมากและมากที่สุดตามลำดับ (สภาพปัจจุบัน Mean = 3.70 และสภาพที่พึงประสงค์ Mean = 4.69) โดยด้านที่มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน (PNIModified = - 0.309) รองลงมา คือ การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา (PNImodified = 0.264) และด้านที่มีลำดับความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด คือ การจัดการเรียนการสอน (PNImodified = 0.246) และแนวทางการพัฒนาการบริหารวิชาการของโรงเรียนมาตรฐานสากลตามแนวคิดพลเมืองโลกศึกษา มีทั้งหมด 26 แนวทาง โดยเรียงลำดับขอบข่ายการบริหารวิชาการที่มีลำดับความต้องการจำเป็นตามลำดับ ดังนี้ การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน 5 แนวทาง การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา 5 แนวทาง การพัฒนาหลักสูตร 6 แนวทาง การวัดและประเมินผล 4 แนวทาง และการจัดการเรียนการสอน 6 แนวทาง

ชูขวัญ รัตนพิทักษ์ราดา (2559 : 265 - 269) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารวิชาการตามแนวคิดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาทั้งภาษาและสมรรถนะทางภาษาอังกฤษ ของนักเรียนมัธยมศึกษา การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษากรอบแนวคิดการบริหารวิชาการตามแนวคิดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาทั้งภาษาและสมรรถนะทางภาษาอังกฤษของนักเรียนมัธยมศึกษา 2) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการตามแนวคิดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาทั้งภาษาและสมรรถนะทางภาษาอังกฤษของนักเรียนมัธยมศึกษา 3) วิเคราะห์จุดแข็ง

จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารวิชาการตามแนวคิดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหา
กับภาษาและสมรรถนะทางภาษาอังกฤษของนักเรียนมัธยมศึกษา 4) พัฒนากลยุทธ์การบริหาร
วิชาการตามแนวคิดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษาและสมรรถนะทางภาษาอังกฤษของ
นักเรียนมัธยมศึกษา ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน กลุ่มตัวอย่าง คือโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เป็นโรงเรียนมาตรฐานสากลและดำเนินการใน
โครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษแบบ English
Program (EP) หรือ Mini English Program (MEP) จำนวน 136 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
ได้แก่ แบบสอบถาม แบบตรวจสอบความเหมาะสมของกลยุทธ์ วิเคราะห์ข้อมูลด้วย ความถี่ ร้อยละ
ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ผลการวิจัย
พบว่า 1) กรอบแนวคิดการบริหารวิชาการตามแนวคิดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษาและ
สมรรถนะทางภาษาอังกฤษของนักเรียนมัธยมศึกษา ประกอบด้วย 3 ประเด็น คือ 1) การบริหาร
วิชาการ แนวทางการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษาและสมรรถนะทางภาษาอังกฤษของ
นักเรียนมัธยมศึกษา 2) สภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการตามแนวคิดการเรียนรู้แบบบูรณาการ
เนื้อหาเกี่ยวกับภาษาและสมรรถนะทางภาษาอังกฤษของนักเรียนมัธยมศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับปาน
กลาง (ค่าเฉลี่ย = 3.387) ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.399) 3)
จุดแข็งของการบริหารวิชาการตามแนวคิดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษาและสมรรถนะ
ทางภาษาอังกฤษของนักเรียนมัธยมศึกษา คือ หลักสูตรสถานศึกษา และการวัดและประเมินผล
นักเรียน จุดอ่อน คือ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ส่วนโอกาส คือ สภาพเทคโนโลยีและนโยบายของ
รัฐบาล ภาวะคุกคามคือ สภาพเศรษฐกิจและสภาพสังคม 4) กลยุทธ์การบริหารวิชาการตามแนวคิด
การเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษาและสมรรถนะทางภาษาอังกฤษของนักเรียนมัธยมศึกษา
ประกอบด้วย 3 กลยุทธ์หลัก คือ 1) กลยุทธ์เร่งยกระดับการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามแนวคิดการ
เรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษา 2) กลยุทธ์เพิ่มประสิทธิภาพการวัดและประเมินผลตามแนวคิด
การเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษา 3) กลยุทธ์พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามแนวคิดการ
เรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษา

พรพรรณ ธรรมธาดา (2559 : 255 - 258) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการ
ตามแนวคิดการเสริมสร้างคุณภาพนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน มี
วัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษากรอบแนวคิดของการบริหารงานวิชาการมุ่งสู่การเสริมสร้างคุณภาพ
นักเรียนที่มีความสามารถพิเศษเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน 2) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์
ของการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดการเสริมสร้างคุณภาพนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษเพื่อการพัฒนา
ที่ยั่งยืน 3) พัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการตามแนวคิดการเสริมสร้างคุณภาพนักเรียนที่มี
ความสามารถพิเศษเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสาน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่
โรงเรียนในโครงการห้องเรียนพิเศษวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ระดับ
มัธยมศึกษาตอนปลายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 131 โรงเรียน เครื่องมือการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามและแบบประเมิน
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าดัชนีความ
ต้องการจำเป็นด้วยเทคนิค PNI modified และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) กรอบ

แนวคิดของการบริหารงานวิชาการมุ่งสู่การเสริมสร้างคุณภาพนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ประกอบด้วย (1) การบริหารงานวิชาการ ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล (2) คุณภาพนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ ได้แก่ การคิดขั้นสูง และการแก้ปัญหา การเป็นผู้นำและการปรับตัว การใช้เทคโนโลยีและการสื่อสาร (3) การพัฒนาที่ยั่งยืน ได้แก่ ผลลัพธ์การเรียนรู้ด้านสิ่งแวดล้อม ผลลัพธ์การเรียนรู้ด้านสังคม ผลลัพธ์การเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจ ผลลัพธ์การเรียนรู้ด้านการคิดเชิงระบบ 2) สภาพปัจจุบัน พบว่า อยู่ในระดับมาก และสภาพที่พึงประสงค์ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 3) กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการตามแนวคิดการเสริมสร้างคุณภาพนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนประกอบด้วย 3 กลยุทธ์หลัก 9 กลยุทธ์รอง กลยุทธ์หลัก คือ (1) กลยุทธ์ปฏิรูปการวัดและประเมินผลมุ่งสู่การเสริมสร้างคุณภาพนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (2) กลยุทธ์พัฒนาประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนมุ่งสู่การเสริมสร้างคุณภาพนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน และ (3) กลยุทธ์ยกระดับการพัฒนาหลักสูตรมุ่งสู่การเสริมสร้างคุณภาพนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ทิพวรรณ พวงมาลัย (2560 : 191 - 194) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องการพัฒนาตัวบ่งชี้คุณภาพการบริหารโครงการห้องเรียนพิเศษวิทยาศาสตร์ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร การศึกษาค้นคว้ามีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้คุณภาพการบริหารโครงการห้องเรียนพิเศษวิทยาศาสตร์ ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร โดยการดำเนินการวิจัย มี 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอน ที่ 1 การกำหนดและพัฒนาตัวบ่งชี้ คุณภาพการบริหารโครงการห้องเรียนพิเศษวิทยาศาสตร์ ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ดำเนินการโดยศึกษา แนวคิดทฤษฎีจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมาสรุปเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ซึ่งประกอบไปด้วย 8 องค์ประกอบ นำองค์ประกอบดังกล่าว ไปสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ นำมาวิเคราะห์เนื้อหา ได้ตัวบ่งชี้คุณภาพการบริหารโครงการห้องเรียนพิเศษวิทยาศาสตร์ ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร 8 องค์ประกอบ 73 ตัวบ่งชี้ ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์ตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบคุณภาพการบริหารโครงการห้องเรียนพิเศษวิทยาศาสตร์ ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ที่จัดเปิดห้องเรียนพิเศษวิทยาศาสตร์ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายโดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ในปการศึกษา 2559 ประกอบด้วย ผู้บริหาร 64 คน และครู 256 คน รวมทั้งหมด 320 คน ซึ่งได้มาจากตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) สุ่มจำนวนโรงเรียนโดยใช้วิธีการสุ่ม กลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จำแนกตามเขตพื้นที่การศึกษา และขนาดของโรงเรียน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง .60 ถึง 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่น .98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ ผลการวิจัย พบว่า ตัวบ่งชี้คุณภาพการบริหารโครงการห้องเรียนพิเศษวิทยาศาสตร์ ของโรงเรียน

มัธยมศึกษาใน กรุงเทพมหานคร มี 8 องค์ประกอบ 73 ตำบลชี่ ไต่แก ด้านผู้เรียน มี 10 ตำบลชี่ ด้านครูผู้สอน มี 18 ตำบลชี่ ด้านผู้บริหาร มี 9 ตำบลชี่ ด้านหลักสูตร มี 8 ตำบลชี่ ด้านการจัดการเรียนการสอน มี 6 ตำบลชี่ ด้านสื่อการเรียนการสอน มี 7 ตำบลชี่ ด้านการจัดสภาพแวดล้อม มี 7 ตำบลชี่ และด้านอุปกรณ์ และองค์กรที่เกี่ยวข้อง มี 8 ตำบลชี่

อารีย์วรรณ สุทธิพงษ์พันธ์ (2560 : 271 - 275) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารวิชาการ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าคุณลักษณะความเป็นผู้นำทางทหารและความมั่นคงของชาติในศตวรรษที่ 21 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษากรอบแนวคิดการบริหารวิชาการโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าคุณลักษณะความเป็นผู้นำทางทหารและความมั่นคงของชาติในศตวรรษที่ 21 2) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการ 3) วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามการบริหารวิชาการ และ 4) พัฒนากลยุทธ์การบริหารวิชาการโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าตามแนวคิดคุณลักษณะความเป็นผู้นำทางทหารและความมั่นคงของชาติในศตวรรษที่ 21 โดยใช้การวิจัยแบบผสานวิธี ผู้ให้ข้อมูลแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม คือ ผู้บริหารโรงเรียน อาจารย์ผู้สอน นักเรียนนายร้อย และผู้ใช้ผลผลิตจากโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าจากกองทัพภาคที่ 1-4 รวมจำนวน 376 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบประเมินกรอบแนวคิด แบบสอบถาม และแบบประเมินร่างกลยุทธ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน F test ค่าดัชนี PNImodified และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) กรอบแนวคิดการบริหารวิชาการ ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ (1) การพัฒนาหลักสูตร (2) การจัดการเรียนการสอน (3) การประเมินและรายงานผล กรอบแนวคิดคุณลักษณะความเป็นผู้นำทางทหารในศตวรรษที่ 21 มี 8 คุณลักษณะ ในขณะที่กรอบแนวคิดความมั่นคงของชาติในศตวรรษที่ 21 มี 10 องค์ประกอบ 2) สภาพปัจจุบันในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การพัฒนาหลักสูตร ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดการเรียนการสอน 3) จุดแข็ง คือ การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน จุดอ่อน คือ การประเมินและรายงานผล โอกาส คือ การเมืองและนโยบายของรัฐ และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ภาวะคุกคาม คือ สภาพสังคมและสภาพเศรษฐกิจ 4) กลยุทธ์การบริหารวิชาการโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าตามแนวคิดคุณลักษณะความเป็นผู้นำทางทหารและความมั่นคงของชาติในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 3 กลยุทธ์หลัก คือ (1) ปฏิรูประบบการประเมินและรายงานผลภาวะผู้นำทางทหารในศตวรรษที่ 21 (2) ยกระดับการจัดการเรียนการสอนผู้นำทางทหารในศตวรรษที่ 21 และ (3) พัฒนาหลักสูตรผู้นำทางทหารในศตวรรษที่ 21

ณัฐกรณ์ คำชะอม (2560 : 300 - 303) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการห้องเรียนพิเศษวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) ทราบองค์ประกอบการบริหารจัดการห้องเรียนพิเศษวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม 2) ทราบแนวปฏิบัติให้เกิดผลตามการบริหารจัดการห้องเรียนพิเศษวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม 3) ทราบผลการยืนยันองค์ประกอบการบริหารจัดการห้องเรียนพิเศษวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ประชากร คือ โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เปิดห้องเรียนพิเศษวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม จำนวน 220 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นโรงเรียน 140 โรงเรียน ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งประเภท

(Stratified Random Sampling) มีผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 3 คน ประกอบด้วย ผู้บริหาร หัวหน้าโครงการและครูห้องเรียนพิเศษ รวมผู้ให้ข้อมูล 420 คน เครื่องมือวิจัย 1) แบบสัมภาษณ์ 2) แบบสอบถาม 3) แบบสอบถามแนวปฏิบัติ 4) แบบสอบถามเพื่อยืนยันองค์ประกอบ สถิติที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ความถี่ ร้อยละ มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ประกอบการบริหารจัดการห้องเรียนพิเศษวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อมมี 13 องค์ประกอบ คือ (1) การสรรหาและคัดเลือกนักเรียน (2) การปกครองนักเรียน (3) การใช้สื่อในห้องเรียน (4) การกำหนดวิธีวัดและประเมินผล (5) การจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียน (6) การพัฒนาบุคลิกภาพความเป็นครู (7) การพัฒนาความสามารถเฉพาะทางของครู (8) การสร้างบรรยากาศในห้องเรียน (9) การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ (10) การคัดเลือกครูห้องเรียนพิเศษ (11) การสร้างเครือข่ายสนับสนุนการเรียนรู้ (12) การให้นักเรียนมีส่วนร่วม (13) การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร 2) แนวปฏิบัติให้เกิดผลตามการบริหารจัดการห้องเรียนพิเศษวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อมมี 13 องค์ประกอบ 72 แนวปฏิบัติ 3) ผลการยืนยันองค์ประกอบการบริหารจัดการห้องเรียนพิเศษวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อมมีความถูกต้อง ครบคลุม เหมาะสม เป็นไปได้และเป็นประโยชน์

วัชร ชูชาติ (2560 : 233 - 237) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบ สร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา และ 2. เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการ ครูและตัวแทนจากคณะกรรมการสถานศึกษา ที่เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 89 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 534 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยเป็นแบบประเมิน แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ ผลการวิจัยพบว่า 1. องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พบว่า มีจำนวน 7 องค์ประกอบ และตัวแปรในทุกองค์ประกอบมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.541 - 0.834 เรียงตามลำดับน้ำหนักองค์ประกอบรวม คือ การวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร มี 9 ตัวแปร การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา มี 8 ตัวแปร การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล มี 6 ตัวแปร การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา มี 4 ตัวแปร การปรับปรุงพัฒนาการบริหารหลักสูตร มี 3 ตัวแปร การดำเนินการบริหารหลักสูตร มี 3 ตัวแปร การสรุปผลการดำเนินงาน มี 3 ตัวแปร 2. รูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ คือ การวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การปรับปรุงพัฒนาการบริหารหลักสูตร การดำเนินการบริหารหลักสูตร การ

สรุปผลการดำเนินงาน 3. การประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พบว่า ทุกองค์ประกอบมีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้

ณภัทร จาริกฐิติ (2560 : 232 - 236) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาการใช้หลักสูตร "โครงการห้องเรียนพิเศษ (GIFTED)" ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการใช้หลักสูตรโครงการห้องเรียนพิเศษ (GIFTED) ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ประชากร คือ โรงเรียนที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในรายวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษทุกวิชาสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ จำนวน 6 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าโครงการห้องเรียนพิเศษ (GIFTED) และครูกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ จาก 6 โรงเรียนทั้งสิ้น 54 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีการวิเคราะห์ ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยด้านสภาพการใช้หลักสูตรโครงการห้องเรียนพิเศษ (GIFTED) พบว่า 1) งานบริหารหลักสูตรภาพรวมของการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ แก่ผู้ใช้หลักสูตรมีการปฏิบัติมากที่สุด โดยโรงเรียนมีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกทางกายภาพในด้านต่าง ๆ เช่น อาคารสถานที่ห้องปฏิบัติการ ห้องบริการสื่อ ศูนย์วิชาการ ห้องสมุด เพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในหลักสูตรโครงการห้องเรียนพิเศษ (GIFTED) มีการปฏิบัติมากที่สุด 2) งานสอน พบว่า ภาพรวมของการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การทำความเข้าใจในหลักสูตรและปรับให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่นมีการปฏิบัติมากที่สุด โดยครูมีการศึกษาหลักสูตรโครงการห้องเรียนพิเศษ (GIFTED) และปรับเนื้อหาให้สอดคล้องกับบริบทของผู้เรียนที่มีความสามารถด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และภาษาอังกฤษ มีการปฏิบัติมากที่สุด

คนอง ศรีสรณ์ (2561 : 215 - 218) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อส่งเสริมคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) เพื่อศึกษาความต้องการการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อส่งเสริมคุณภาพการจัดการศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก 2) เพื่อสร้างและพัฒนารูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อส่งเสริมคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก 3) เพื่อประเมินรูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อส่งเสริมคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กที่พัฒนาขึ้น การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนาดำเนินการ 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การหาค่าประกอบของการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิ และการวิจัยเชิงสำรวจกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีการศึกษา 2559 จำนวน 378 คน ใช้แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระยะที่ 2 การสร้างและการตรวจสอบรูปแบบประกอบด้วย การร่างรูปแบบ การตรวจสอบร่างรูปแบบและยืนยันรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญ ระยะที่ 3

การทดลองและประเมินการใช้รูปแบบในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ทดลองและประเมินรูปแบบในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ จำนวน 1 โรงเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการวิจัย พบว่า 1) ความต้องการในการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อส่งเสริมคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ประกอบด้วย 5 ด้าน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับจากค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการจัดการศึกษา ด้านการบริหารการศึกษา ด้านการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษา ด้านการกำกับดูแลและตรวจสอบการจัดการศึกษา และด้านการประเมินผลการจัดการศึกษา 2) รูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อส่งเสริมคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย หลักการและแนวคิด วัตถุประสงค์ รูปแบบ กระบวนการ แนวทางการนำรูปแบบไปใช้และผลที่เกิดหลังการใช้รูปแบบ ผลการตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงตามลำดับความเหมาะสมที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ วัตถุประสงค์ของรูปแบบและแนวทางการนำรูปแบบไปใช้ ส่วนความเป็นไปได้ของรูปแบบเรียงตามลำดับที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ แนวทางการนำรูปแบบไปใช้ ส่วนหลักการและแนวคิดวัตถุประสงค์ของรูปแบบมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน 3) ผลการประเมินรูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อส่งเสริมคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ส่งผลให้กลุ่มบุคคลในชุมชน 5 กลุ่มทำบันทึกข้อตกลงร่วมกัน (MOU) กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์และแผนงานโครงการร่วมกัน 14 โครงการ ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น สถานศึกษามีความเข้มแข็งมีคุณภาพ ได้รับความไว้วางใจจากชุมชนและเกิดความภาคภูมิใจต่อสถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีความพึงพอใจต่อรูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อส่งเสริมคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ไกรพันธ์ พูลพันธ์ชู (2561 : 293 - 297) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาต้นแบบพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาองค์ประกอบรูปแบบ 2) เพื่อสร้างรูปแบบ และ 3) เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาต้นแบบพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีขั้นตอนการวิจัย 4 ขั้นตอน กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยสถานศึกษาในสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นต้นแบบพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน จำนวน 189 โรงเรียน โดยผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วยผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการหรือครูวิชาการ และครูผู้สอน รวมจำนวนทั้งสิ้น 756 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง และ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ การวิเคราะห์เนื้อหา ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์องค์ประกอบ นำเสนอรูปแบบโดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ผลการวิจัย พบว่า 1) องค์ประกอบรูปแบบการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาต้นแบบพัฒนาสู่ประชาคม อาเซียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ คือ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การวางแผนการจัดการศึกษา การบริหารจัดการศึกษา การสร้างงานวิจัย การแนะแนวการศึกษา การนิเทศการศึกษา และการวัดผลและประเมินผล 2) การนำเสนอรูปแบบการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาต้นแบบสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ทั้ง 7 องค์ประกอบ

63 ตัวแปร นั้น มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ และความถูกต้องครอบคลุม สอดคล้อง กับแนวคิด ทฤษฎีและกรอบแนวคิดการวิจัย 3) ผลการประเมินรูปแบบการบริหารงาน วิชาการสถาน ศึกษาต้นแบบพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบนั้น รูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามสถานศึกษาต้นแบบ พัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็น ประโยชน์ และความถูกต้องครอบคลุม โดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก

ธริศร เทียบปาน (2562 : 119 - 121) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารงาน วิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของรูปแบบ การสร้างรูปแบบ และนำรูปแบบไปทดลองใช้ เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนการกุศลของวัดใน พระพุทธศาสนาในเขตจังหวัดภาคใต้ การศึกษาใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสานโดยการศึกษ าเชิงคุณภาพใช้วิธีการสัมภาษณ์ เชิงลึกจากผู้บริหารสถานศึกษาที่มีคุณภาพ ประสบความสำเร็จและ เป็นแบบอย่าง 5 โรงเรียน จำนวน 20 คน เพื่อทราบสภาพปัจจุบันของรูปแบบการบริหารงานวิชาการ ที่มีคุณภาพ และการศึกษาเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการสุ่มอย่างง่าย จำนวน 13 โรงเรียน เพื่อสอบถามจาก ผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ หัวหน้างาน วิชาการ และหัวหน้ากลุ่มสาระ รวมทั้งสิ้น 52 คน เพื่อนำข้อมูลมาสร้างองค์ประกอบรูปแบบการ บริหารงานวิชาการที่มีคุณภาพ แล้วนำผลที่ได้ ไปจัดสนทนากลุ่มจากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้บริหาร สถานศึกษา จำนวน 9 คน เพื่อตรวจสอบรูปแบบการบริหารวิชาการที่มีคุณภาพ จากนั้นนำรูปแบบที่ ได้ไปทดลองใช้จริงในโรงเรียนแจ้งวิทยาระยะเวลา 1 ภาคเรียน โดยทำการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้และประโยชน์ ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ผลการศึกษา พบว่า องค์ประกอบ ของรูปแบบการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนได้ใช้รูปแบบของ กระทรวงศึกษาธิการ ทั้ง 12 ด้าน ได้แก่ การบริหารหลักสูตร กระบวนการพัฒนาการเรียนรู้ การวัด ประเมินผล การวิจัยเพื่อการพัฒนา การพัฒนาสื่อนวัตกรรม การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การนิเทศ การศึกษา การแนะแนวการศึกษา การพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา การส่งเสริมความรู้ ทางด้านวิชาการ การประสานความร่วมมือและการส่งเสริมสนับสนุนวิชาการกับโรงเรียนอื่น และบาง โครงการได้ร่วมกับสสวท. และโครงการอื่นที่สามารถนำไปยกระดับคุณภาพผู้เรียน 2. รูปแบบการ บริหารงานวิชาการที่สร้างขึ้น ประกอบด้วย ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ มี 5 องค์ประกอบ คือ 1) ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ 2) ด้านการมีส่วนร่วมในการบริหารงาน วิชาการ 3) ด้านการพัฒนา ทีมงานวิชาการ 4) ด้านกระบวนการบริหารงานวิชาการตามแนวคิด ดุลยภาพ และ 5) ด้านขอบข่าย การบริหารงานวิชาการ ซึ่งประกอบด้วย องค์ประกอบย่อย 12 องค์ประกอบ และองค์ประกอบย่อยที่ 5.13 การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนได้เพิ่มเติม จากข้อเสนอแนะจากการสนทนากลุ่มของ ผลการวิจัย 3. ผลการนำรูปแบบไปทดลองใช้โดยการนำคู่มือรูปแบบการบริหารงานวิชาการไป ทดลองใช้กับโรงเรียนแจ้งวิทยา ได้ผลการประเมินคุณภาพการทดลองใช้รูปแบบการบริหารงาน วิชาการ มีตัวบ่งชี้รายการประเมินทุกองค์ประกอบอยู่ในระดับคุณภาพดีและดีมาก มีเพียงประเด็น เดียวที่อยู่ในระดับพอใช้คือ การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการงานวิจัย หรือพัฒนาคุณภาพการเรียนการ สอนกับโรงเรียน หน่วยงานและสถาบันอื่น ผลการระดมความคิดเห็นของผู้สอนแต่ละกลุ่มสาระการ

เรียนรู้ พบว่า ควรบูรณาการการสอนความรู้คุณธรรม อีกทั้งการนำไปใช้ควรคำนึงถึงบริบทของแต่ละสถานศึกษา ตลอดจนมีการวัดและประเมินผล เพื่อปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

ดวงนภา เตปา (2562 : 61 - 63) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องการพัฒนาคู่มือการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้านท่าบุญเรือง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาสภาพและความต้องการในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้านท่าบุญเรือง 2) เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการ จากโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติดี 3) เพื่อจัดทำคู่มือและประเมินคู่มือการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน บ้านท่าบุญเรือง ในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้การประชุมกลุ่มย่อยโดยใช้ แบบวิเคราะห์สภาพและความต้องการในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้านท่าบุญเรือง จากนั้นใช้แบบสัมภาษณ์เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการจากโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี และใช้แบบประเมินคู่มือเพื่อหาประสิทธิภาพของคู่มือการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพและความต้องการในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้านท่าบุญเรือง ปัจจัยภายในองค์กรพบจุดอ่อนได้แก่โรงเรียนไม่มีคู่มือปฏิบัติงานด้านการบริหารงานวิชาการ ครู ไม่มีความเข้าใจในขอบข่ายงานด้านการบริหารงานวิชาการเบื้องต้นหลักสูตรสถานศึกษามีเนื้อหา มากเกินไป ครูมีภาระงานนอกมาก ทำให้มีเวลาสอนน้อยจึงส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ ผู้เรียนยังไม่บรรลุเป้าประสงค์ที่ตั้งไว้มีความต้องการพัฒนางานวิชาการในขอบข่ายงาน 5 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ด้านสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา และด้านการ นิเทศการศึกษา 2) แนวทางการบริหารงานวิชาการจากโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี ในวิชาการ 5 ด้าน ดังนี้ 2.1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ควรมีการวางแผนพัฒนาหลักสูตร ส่งเสริม ครูให้มีความรู้ในการวิเคราะห์หลักสูตรและให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2.2) ด้านการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ ครูต้องจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ มีเทคนิควิธีการการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และนำภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้าสู่การเรียนการสอน 2.3) ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ในการวัดผลและประเมินผล จากสภาพจริง ด้วยวิธีที่ที่หลากหลายโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล 2.4) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ส่งเสริมครูให้พัฒนา สื่อ นวัตกรรมการเรียนการสอนอยู่เสมอและจัดหาสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยมีความเหมาะสมตรงกับความ ต้องการของครู และผู้เรียน 2.5) ด้านการนิเทศการศึกษา มีการจัดทำแผนปฏิบัติการนิเทศภายในโดยกำหนดปฏิทินการนิเทศอย่างชัดเจน 3) ผลการหาประสิทธิภาพของคู่มือการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้านท่าบุญเรือง อำเภอหางดงจังหวัดเชียงใหม่มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความถูกต้อง ด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้ และด้านความเป็นประโยชน์

กลุ่มผู้วิจัยนอร์ดแองเกลีย (The Nord Anglia team) (1999-2000 : 239 - 243) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษ เริ่มต้นเมื่อเดือนมกราคม ค.ศ. 1999 ที่นอร์ดแองเกลีย ประเทศอังกฤษโดยหน่วยงานการบริการด้านการศึกษาในท้องถิ่น หรือ Department for Education Services (DFES) ได้ให้ทีมงานทำงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการจัดการศึกษาพิเศษซึ่งมีจุดประสงค์เพื่อหาวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษในเขตเมือง และชานเมืองเพื่อนำไปใช้ในโรงเรียนต่าง ๆ ได้ ซึ่งในผลการวิจัยได้กล่าวไว้ว่า การให้การ

สนับสนุนและให้การศึกษาที่เหมาะสมกับเด็กที่มีความสามารถพิเศษได้ผลลัพธ์ออกมาคุ้มค่าเกินกว่าที่โรงเรียนจะคาดคิด สิ่งที่จะเป็นพื้นฐานและเป็นสิ่งแรกที่โรงเรียนจัดการศึกษา คือการเปลี่ยนแปลงวิธีการสอนสำหรับครู ต้องพัฒนาให้เหมาะสมกับความต้องการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งบางโรงเรียนจะเน้นไปที่ด้านการบริหาร โดยการสรุปผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่าสิ่งสำคัญที่โรงเรียนต้องการมี คือ การสนับสนุนด้านการเรียนการสอนอย่างจริงจังทั้งด้านสื่อ อุปกรณ์ สถานที่ ฯลฯ และมีวิชาที่หลากหลายให้เลือกตรงกับความสามารถ ความสนใจต่อใจ ประการต่อมาคือ ต้องมีกระบวนการเสาะหา คัดแยกเด็กที่เป็นขั้นเป็นตอนและเชื่อถือได้ ส่วนประการสุดท้ายเป็นเรื่องที่สำคัญที่สุด คือครูต้องไม่หยุดนิ่ง

สรุป

จากแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการ ห้องเรียนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ การพัฒนารูปแบบ ความพึงพอใจ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยใช้เป็นฐานข้อมูลในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการของห้องเรียนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา จังหวัดลพบุรี 2) เพื่อยืนยันองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการของห้องเรียนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา จังหวัดลพบุรี 3) เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของห้องเรียนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา จังหวัดลพบุรี และ 4) เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการของห้องเรียนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา จังหวัดลพบุรี ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้จะได้ตอบข้อคำถามของการวิจัย คือ 1) องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการของห้องเรียนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา จังหวัดลพบุรี เป็นอย่างไร 2) ผลการยืนยันองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการของห้องเรียนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา จังหวัดลพบุรี เป็นอย่างไร 3) รูปแบบการบริหารงานวิชาการของห้องเรียนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา จังหวัดลพบุรี เป็นอย่างไร และ 4) ผลการใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการของห้องเรียนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา จังหวัดลพบุรี เป็นอย่างไร จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง พบว่า การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการ ของห้องเรียนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา จังหวัดลพบุรี หมายถึง กระบวนการสร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการของห้องเรียนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ โดยนำองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการของห้องเรียนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา จังหวัดลพบุรี ที่ผ่านการยืนยันองค์ประกอบ มาสร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) แนวคิดที่เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของห้องเรียนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ 4) องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการของห้องเรียนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ 5) รูปแบบการบริหารงานวิชาการของห้องเรียนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และ 6) แนวทางการบริหารงานวิชาการของห้องเรียนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ในงานวิจัยเล่มนี้ รูปแบบการบริหารงานวิชาการ ของห้องเรียนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา จังหวัดลพบุรี จะเป็นส่วนประกอบของคู่มือการบริหารงานวิชาการของห้องเรียนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา จังหวัดลพบุรี ซึ่งอยู่ในบทที่ 2 ของคู่มือ และคู่มือการบริหารงานวิชาการของห้องเรียนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา จังหวัดลพบุรี หมายถึง แนวทางการนำองค์ประกอบ

บริหารงานวิชาการของห้องเรียนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ไปใช้ในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน ซึ่งมีจำนวน 4 บท โดยมีรายละเอียดดังนี้ **บทที่ 1** สารระสำคัญการบริหารงานวิชาการของห้องเรียน วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ประกอบด้วย 1) ที่มาและความสำคัญ 2) วัตถุประสงค์ของการบริหารงาน วิชาการของห้องเรียนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ 3) แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงาน วิชาการของห้องเรียนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ **บทที่ 2** รูปแบบการบริหารงานวิชาการของห้องเรียน วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา จังหวัดลพบุรี ประกอบด้วย 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) แนวคิดที่เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของห้องเรียนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ 4) องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการของห้องเรียนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ 5) รูปแบบการบริหารงานวิชาการของห้องเรียนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ 6) แนวทางการบริหารงาน วิชาการของห้องเรียนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ **บทที่ 3** แนวทางการนำรูปแบบการบริหารงาน วิชาการของห้องเรียนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ไปใช้ และ **บทที่ 4** ตัวชี้วัดความสำเร็จในการนำ รูปแบบการบริหารงานวิชาการของห้องเรียนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ไปใช้ ซึ่งรูปแบบการ บริหารงานวิชาการของห้องเรียนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา จังหวัดลพบุรี ที่ค้นพบ จากงานวิจัยเล่มนี้ คาดว่าจะเป็นประโยชน์ ทั้งนักเรียน ครู ผู้บริหาร และโรงเรียน ในการบริหารงาน วิชาการ เป็นนวัตกรรมทางการบริหารงานวิชาการของห้องเรียนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ โดยสามารถ เป็นตัวอย่างให้กับโรงเรียนอื่น ๆ ทั้งในเขตพื้นที่การศึกษา และโรงเรียนอื่น ๆ ในประเทศไทย เพื่อ พัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ส่งผลทำให้การจัดการศึกษาประสบผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพต่อไป